

آساقی جاں پرکن آں ساغر پیشیں را	آں لہر چل را آں لہر دین را
زاس سے کہ زول خیزو باروج بیامیزو	محمود کند جوشش مرشہم عوایں را
آں بادہ انگوری مراست جیسی را	وین بادہ منصور سی مراست یاسیں را
خمر است از آں بادہ چھتا آذیں بادہ	تا شگنی آں خمر را ہرگز پختی آں را
آں بادہ بجز یکدم دل را نکند ختم	ہرگز نکند غم را ہرگز نکند کیں را
یہ قطرہ زین ساغر کار نکند چوں زر	جام بقدا بادا ایں ساغر زریں را
این حالت اگر باشد اغلب بسحر باشد	آہ کہ بر آندازد او بستر دالیں را
ز ہمار کہ یار بدازد سوسہ نفر میبد	تا شگنی از سستی مرشد ملیں را

گر زخم خوری پید و روزنم دگیجو	ز ستم چکند در صف و شتہ گل نسیرں
بہ دیدایہ حریفان بکشید یار مارا	بسن آوری یک دم صغم گرینہ پامارا

مجلس سخاوت
و دیوان مولوی
رومی

و گراو بود و ده گوید که دم دگر بیا هم	همه و ده که باشد بشیر پیدا و شمارا
بترانه های شیرین بهارنگار نکیس	یکشید سو خزانده خوب و خوش را
و هم گرم سخت دار و که بچا و آفتاب	بزرگ ره بر آتش و به بپشد و او جوارا
بیار کی و شادی چون نگار من در آید	بنشین نظاره سیکل کعبه حجاب خدا را
چو جمال او بتابد چه بود جمال خیاں	رخ بچو آفتابش بکشد چراغها را

بروید ایدل سبک و زمین پاسبان	برسان سلام و خدمت تو حقیق شبهارا
------------------------------	----------------------------------

که تار و تار و بیا بان ما	فراست ندارد دل و جان ما
بجای نقش و نگار	که است زین نقشما آن ما
چو در ره به بینی بریده سر	که غلطان شود و سنجیدان ما
از و پرس از و پرس اسرار ما	که و بشنوی سر نهان ما
چه بود که یک گشت پدید آمد	شود و بی با نهائے عمان ما

اسماء بود و نور نورانی
 نورانی چنان داشتند و آن
 با دانه زهر بود و در پیش
 فرشته صفت شد و همکار
 محراب بود و در پیش
 کانت کتاب و کتاب
 اسماء بود و نور نورانی
 نورانی چنان داشتند و آن
 با دانه زهر بود و در پیش
 فرشته صفت شد و همکار

چه بود که منجه پدید آمد
 گهر باران آن جگر عیان ما
 چه گویم چه دانم که این داستان
 بروست از حد امکان ما
 چگونه زخم دم که هر دم زدن
 پریشان تراست این پریشان ما
 چه کین که باز این بهم سپرد
 میان هوا که کسان ما
 چه جائی سراسر بهشت و خاک
 بگذارد و صلت سیران ما
 صلاح حق و دین نماید ترا
 جمال شهنشاه مطلق ما

و منه ایضا

خورشید بهشت چو گشت پیدا
 ذرات دو کون شد هویدا
 هر رخ کو چو سایه افکند
 زان سایه پدید گشت اشیا
 هم ذره بهر گشت موجود
 هم هر ذره گشت پیدا
 به گشت شتاین حقایق
 بنمود هزار سرو بالا
 آن لجه چه بود عین آن معج
 آن معج چه بود عین دنیا
 هر جزو که بود عین کل شد
 پس کل باشد سراسر اجزا
 اجزا چه بود مطهر کل
 اشیا چه بود ظلال اسما

پند و دیگران جزیره و دلداری
 آن هزاران دوست و دشمن
 در میان دست که در دامن
 غم و چنان مست آن شه و خوار
 دیوان شمس بن کوی

در میان دست که در دامن
 در میان دست که در دامن
 در میان دست که در دامن
 در میان دست که در دامن
 در میان دست که در دامن

از دانه زهر بود و در پیش
 نورانی چنان داشتند و آن
 با دانه زهر بود و در پیش
 فرشته صفت شد و همکار
 محراب بود و در پیش
 کانت کتاب و کتاب
 اسماء بود و نور نورانی
 نورانی چنان داشتند و آن
 با دانه زهر بود و در پیش
 فرشته صفت شد و همکار

سپوین از خوش بختی بختی
 چو کرد از گردی بنگر آفرام را
 جان غمناک بود و دنیا غمناک
 زان کوشش هیچ زنده دنیا غمناک
 شش و دوازدهم از این دل اوردل
 دشت اندک بود از اندک دشت
 سبب نوبل بر من کن هم غمناک
 بخت و فاضل شگفتی بود و کن غمناک

اینها
 عاشق غمناک خوشتر دریا بچشمش خوشتر
 کایند و غمناک گویه تراش اینها
 ایضاً مندر رحمہ اللہ

یاسا چغتائی مستطاب لولاک
 اصغر خدی من حزن و غمناک
 تجرئی اوجی بالوالاسن غمناک
 اصدیل اوجی بالوالاسن غمناک
 فالوخت بیفت جلال غمناک
 قولو الا صاحب الحی غمناک
 من ل یمن کل غمناک
 یاسا چغتائی مستطاب لولاک
 اصغر خدی من حزن و غمناک
 تجرئی اوجی بالوالاسن غمناک
 اصدیل اوجی بالوالاسن غمناک
 فالوخت بیفت جلال غمناک
 قولو الا صاحب الحی غمناک
 من ل یمن کل غمناک

عاشق غمناک خوشتر دریا بچشمش خوشتر
 کایند و غمناک گویه تراش اینها
 ایضاً مندر رحمہ اللہ
 یاسا چغتائی مستطاب لولاک
 اصغر خدی من حزن و غمناک
 تجرئی اوجی بالوالاسن غمناک
 اصدیل اوجی بالوالاسن غمناک
 فالوخت بیفت جلال غمناک
 قولو الا صاحب الحی غمناک
 من ل یمن کل غمناک

عاشق غمناک خوشتر دریا بچشمش خوشتر
 کایند و غمناک گویه تراش اینها
 ایضاً مندر رحمہ اللہ
 یاسا چغتائی مستطاب لولاک
 اصغر خدی من حزن و غمناک
 تجرئی اوجی بالوالاسن غمناک
 اصدیل اوجی بالوالاسن غمناک
 فالوخت بیفت جلال غمناک
 قولو الا صاحب الحی غمناک
 من ل یمن کل غمناک

عاشق غمناک خوشتر دریا بچشمش خوشتر
 کایند و غمناک گویه تراش اینها
 ایضاً مندر رحمہ اللہ
 یاسا چغتائی مستطاب لولاک
 اصغر خدی من حزن و غمناک
 تجرئی اوجی بالوالاسن غمناک
 اصدیل اوجی بالوالاسن غمناک
 فالوخت بیفت جلال غمناک
 قولو الا صاحب الحی غمناک
 من ل یمن کل غمناک

<p>آس سحرش را زاس که زول خیز و بارج بیاورد آس باهنگری مرآت عیسی را نخاست از آن با ده چها ازین باده آس باده بجز یک دم دل را نکند خرقم یک نظره ازین سحر کار تو کند چون زر اینجا است اگر باشد اقلب بسحر باشد زهره که یار بداد و سوسه نقریب</p>	<p>آس سحرش را مخو کند جوشش مشخمشه ایس را وین باده منصور می مرآت یاسین را نانشکنی آس خم را هرگز نشنوی این را هرگز نکشد غم را هرگز نکشد کین را جانم فدا بادا این سحر زریں را آس که بر آندازد او بستر و بالین را نانشکنی از رستی هر عهد سلطین را</p>
---	---

<p>گر زخم خوری بید و در خشم و گریه زستم چکند در صفت و شسته گل و نسیم</p>	
--	--

<p>بر دیار سحر فغان بکشید یار مارا بمن آوری یک دم صنم گریز پادما</p>	
--	--

سیرت النبی
و دیوان مولوی
رحمہ

دگر او بوجہ کہ گوید کہ دم دگر بیایم	ہر دم وعدہ کر باشد بفرید او شام
بہشتی سیرت خانہ منسوب خوش قمار	بکشتی سیرت خانہ منسوب خوش قمار
دم گرم سخت وارہ کہ پہاڑ کو آتش	بزدگرہ پر آتش و بہشت دوا و ہوار
بیمار کی دشا دی چون کار من و آند	بہشتی نظرہ سیکن بجائے خدا را
چو جمال او بتابد چہ بود جمال خجاست	بچہ چو آفتابش بکشد چہ اغما را

ہر دایدل سبک و تین پلہ سیرت	بہشتی سیرت خانہ منسوب خوش قمار
بہشتی سیرت خانہ منسوب خوش قمار	بہشتی سیرت خانہ منسوب خوش قمار

کھارے شمار و بیابان ما	فرارے مدار دول و جان ما
جہاں بچہاں نقش و نگار	کہ است زین نقشہ آئن ما
چو درہ بر بینی بریدہ سرے	کہ غلطان شو و سگمیدان ما
ازد پرس ازد پرس سر را	کہ و بشتنوی سر نہان ما
چہ بود کہ یک گشت پلید	بشتنوی بچہاں شے خان ما

ایچو بی غازی بیل بیل بیل بیل
 چنیز داند گری بسک آرد نام
 جان غامت ایچو دیکشیا این قالی
 زان تش بچیز دوزن شیا غام را
 عشق آرد و نام لری این دل آرد دل
 وقت آرد بسک آرد آردی دام را
 سیم نزل برین کن ام عشق فنا
 دوشن فاس شگشتی دور مان غام را

ایضا

عاشق خموش خوشتر دریا بچوش خوشتر
 کایده در خموشی گوید ترانست منها
 ایضا مندر ترجمه الی

هاس طیب عاشقان سوانی یدی چو ما
 یاصا چنخی مستک لوالکس
 ایسه یوسف صد تخمین یقینی چوستی چو من
 اصغرندی من درن ایستری منی من بجا
 ایشتم یعقوب صفی اشکے رواں ہیں یوسف
 تجوی موعی بالوالاسن تعلق من الولا
 صد مصرو صد کترتاں موج است اندر یوسف
 اصیبیل اوصف فاکل فی جوت الفری
 سباب عشرت راست شد هرچم ایچو شفت
 فالو دشتی صفت طلع لافست کتریا جمعا
 هرگز دینی در جهان مظلوم تر زین عاشقان
 قولو الا صحاب لکی رنقا لاریاب المعبدا
 گر دو و فریا چو بود هم عاقبت دادا و س بود
 شمن لب محسن عل عسله الحش استوا

لسه طائران قدس را عشق دوزلها
 در علقه شویسے تود و عانیل راحلها
 کوه از غمت بشافنه دال فمیل ارفی

دیوانه عشق موی موی می

یک قطره خونی یافتار فضل است ایضا
 آغاز عالم غنچه پایان عالم دلوله

خاموش باقی را بجز از مناطق الکرم

خاموش من ایجا بر من کل مکرو عفت

اسچر سو در بزم زندان گوش کن اینجا مرا
 در پیش مانند مرواں بر هو اند گام را
 تا تو درستی یقینی جمله نفسی جمله نام
 رو بد ریافت کن فهم نفس را هم نام را
 بام خانم چو جابست از جمال آفتاب
 با کله و عشق حق زو تر فرو کن بام را

آفتاز عالم غنچه پایان عالم دلوله
 خشتی و شکسته با کله آرام باز دوزلها
 خشتی آشتن شکر اوست عشق

تو بیج آشتن شکر اوست عشق
 فان حال آشتن شکر اوست عشق
 چو من متو تر دوزلها چو من متو تر دوزلها

اوصد کسبیل در دوزلها کله دوزلها
 آجیا استلیم سنخ کن دوزلها کله دوزلها
 جان از دوزلها کن تا بر دوزلها کله دوزلها
 پیل صورت شفتن سنخ کن دوزلها کله دوزلها
 پیل شفتن سنخ کن دوزلها کله دوزلها
 دوزلها کله دوزلها کله دوزلها

دیکھتے ہیں کہ کبھی موت کا مکان
 ہمارے ہونے سے سلطان نہ بنا ہوتا تھا
 چلے دو اگر اشیا کی فتنہ کی بابت
 سہو کو ہمیں چاہیے تب تک نہیں بابت
 میں وار و آوارہ
 خاتمہ فتنہ کی آواز
 دیکھتے ہیں کہ کبھی موت کا مکان
 ہمارے ہونے سے سلطان نہ بنا ہوتا تھا
 چلے دو اگر اشیا کی فتنہ کی بابت
 سہو کو ہمیں چاہیے تب تک نہیں بابت

اپنے دل کو کبھی نہ دیکھتا تھا
 اے دل کو کبھی نہ دیکھتا تھا
 دیکھتے ہیں کہ کبھی موت کا مکان
 ہمارے ہونے سے سلطان نہ بنا ہوتا تھا
 چلے دو اگر اشیا کی فتنہ کی بابت
 سہو کو ہمیں چاہیے تب تک نہیں بابت

ومن کلامہ امیضا

رست را نگر کار بخت خواب ما
 آفت ز چرخ ہفت تین در وطن خراب ما
 آب بہ بہ بشتنگان عشق بشت آب ما
 جملہ جہاں گرفت بوار نقص کیا ب ما
 انچہ امتحان بخور کقیقہ از شراب ما
 چونکہ زہم بشہ جہاں زان بت با نقاب ما
 چشم کشکے و درنگر ششہ تراب ما
 بیک پیہ خون ما از سر تیغ عشق او
 دلی چرا کہ صاف نہ پڑ نہ آب تو
 بشوند عاشقان روز وصال اللہ جب
 رفت مالہ از لمحات روئے او

ایضاً

گل ہمہ تن خندہم نہ راہ و مان تنہا
 زیر اکہ منہم منہم با شاہ جہان تنہا
 جہاں ایرساں در دل و لراستان تنہا
 آغا گذار آسجا ایں را بخوان تنہا
 ہم و جدہ جانرا بیگانہ کن بادل
 ہم و جدہ جانرا بیگانہ کن بادل

دیکھتے ہیں کہ کبھی موت کا مکان
 ہمارے ہونے سے سلطان نہ بنا ہوتا تھا
 چلے دو اگر اشیا کی فتنہ کی بابت
 سہو کو ہمیں چاہیے تب تک نہیں بابت
 میں وار و آوارہ
 خاتمہ فتنہ کی آواز
 دیکھتے ہیں کہ کبھی موت کا مکان
 ہمارے ہونے سے سلطان نہ بنا ہوتا تھا
 چلے دو اگر اشیا کی فتنہ کی بابت
 سہو کو ہمیں چاہیے تب تک نہیں بابت

قمری گنجی دانی بیخشم بودیدند
 قمری گنجی دانی بیخشم بودیدند
 قمری گنجی دانی بیخشم بودیدند
 قمری گنجی دانی بیخشم بودیدند
 قمری گنجی دانی بیخشم بودیدند
 قمری گنجی دانی بیخشم بودیدند
 قمری گنجی دانی بیخشم بودیدند
 قمری گنجی دانی بیخشم بودیدند
 قمری گنجی دانی بیخشم بودیدند
 قمری گنجی دانی بیخشم بودیدند

عشق برینا ایسا دانا که است که چو مهره
 گفت من چه میری من تو هم چرم
 پیش رسیده پیشدم پیشه فیض پر شتر
 خنده زان کشا و لب گفت
 وله ایضا

چشمه که تاقی است گل او بیچار باو
 زبچه میر خوبان بشکار ترحم را بد
 بدو چشم من ز چشمش چه پیام است گرام
 در زاهدی شکستم بدعا نمودن من
 و قرار ماند و نه دل بدعا او زیاری
 تن ما ماه ماند که ز عشق می گدازد
 بگذاز ماه سنگر بگستکی زهره
 تن تیره بچو زان دجها تن زستان
 که بر غم این دونا خوش اسپار غم کرد
 که قوام بند گانش بچسبند این پندار باو

چو زانو افتاد زلفش بکینست
 چو گوهر خاق بکینست
 چو بسیرا بدقت بکینست
 ز شمع مینا بال زغم مینا بچا
 دل بر تن نمیکینست
 و منه ایضا

چو بخت جان را بخت نماند / چو بخت جان را بخت نماند
 چو بخت جان را بخت نماند / چو بخت جان را بخت نماند
 چو بخت جان را بخت نماند / چو بخت جان را بخت نماند

بخت خلق ششم مثل آب در ختم / بخت خلق ششم مثل آب در ختم
 و سوا که شفته بخت بخت / و سوا که شفته بخت بخت
 طبعیان اگر دمی بپشید و ازین / طبعیان اگر دمی بپشید و ازین

به زین چارو گذر طایب / به زین چارو گذر طایب
 که شوی محو آن شکر چوبین / که شوی محو آن شکر چوبین

در دوار می بزمی نمی بینی / در دوار می بزمی نمی بینی
 در غرت می باید که آن فرعون را / در غرت می باید که آن فرعون را
 بخت چاکر که خوار اندید جان اول / بخت چاکر که خوار اندید جان اول
 در میان هزاران شاخ شد هر کس / در میان هزاران شاخ شد هر کس
 دلا شکر و پشیمانی که در سنگی / دلا شکر و پشیمانی که در سنگی
 اگر خوک فتنه و شکامه / اگر خوک فتنه و شکامه
 سنگ گریز آینه در شیران / سنگ گریز آینه در شیران

تو شادی کن ز شمس آیدین / تو شادی کن ز شمس آیدین
 که از عشق هفتایابی / که از عشق هفتایابی

و من غم را فکاره / و من غم را فکاره

بسوزانم سودای بخت / بسوزانم سودای بخت
 در آتشایسم هر دم / در آتشایسم هر دم
 کزین دوزخ آتشان / کزین دوزخ آتشان
 که بخت از دست / که بخت از دست
 که در دیده است عقل / که در دیده است عقل
 به تاب صاف سلفی / به تاب صاف سلفی
 چسبانم عقل / چسبانم عقل

درون انفس کو می / درون انفس کو می
 میان خود و غم / میان خود و غم
 سخن باد و مست / سخن باد و مست
 و این سخن / و این سخن

قد اشرقت الدنيا من نور حيت انا
 والدمع الكاشف من نور حيت انا
 ساء افسسكم بيا واز سكر
 عروس خورشيد ابر سوز شده است
 از زبان و دلي سخن خور ما
 كه شنگشته اند خرم خريب
 از دم عشق ديفي بچو ما
 فخره بخت هو بچو ما

چونکه بار میل کرده خار و در
و کف خندگون بافت باز کند در
و لکه ایضا رجمه الکمد
و بیان بیداده چو شش را گدازد
عقل را چو شش به بند اوین است
عقل با کار بیداده و شش با کار

آں چه باشد که کند کان میت خوش
قد رفیعنا یفعل الله ما یشا
خاند او سر را به گلهما بود
ار المسان فی کشف الغشا
هر چه گفستی و شنیدی پوست بود
لیس لب العشق بقشر قدش
کے بقشر و پوستی قلخ بود
ذو الباب فی التجلی قدش
من شمش کردم شمش خاشاک
عافنا من شروش قدش

عشق دیدار و اندیشه
عشقان ریش اورد و دل افکار
عاشقان بر دل اورد و دل افکار
عشق گوید اینده کاندنفا خفا نیست
عشق گوید عقل الگانه تو نیستی

ز جنت را به خون راه در آرد مرا
تا بکف رهنزبان باز سپارد مرا
انگه نه نهید و می راه دو صد قافله
من چه زخم پیش او او بچه دارد مرا
من سر و پاکم کنم دل زبهاں بکنم
گرفتی او با طفت سر نه بخت دارد مرا
دره خوش میترقص بران سکنیم
هر دم بازی نوع عشق در آرد مرا
بفسوس او مرا گوید کنجی نشین
چونکه نشینم بکنج خود پدر آرد مرا
اول امر دم او بی پرانه چو باز
تا که چه گیرد بمن بزرگ گمارد مرا
نت من به چو رعد کینه من به چو آب
قطره چکه زابرم من چو بغشارد مرا
سین از بامداد دارد از آن بگرداد
تا که ز رعد و ز باد بر که بارد مرا

دیوانه شمس حق گوئی

همه کس که فروش که اعدا داراست
همه گره که دران با کانت ال فداوار
همه شش کن فادستی را زبای خود کن
همه بیانی در درون خود عشق گلزار ما
همه شمس تبریزی توئی خورشید اندیشه
همه چو بر آمدن قاتل خود شمشیر

و الفضا که قدس الهی
وادی بی بس و نیاید
باز خداوندت تو که در
مجموعه شمس را این در
نقشه آفریده است
نورده این گوشه دیوار
تافت توئی

سخت و خوش شاد تویم منحصرا
عالم گیر بادیدم منحصرا
نیچ خاک و کند ازین خود در دارا
نیچ بنیمن نکند ازین خود در دارا
میکند انشالله که دل بکشد چو دل
نارنده کن اسلام دست تو باد که دل بکشد
آیند که شاه جهان آمد دل بکشد شاه
پیکر بیا بکشد شاه بوسه دهد آید را
چو کتیا بکشد شاه عالم احکام مل
جان تو در شران فم کن مل مل
شد و چو بکشد شاه اسب بگردان خوش

تافت توئی مسکن سیخ را
نیم دس را بچه از دکه او
بشکند آنچه چشم تو صده عهد را
روح و در مرو به پوشیده را
شمع توئی جان چو پیر دانه را
پست کند عهد دل ز خانه را
مست کند زلفیه تو صده شان را
مهر و در سیست بیکانه را
بیخودم دست و پر آگنه هفت
هر نه بگو گویم انسان را

ای جهان ای جهان ای کفر و ای ایمان
کفر را ایمان کنی جسم مرا چو بهان کنی
چو سواداری نظر تو بر کن اینجا کشر
من نه انم این صفت من نقشه های مد
ساقی شراب خنوی در ده رجاء شمر و
ایجان از آن کمال در در نزد سلطان
خواهم که این خرم مرو را گوهر کنی
در مرا حرا کنی ای در دایره
آواز در ده سر بر من آن تو تو را
گردم به خنوشی مرا چو شکر بجا
گرتول غوغا شنوی پنهان خورنی
باو آید رسو وطن چو بشنود

خاموش کردم نیزای باکس بگویم این
شد شمس تبریزی عیاں بر صفتی ازان

دیوان شمس بنی کوی رومی
بزمین گردن خنوشه زینت
و مشعر الضیاء
ایچیشته کن این قیام دانارا
بیتن سخن دل این خویان صبارا
تو کلام و شمس بنی کوی رومی
بیتن سخن دل این خویان صبارا
تو کلام و شمس بنی کوی رومی
بیتن سخن دل این خویان صبارا

ایچیشته کن این قیام دانارا
بیتن سخن دل این خویان صبارا
تو کلام و شمس بنی کوی رومی
بیتن سخن دل این خویان صبارا
تو کلام و شمس بنی کوی رومی
بیتن سخن دل این خویان صبارا

چو بگرانست دریاں خند و دشت را
 چو بگرانست دریاں خند و دشت را
 چو بگرانست دریاں خند و دشت را
 چو بگرانست دریاں خند و دشت را

ز هر که گریه بدوست یک سچ دریا را
 ز هر که گریه بدوست یک سچ دریا را
 ز هر که گریه بدوست یک سچ دریا را
 ز هر که گریه بدوست یک سچ دریا را

بهشت را بر آفتاب است بهر جونا را
 بهشت را بر آفتاب است بهر جونا را
 بهشت را بر آفتاب است بهر جونا را
 بهشت را بر آفتاب است بهر جونا را

بر آفتاب آفتاب ساقی بطرافه آتی را
 بر آفتاب آفتاب ساقی بطرافه آتی را
 بر آفتاب آفتاب ساقی بطرافه آتی را
 بر آفتاب آفتاب ساقی بطرافه آتی را

چون رعد غامش چو تپنده این شش
 چون رعد غامش چو تپنده این شش
 چون رعد غامش چو تپنده این شش
 چون رعد غامش چو تپنده این شش

در صبر و فنا بیکش طوطی خطابی را
 در صبر و فنا بیکش طوطی خطابی را
 در صبر و فنا بیکش طوطی خطابی را
 در صبر و فنا بیکش طوطی خطابی را

آه که آن صد سر است نه بار مرا
 آه که آن صد سر است نه بار مرا
 آه که آن صد سر است نه بار مرا
 آه که آن صد سر است نه بار مرا

آه که آن صد سر است نه بار مرا
 آه که آن صد سر است نه بار مرا
 آه که آن صد سر است نه بار مرا
 آه که آن صد سر است نه بار مرا

بهشت بهشتی چو بگرانست دریا
 بهشت بهشتی چو بگرانست دریا
 بهشت بهشتی چو بگرانست دریا
 بهشت بهشتی چو بگرانست دریا

آه که آن صد سر است نه بار مرا
 آه که آن صد سر است نه بار مرا
 آه که آن صد سر است نه بار مرا
 آه که آن صد سر است نه بار مرا

۱۶
منجی زبانی و حق و حقیقت
و لطف و احسان

بیمارستان

ماہنامہ عاشقِ مجاہد
روزِ ثلاثی من الیوم

اللاؤ في العتد
مكتبة جامعة طرابلس

تو تک اس میں ایسا

عاشق کابل نقاش
صفحات ۱۱۱

کتابت ہو کر
مستحقین

تھا حاتم

22

بسن اول لاوت بودیم پاسه کو بان   و عظمت رحمت از بهر شکر طابرا
ما صوفیان را بهیم طبل خواست ما بهیم
پاشنده دار یارب این کاسه را و خوانرا

جانا قبول گرداں این مستی جوئے مارا
 بند او مرید عشقیم بر گیر موئے مارا
 تامل سجود آرو سینا سنے روئے مارا
 رشک بهشت گرداں امر و زکوئے مارا
 اماں ز تو پیسم دشمن کجاست زبدا
 از مار سدا حدت یا بر وعدوئے مارا
 شرح طراز گشتم گردن و ساز شتیم
 پس و فراخ فرمانی سے گلوئے مارا
 سے آب زندگانی مارا ربو سیاحت
 کنوں حلال بادت بشکن شہوئے مارا
 بر خوس ماندانی از لطیف باد و آجو
 بنحو خویش کردہ است آں بادہ جو
 کریمے بریزی با سیر و پر نہ گردیم
 زیر انگوں زملوی در سر کردوئے مارا
 بس کن کہ تلخ گرد و دنیا بر اہل دنیا
 گیر بشنوندہ کہ این گفت و گوئے مارا

ساتھی الہامہ مجھے علی الصفا
 املو ز ہاجتا و حیا فقہ ۲

ایضاً منہ
دیوخت دارن بندہ کدو پیرا

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

چون که نهفته لب گزخته غم گزیده را
 چو که نهفته لب گزخته غم گزیده را
 چو که نهفته لب گزخته غم گزیده را
 چو که نهفته لب گزخته غم گزیده را

منی جنون او خوشتر با منون او
 منی جنون او خوشتر با منون او
 منی جنون او خوشتر با منون او
 منی جنون او خوشتر با منون او

من خمش کردم و لیکن از پی دفع خمار
 من خمش کردم و لیکن از پی دفع خمار
 من خمش کردم و لیکن از پی دفع خمار
 من خمش کردم و لیکن از پی دفع خمار

من ناداشت بدم کار در آوردم را
 من ناداشت بدم کار در آوردم را
 من ناداشت بدم کار در آوردم را
 من ناداشت بدم کار در آوردم را

چون که نهفته لب گزخته غم گزیده را
 چو که نهفته لب گزخته غم گزیده را
 چو که نهفته لب گزخته غم گزیده را
 چو که نهفته لب گزخته غم گزیده را

من خمش کردم و لیکن از پی دفع خمار
 من خمش کردم و لیکن از پی دفع خمار
 من خمش کردم و لیکن از پی دفع خمار
 من خمش کردم و لیکن از پی دفع خمار

من ناداشت بدم کار در آوردم را
 من ناداشت بدم کار در آوردم را
 من ناداشت بدم کار در آوردم را
 من ناداشت بدم کار در آوردم را

نشسته بپای تو کل سخن / جوی که جان دولت بپای تو
 حلقه دو صد خلق را بپای تو / ز در و صالت را بپای تو
 هیچ مبارکت از این / عاشق ز محبت دلت نماند
 بپای تو دشت خند و طراوت / بپای تو دشت خند و طراوت
 دم زده آن ناله سگانه را / دم زده آن ناله سگانه را
 عیب کین از غزل از تو بماند / عیب کین از غزل از تو بماند
 نیست و ناخاک از این / نیست و ناخاک از این
 و مشقه قلم

لیست ابونا آدم پیری به / اذنائی من جسته لما بکا
 بجوده نار هوسا قهره / یا شفیق قتل لسا این الردا
 خده نار لطیفه نار ناسه / خده نار لطیفه نار ناسه
 مطفئ آتسیران نار من راسه / مطفئ آتسیران نار من راسه
 و من در را بکاره / و من در را بکاره

گرنه تپی باندی پیشتر این جویها / خواجہ چرامید و دشنه درین کویها
 خم که در او باده نیت است خم از باور / خم پانز باد کی کسرخ کند رویها
 هست تپی خار هانیت در دو کگل / کور بچو بید ز کل لطف گل و بویها
 باطل آتشین روی چو آتش بدین / برپه ددوش بر دزد و درین سجویها
 بر رخ او پرده نیت جز که سر زلف او / گاه چو چوکان شود کاه شود گویها
 آهوی آن ز کسش صید کند چو کبک شیر / راست شود روح چون کز کینه آید

دیوان مولوی روم

چندان برآمدن نامها چندان برآمدن نامها
 تبار کم از آینه هر منگدی من زنگها
 بر رب عشق تو دل میراند وین بکشی
 زان هر قدمی بگذرد زانوی آن حاشا
 بنام تو عمل و نیت بر کوی هر غلظت
 بیاختن تایت دانه و دانم کنند
 کاین دولت و بقا بپای تو بماند
 ایضا من

مفر تیر زبان شمس حق بے زبان / تویی تو عشق نت یا تو کن این لویها
 چند نهانداری آن خنده را / آینه تابنده فرخنده را
 بنده کند روی تو بده شایه / شاه کند خنده تو بنده را

تا حرم زدگانه است / این نشیند آینه سحر مارا
 تو این رخ زنداند و دیدن کن / این نشیند آینه سحر مارا
 اسه و تو بنگار در قمر مارا / این نشیند آینه سحر مارا
 سحر مارا

ویدانه آب و گل چون گلستان
 این عرصه کجا باشد پیر و پنهان
 صد چشم شود و غیره در تابش این دشت
 نو گوش کشتن این بوم گورستان
 که نقد دست تو چون گلستان
 آن تو چو پنداری این گلستان
 و انگه سپیدند کاغذ که انصاف
 صد دل بیدار با دانه گلستان

کو یوسف تا پند این کرد فرمارا
 تو نغمه شیرین شود در خدمت آید
 کا دست است آمد شکست درمارا
 بی پای طواف آریم که دور آن شاه
 صد کج فدا باد این سیم و زر مارا
 چون در شده سیم ما از سینه سپینش
 نوری که ملک ساز چشم و نظر مارا
 در رنگ کجا آید و نقش کجا گنج

فرمود که نور من مانده مصباح است
 مصباح و نه حاجه گفت سینه و بصر مارا

و شسته را ز فلک جانب زمین کشدا
 بیار زانکه قرین را سو سے قرین کشدا
 بخلق و خوی و صفتهای هم نشین کشدا
 پیش روح نشین زانکه بهر شست ترا
 که گوش تیز بشنم خدا سے بین کشدا
 رسید وحی خدا سے که گوش خیر کنید
 کزان خیال و کمان جانب نقش کشدا
 خیال دوست ترا فرود وصال دهد
 بکش تو خار جفاها از آنکه خار کشتی
 بسنره و کل و یگان و یاسمین کشدا

بنوشش لعنت و دشنام و دشمنان دوست
 که آن بلطف و ناهای سے آفرین کشدا

آب حیوان باید مرد روح نوازے
 ماهی همه جان یا بد و ریگ خدایے

آن سنگ پیدایش تو لایه بار
 عقل اینی عشق اندر عالم خاک اند
 عقده بر نیاید یکه عهد و وفار
 نویشد حقایقش از حق تر است

دیوان مولوی روم
 دل جز زمین بوسه جان گنج
 و له علی المذمومه

باید آقا مر عشق جگر خوار
 باید زنده غارتی خواند بکبردار
 قطره لبی که بجز نوازے
 لطف لونی که بجز نوازے

و اندر لونی و نام لونی با ده لونی جام
 آب لونی که بجز نوازے
 صفت سرور لونی سرور لونی

چو نام بر سر چرخ زده چرخ
 چرخ نام بر سر چرخ زده چرخ
 چرخ نام بر سر چرخ زده چرخ
 چرخ نام بر سر چرخ زده چرخ

شمس شکر نیز توئی معطر تر نیز توئی
 لعل آینه توئی خواجۀ عطار مرا
 و منه ایضا رحمة الله علیه

معنوق و سمان شد تا باو چنین باد
 کفرش همه ایمان شد تا باو چنین باد
 شب فتن و صبح آمد غم رفت فتح آمد
 خورشید و رخسار شد تا باو چنین باد
 عید آمد و عید یاری که بر مید آمد
 عیدانه فراوان شد تا باو چنین باد
 فرعون بدان سختی با آهنگ بد سختی
 ننگ موسی عمرانشه تا باو چنین باد
 آن گرگ بدان زشتی با جهل فاشی
 ننگ یوسف کنعان شد تا باو چنین باد
 شمس الحق تبریزی از بسکه در آمیزی
 تیر نیز خراسان شد تا باو چنین باد
 از اسلم شیطان شد نفس نور بانی
 ایلیم مسلمان شد تا باو چنین باد

خواش که مستم بر بست کسی دستم
 اندیشه پریشان شد تا باو چنین باد

من از کجا غم و اندوه اینجهان ز کجا
 من از کجا غم باران فنا و دوان ز کجا
 چرا لجام اصلی خویش و اندوم
 دل از کجا و تماشای خاکدان ز کجا
 تو مرغ چار پری تا با سمان پری
 تو از کجا و ره بام و نردبان ز کجا
 چو آدمی سیکه مار شد بر دهن ز بهشت
 میان کز دهم و ماران ترا امان ز کجا

دیوان مولوی روم
 حکایت کاشه بانیست یکدن باشد
 کیمیم بنده کنه سحر هاش پندار
 چنان ببندد چرخ کز دهنه دلیلی
 میان روز و شبی تو شمس رخسار
 پیوستم بندد دست اینکار ز دست پیانی
 میان روز و شبی تو شمس رخسار
 پیوستم بندد دست اینکار ز دست پیانی

دلی استغفار غم زیند شمع دلهارا
 بیاضی کن و بگذارد نقش غولدار
 شب دراز بجان جایت نازت
 دیمیم باز تو زده آن تماشارا
 دیمیم باز تو زده آن تماشارا
 دیمیم باز تو زده آن تماشارا
 دیمیم باز تو زده آن تماشارا

شب قدر

و لعلها انوار اللدیر قدرة

و در ابرار کجایان سوار و در پیهما

و درین شیدا قمر طلیعی زین بشاش

و در دمی و در شاه قوش پیهما

و در قلب زینت آن نفوس و در

و در انجم خورشید و در دوش میکشای

مهر بدست روح تو کز و بخافت غلغلتها
مگر دریا غفرانی کز و نشوید زلت ها
و بیا گنجینه رحمت کز و پوششند غلغلتها
که در تو سرنگون آید تا آنها و فکر تنها
از و افتاده لقیق و بان بدام جاده و لعلها

شب قدرت جسم تو کز و یابند و لعلها
مگر تفویم ندانی که طالعها و در و باشد
مگر تو لوح محفوظی که درس غیب و گیرند
و یا آن روح بیچونی کز نبیا جمله بیرونی
عجایب یوسفی چون مر که عکس افشند

و در دوش میکشای
و در دوش میکشای
و در دوش میکشای
و در دوش میکشای
و در دوش میکشای

و در زلف خود رسن ساز و چه با نشان بر اندازد
کشد نشان در بر رحمت را با نشان ز شیر تنها

بدست عشق دست آور و جهان بپشتش را
بیاد نشی در جهان بسوزانیدش را
نداند مجر بل دمی خود و جانشش را
در سیه پای پایان بخنیشش را
که شیر اند بیچاره مر آن آهوشش را
فرو آدز عقل قبال و میو سیدش را
پره بریزان را قول بلی گویشش را

خوش است این عشق در جام شناسا کشش را
چو اندر نیستی هستی و درستی باشدش را
خدیو روح شمس الدین که از بسیاری رفت
چو جاش دید این عظم چو قوابه شد اشکته
اگر چه شیر گری تو دلا می ترس از آن آهو
چو آن تیغ حیات آگین زهر مرگ اگر بود
در آن روزیکه در عالم است آمدند از

و در دوش میکشای
و در دوش میکشای
و در دوش میکشای
و در دوش میکشای
و در دوش میکشای

و در دوش میکشای
و در دوش میکشای
و در دوش میکشای
و در دوش میکشای
و در دوش میکشای

اینست غیب ابوی الف الف
در مقام صفت الوال لطف الخطاب
ایکرام الله علم بالصواب
وله العلیما

جان که شمع در میان کج غیب
زیر کینکب گم میزند در غیب

نار شب تو یار من
ایچو شمع در میان کج غیب
ایچو شمع در میان کج غیب
مواقت کینکب در میان کج غیب
عزای گفت کج غیب در میان کج غیب

لباس حرف دریدم سخن را کردم
تو چون برهنه نه مترتو قیاست بجنب

کوه به لطف که در روی تو دیدم همیشه
گرچه از شمع تو میروست چو پروانه و لم
شب پیش رخ چون ماه تو چادر نمیست
جان ز ذوق تو چو گریه لب خود میبلید
سینه چون خانه ز نور پر از شعله بود
دام شب مدد جهانهای خلایق بر بود
و اندرین چو شکر که نوشیدم همیشه
گر و شمع بر رخ خوب تو پریدم همیشه
من چو به چادر شب بدریدم همیشه
من چو طفلان سرانگشت مزیدم همیشه
کز تو اے کان شکر شهت چشیدم همیشه
چون دل مرغ در اندام طپیدم همیشه

آنکه جانهای کبوتر همه در حکم و بند
اندر آن دلم مرا از اطلیدم همیشه شب

البشر و ایا قوم هذا فتناب
افرجوا قد جاء میقات الرضا
قال لاتا سوا علی ما فاتکم
ذامنباخ اذ قفوا بعز استناب
قد ختم من شباب الاغتراب
من حبیب عنده ام الکتاب
اذ بداد بر خروق الحجاب
ذالیم یس خصب الحجاب

دیوان مولوی روم
اگر خجل شده زین و شتر سوار غیب
شیشه که همان کامیابیت یابند
بر اسکی شیشه که کامیابیت یابند
چو مغز خنک شود ناله مغزین نشند
چو جگر سوزند سوزش سوزش نشند
باز ایام به بگشایم خوش سوزش نشند

و همه پرورد الله معجزه
بله صد و دوازده عالم ازین سخن
که باقی رو داند فاذا فرقت انفر
نیت ملک میاید که در هزار گنبد
و ایام خاص از عبید کاشان لب
سوزش

محبوبه ارسلی جو بنی نند چکر
سرمه طریقت بچ کلیم طالع
برخ امی قریب است سبب خوشی
زیر آن خانه دیدم چرخ شادی
میشو کن شمع طریقت

ایضاً

آن نفسی که با خود بار خوار کردیت
آن نفسی که بخودی بار کج کردیت
آن نفسی که با خود خوار کردیت
آن نفسی که بخودی بار کج کردیت
آن نفسی که با خود خوار کردیت
آن نفسی که بخودی بار کج کردیت

خامش که تا بگوید جیرون و بی زبان
خود چیست آن زبانها که از زبان زبان

بر عاشقان فریضه بود جستجوی دوست
خود او دست جمله طالب ما بهر سایهها
گاهی بجوی دوست چو آب انیم
بر کوش مانده دهان او بد مد
باد و دست ناسته که اید و دست دوست
نقصیرهای ناخوش و اندیشه ریک
بر روی و سر پوسل و آن تابجوی دوست
این گشتگوی ما بگفتگوی دوست
گاهی چو آب حس شده در سبوی دوست
تا جان ما بگیرد یکبار خوی دوست
کو که بهر نیم ز غفلت بکوی دوست
از طبع مست باشد و این نیست خمی دوست

خاموش باش تا صفت خویش خود کنند

گوهای می بود سر تو کوهای می بود دوست

برات عاشق نو کن سید روز برات
چو طوطیان خبر دهند دست آوردند
بیا که نور سوات خاک را آراست
جهان چو خضر سیر پوشش دانی پیت
ز کوه لعل عطا کن رسید وقت زکا
ز دشت کوه بر دسیب صد نه زکا
شکوفه نور حق است درخت چون شکفت
که خوش کرد ز خاک و درخت سبزه

آن نفسی که بخودی بار کج کردیت
آن نفسی که بخودی بار کج کردیت
آن نفسی که بخودی بار کج کردیت
آن نفسی که بخودی بار کج کردیت
آن نفسی که بخودی بار کج کردیت
آن نفسی که بخودی بار کج کردیت

عاشق تو یار شو عاشق بهر یارند
تا که کار نازک عاشق ناز کردیت
در نه هم او ما چو ناز کردیت
عاشق تو یار شو عاشق بهر یارند
تا که کار نازک عاشق ناز کردیت
در نه هم او ما چو ناز کردیت

۲۸
 خون سولتی از آن سحر جان گشت
 خون قهر و زلفت و عین کهر است
 خون خیالی دور و دگر نیایی تو
 خون دیبا که این گنج ز تو گذشت
 خون زرد و دیرین ز دل هر ذره فانی
 خون کوش تو از کس است
 آه فریادی که کوش تو از کس است
 میباید هر چه تو بدیدی از کس است
 صد شهادت بر هوای نفس تو جان تو از کس است
 خون دل سوخت از آن سحر گاه است
 قوسه زده تو تو قتل و آه سحر است
 رده هاست شتر دانه دم سحر است
 هیچ راهی نیست در حریف نظر است
 ای مهر

خنجر و شمشیر شمشیرین از تبریز چون سحر
 از همه و از ستاره ها با بلند غار آیدت

جهان و کار جهان سرسبز اگر باد است
 چو این زبانه و مگسکات داد و بیداد است
 بیداد و بود و محمد نگر که چون باقی است
 ز لبه ششصد و پنجاه سخت بنیاد است
 زیاده بولوب و بنس او نمی بینی
 که از برای نصیحت قسا نه نشان یاد است
 نبود باد دم عیسی و دعای عزیز
 غایت ازلی یک که نور ایجاد است
 اگر چه باو سخن بگذر و سخن باقیست
 اگر چه باد صبا بگذر و چین شاد است
 نسیم باد جهان به جو برگ میل زرم
 درون یاد ندانی که تیغ فولاد است
 تو با خبر نشوی گر کنم بس فریاد
 که در درون دلم موجهای فریاد است
 اگر تو بجز به بینی و موج بر تو زرد
 یقین شود که نه باد است ملک باد است

اگر تو بجز به بینی و موج بر تو زرد
 یقین شود که نه باد است ملک باد است

تا نلفری که ز خون آه پس پیش است
 آدمی دزد دزد زرد و کون پیشتر است
 خود خرد را تو چنین کاسد به خصم بدان
 که جهان طالب تیر و خرد کان زرد است

من
 خجالت نگذارم که روی ماه است
 که در یک سلامت بود و زینت
 شرمش در زلفش شهر است
 دل جان باو کس نه چو جان است
 تا اشک و جگر و نشانی نه عدا
 چوین زینت چشم ز اندیشه شب
 دل جان باو کس نه چو جان است
 تا اشک و جگر و نشانی نه عدا
 چوین زینت چشم ز اندیشه شب

چوین زینت چشم ز اندیشه شب
 دل جان باو کس نه چو جان است
 تا اشک و جگر و نشانی نه عدا
 چوین زینت چشم ز اندیشه شب

کبریا که عزت بیکد و شرف بیکد
 چو شمع تابان در پیشگاه
 ای شادای شادان در پیشگاه
 بیکد بچای شادان در پیشگاه
 کین قندی بوده تا دل شود ناز
 جان سیر خورده جان نازاید و ناز
 بس از پیشه شید بس با ده خوش
 راز هم سپید کرد آن باغ
 ای رحمت پیاپی وقت است از رخ
 و جان نازد که کجرا نشاند

دیرین فراق چو عمری بخت بگذشت
 بوقت مرگ اگر نیز بخت بدست
 غزل را هکن ازین پس صلاح دین را این
 از آنکه خلعت نور از غزل فوست بدست

و شمع ایضا
 پد چپ جامه سپر خرابات
 دیوان محمدرضا روم

سهر روز شد که گارین من و گر گوان است
 شکر ترش نبود آن شکر ترش چو نعت
 بنیشت که در آن آب زندگانی بود
 سبوبروم و دیدم که چشمه نونست
 برو خنده که در و صد هزار گل میرست
 بجای میوه و گل خار و سنگ نونست
 فسون بخوانم و بر روی آن پری بدم
 آزاد که کار پری خوان همیشه نونست
 پری من بفسونها زبون نشیند فتنه
 که کار از فسون و فسانه بیرونست
 بیابا که مرا بے تو زندگانی نیست
 ببین بین که مرا بدیو چشمه جیونست
 خدای بخشد و گیرد و ببار و و برود
 که کار او نه بهیران عقل موزونست

زعین خاره بینی شکوفه های عیب
 زعین سنگ به بینی که کج قارونست

ای عید غلام تو ای جان شده قربا
 تا زنده شو و قربان پیشاب خندا
 چون فتنه و شکر آید پیش تو کی باید
 بر قند و شکر خند و آن محل سخندانست

گو فراد که فی التا بنیر قات
 بجای بادیه در ده قون فزون
 که آمد موسی جانم میفانست
 شرباب از خون غصم باشد
 که شیران راز قیادت نیست لذات
 نگریم که در دهم نه فون انگر
 که من از فی مستم نه راز نبات
 پوچانم کرد و عید زنده گیرم
 نکر دم پوچانم کرد و احوات
 میوشان و صحنای بازار اعم
 فردا تو شوا اندر نوش چون ذات
 فردا تو شوا کیست با آید
 فایده من خود تو شوا کثرت

عشق اگر خرم است در نظر او شاد
 دیدن پیمان کار صبر و قناعت
 قتل اگر قافیه است کو خط منزه
 نوی که در منزهات ملک در پنهان
 ای گل و گلزار یک است
 شیشه آفران خط گواه سحر
 هست گواه قریح و قوی دفر

هر که ابر غم او تر شدن پیر
 نیت عاشق و زانو لایت نیست
 جان غمور چون نگوید شکر
 باد که راه حد و غایت نیست

سرخ دلم باز پریدن گرفت
 طوطی جان قند چریدن گرفت
 اشتد دیوانه سرت من
 سلسله عقل در پیدن گرفت
 جرعه آن باد که بی زینهار
 یر سرو بر دیده دویدن گرفت
 باز درینجوی روان کشت آب
 بر لب جو سبزه دیدن گرفت
 باد صبا باز و زان شد بیابان
 برگل و گلزار و زیدن گرفت
 عشق فروشد نیل بهیبه مرا
 سوخت دشت باز خریدن گرفت
 عشق چو دل را بسوسه خویش خواند
 دل نه همه خلق رسیدن گرفت

بس کن زیر اک حجاب سخن
 پرده بگرد تو نیندن گرفت

یوسف کنایم رو چو ماهم گو است
 هیچکس از آفتاب خط گواهی نخواست
 سر و بدنم بر است راست نشانی هم
 راس ترا فخر و سر و نیت نشانی است

خلق خوب که با جان بسازد
 فراق دوست اگر نیت داشت
 راز که بهیچ چرخ پیران گرفت
 درون دیده اگر نیمه تاریک است

هر نفس اندیشه خوشی تو در هر است
 نوز که میسر میکند یکجا میرود
 عالم چون آب بوی نیت یاد دیگر
 دیوان بوی دم

درین عالم ایستاده است
 هر چه در دین است از دست بیاید
 هر چه در دنیا است از دست بیاید
 هر چه در دل است از دست بیاید

کجاست که غم زیندگی را ببرد
 ای شادی مرا که از غم ببرد
 کجاست که غم زیندگی را ببرد
 ای شادی مرا که از غم ببرد
 کجاست که غم زیندگی را ببرد
 ای شادی مرا که از غم ببرد

درین فراق چو عمری بخت بگذشت
 بوقت مرگ اگر نیز بخت بدست
 غزل را کن ازین پس صلاح دین را بدین
 از آنکه خلعت نور از غزل پوست بدست

سه روز شد که گارین من در گوان است
 شکر ترش بود آن شکر ترش چو نعت
 بنجسته که در آن آب زندگانی بود
 سبو بر دم و دیدم که چشمه نعت
 بروغنه که در و صد هزار گل میرفت
 بجای میوه و گل خار و سنگ نعت
 فسون بخوانم و بر روی آن پری بدم
 از آنکه کار پری خوان همیشه نعت
 پری من بفسونهای بون نشیند
 که کار او ز فسون و فسانه پیر نعت
 بیایا که مرا بے تو زندگانی نیست
 بین ببین که مرا بپوشیم جیو نعت
 خدای بخشد و گیر و بیا و و بهرو
 که کار او نه بهیزان عقل موز نعت

ز عین خار به بینی شکوفه های عجب
 ز عین سنگ به بینی که گنج خار و نعت

ای عید غلام تو ای جان شده قریبا
 تازنده شود و قربان پیش لب خندا
 چون قدم و شکرا دید پیش تو کمی باید
 بر قدم و شکرا خندا آن لعل سخندا

و منم ایضا
 چو بیک جامه سپید بپوش
 دیوان مولای روم
 مگو فدای که فی التا غیر از خات
 بجای باد و در ده تون فزون
 که آمد موسی با نغمه میقات
 شرب از خون خضم بارش
 که شیران را از قیادیت لذت
 نگرم که در و مسمن نه خون انگور
 که من از فی نغمه نغمه نغمه
 به بمانم که در عید زنده گیرم
 نگرم که چو زان خان کرد اموات
 بیوشان و صندای باز را هم
 نگرم که در و نغمه نغمه نغمه
 نگرم که چو زان خان کرد اموات
 بیوشان و صندای باز را هم

و منم ایضا

ان نقل این که حافظ است
 و آن باده طلب که با تو است
 باقی تم بوی دلفن و نرگس
 باقی تم بوی نرگس و نرگس
 فانوش شود پیاپی
 چون رختی دین کند باست

و منه ترجمه الله

و منه ایضا

ایک رویت چو گل زلف تو چون شمشاد است
 جانم آن کج خط نمکین تو باشم شاد است
 تقدیری که نه تقدیر غمت است آن گشت
 غیر پیچیدن باد بهوس تو باد است
 کار او دارد که موخته کار تو است
 ز آنکه کار تو یقین کار که ایجاد است
 آسمان از زمین را خبر است و معلوم
 کاسان همچو زمین کام تر از منقاد است
 روی بنما و خمار دو جهان را بشکن
 نه که امروز و خماران ترا میعاد است
 خمر و آن خاک کفش را بخت تاج کنند
 هر که شیرین ترا دل شده چون فریاد است

باز میسیدیم ز خانه است
 باز میسیدیم ز بالا است
 جگر مستان خوش در فلان است
 دست زبید اسفند دست است
 باهی و دریا هم هستی کن

دیوان بولوی دم

ببیند بر دل خود دست دل من که غموش
 این چه وقت سخن است و چه که فریاد است

این ره که من آمدم که امل است
 تا پای زروم که کار خام است
 یک لحظه ز کوس یار دوری
 در مذہب عاشقان حرام است
 اندر همه ده اگر کسی هست
 والله که اشارتی تمام است
 صغوه نه کجا رهد که سیرغ
 پالسته این شکر دامت
 آواره میا دلا در مینوس
 آنجا بنشین که خوش مقام است

چونکه سر زلف تو از افراشت
 زبیر زبیرت خرابات ما
 خب گکون گشت و در بخت
 بجز زبیرت چون آن سونید

ببینم نام آموذ از با جم است
 دست جی نیست شوق نیست
 خب گکون گشت و در بخت
 بجز زبیرت چون آن سونید
 دست جی نیست شوق نیست
 خب گکون گشت و در بخت
 بجز زبیرت چون آن سونید

و منه

در سر فروز چو یک شمع شاد در
 این سرخس چو زین آتش که
 ای تباهی که یک خیزد در پاست
 از آن کجاست که سر زانست و یک پاست
 زانکه یک چرخان بین سر و عیان
 از کجاست که زانست و یک پاست
 نوز و نیم شمع با به به و نیم شمع
 همه الحار و

کم شدن در کم شدن این من است
 پایاده میروم در کوسه دوست
 چون بکیم صد جهان واپس کنم
 من چو اگر جهان کردم چو دوست
 شمس تیریزی که فخر اولیاست
 سین دندانه اش یاسین نیست
 بیتی و بیتی آئین من است
 سبز خنک چرخ در زین نیست
 بشگرم کاخم پتین من است
 در میان جان شیرین من است

هر نفس از عشق می رسد ز چپ و راست
 خود ز فلک تریم و ز ملک فروز تریم
 خلق چو مرغایان زاده ز دریا جهان
 بلکه بدیدیم جمله در و حاضریم
 آمد موج است کشتی طاقت شکست
 درج عطا شد بدید غرقه در بار رسید
 صورت تو ویر کیت این شد و این میر کیت
 چاره ره پوشها هست چنین جوشها
 مالفک میرویم و غم تماشا گراست
 زین دود چو انگذیم منزل را کبر است
 کی کند اینجا مقام مرغ کران جگر است
 ورنه زور یای دل موج پیایی چرا
 باز چو کشتی شکست نوبت وصل و لغات
 صبح سعادت دمید صبح چه نور خدا
 این خروید کیت اینهمه و پوشهاست
 چشمه این نوشها در سر و چشم شامت

دیوان مولانا روم
 خدایم که بنیایت جمله لطفت
 خطایم که خطای تو هوا است
 تو چو آتشین در خواب می کن
 که ما را چشم و دل باری باریست
 بسکه سر ما را بدیده چشم ساقی
 بیشتری که آن بلفظه آست
 یکی گوید که این از عشق ساقی است
 یکی گوید که این فصل از ترانه است
 یی و ساقی چه باشد نیست نه
 خداوند کاین عشق از چه باله
 دهان به بند چون غواص دریا
 کبرهای جز دریا با غدا
 و لک ایضا

بنقائش گنج تو با دگر جمال حسن و زلفت و فوی پادشاه
 بر آن زینب ز لایله کو نیزاید
 باز اگر گویم و دلش با ما دکان است
 چنانکه در مسند فقه داران شوهاست
 بداند که در مسند عشق را تو این است

ایضا منته
 بخت کس خایین نیست زینت
 بجای کس سر طره پر زینت
 بدو جمال آبی که بقدر دلهاست
 که و میروم نظریت و میردینت
 تو یوسفی و تر به جرات بسیار

سکازین اینست که کاریم نیست
 در تنگ این موج و پی خوش نگیری
 بلب بجز تو تقسیم مقیم
 باد و هات از کوه سکونت برد
 ملک جهان گیر چون آفتاب
 بر سر کوی تو مرا خانه گیر
 همچو شکر با گلست آسمنم
 خویش من آنست که از عشق آید
 عاشقم از عشق تو عاریم نیست
 بر شل موج تو عاریم نیست
 هست بجم گر چکناریم نیست
 عیب کن ز آنکه تو عاریم نیست
 گر چه سپاهی و سواریم نیست
 که سر کوی تو گذاریم نیست
 نیست عجب گر سر خاریم نیست
 خوشتر ازین خویش تو باریم نیست

دیو اولوی روم
 و سبب است خودم از فوی خوب پادشاه
 چه چاکوست پس ایستان تسبیح
 خلدست غریب که در بدین شایان
 ز سبزه و در سبزه که در بدین شایان
 بجز بدینت از جا نشو و نبات

چیت فزون از دو جهان شهر عشق
 بهتر ازین شهر و دیاریم نیست

ستیزه کن که ز خوبان ستیزه شیرین آ
 و فاطمه نکمن ز آنکه جو خوبان را
 هزار وعده ده آنکه خلافت کن همه را
 ز دست غیر تواند ردان من حلوا
 بهانه کن که بتناز بهانه آیین است
 طبیعت او سرشت عادت و دوست است
 که آن شراب که از دهنش آید
 بجان پاک عزیزان که چو زهر است

انضم من ان حسن و زلفت و فوی پادشاه
 بخت کس خایین نیست زینت
 بجای کس سر طره پر زینت
 بدو جمال آبی که بقدر دلهاست
 که و میروم نظریت و میردینت
 تو یوسفی و تر به جرات بسیار

چون گوی کف کس کشای بد
سوی چرخ صیقل ناکه می کشد
درین تو بیدم که چو بیدم
وین کلامه

روشنی میرین کنک شب
آدن کار اگر در دوجان آدن
بیکم چرخ صیقل ناکه می کشد
درین تو بیدم که چو بیدم

بگریم چشم کز و جان نبرد کس
گفتم که در اینو به شهرم که بیاید
اے مزد که آن غمزه غماز مر جنت
دستار بر بود از سر مردان بگر و برد
چون آهوازان شیر میدم به بیایان
ایجان گران چون بسکی دید پیرید
پنهان شدیم چیت چو صد بار مرایافت
آنمکس که در اینو به شهرم که بیاید
معے بخت که آن طره طرار مرایافت
دستار سر و گوشه دستار مرایافت
این شیر زری صید بکهار مرایافت
کار ظل گران سنگ بکهار مرایافت
امر و زنه گوش است نه هوش است نه گفتار
کآن اصل هر اندیشه و گفتار مرایافت

آده ام که تا بخود گوش کشانست
گل چه بود که طالع می ناطق امر کل نوی
صید می شکار من گر چه ز دام بسته
زخم پذیر و پیش رو چون سپر شجاعی
او حد خاک تا لبش چند هزار منزلت
بیخود و بیدلت کنم در دل خود نوشت
گر دگری ندانست چون تو منی بد است
جانب دام باز رو و در زوی بد است
گوش پذیر نه مدّه تا چون خام است
شهر بشهر در ره است بر سر نه گمانست

صلای بنم سعادت اثر باران
گذره های تم طلقه قربانان
صلای پیهره و نشیندن که فردا است
صلای سایه زلفین او که قنات است
وین کلامه

این لکن اگر بنوشتم ترا صد لکن است
نین گذر کن که صفت را در این لکن است
که در عشق بخش ذیذره دهن است
در بهمان فتنه بی بود و در دهن است
فتنه جویدن فتنه افشاست
بس کن آخر چو بین گفت با پیر

لیا تم زبیل ما از شکام
 هزارت بود نام و افغانه ز نوا
 بدست تمام با ده و بدست ز نوا
 رفیق چنین میا ندید نام از نوا

دله ایض

آن روح را که عشق تفتان زینت
 ناپوده به کبودن او غیر عاریت
 گویند عشق چیت بگویند کز لایق
 هر کوه از اقبال زینت افشار
 عاشق تشنه است در عالم بهر دما
 بیج شگفت شاه یکبار نیست
 عشق است عاشقت که باقیست تا بد

زبست نیست بروست تخته ملک
 هزار دل صفا اندرون دل مات
 خیانتی حیات آفرین بود آنجا
 زرد بان و دردن هر نفس بهر اجم
 هزار ساله زانوسوی نفی و اثبات است
 شتاب کن که بنا خیر مایل فالت
 از آنکه شاه حقایق نه شاه شگفت
 بناها کپاز خون نگر که آیات
 و در آن هوا که خداوند شمس زینت
 نه لاف چه چرخ است و مساوت

دیوان مولوی دم

بنامی رخ که باغ و گلست نم آرزو است
 بشنیدم از هوا تو آواز طبل باز
 یعقوب دارد آسفه ها همیر نم
 بالقد که شهر بتیورا جس میشود
 زمین هم با ن سست غما و دم گرت
 جانم ملول گشت ز فرعون و ظلم او
 دسبج با چراغ به گشت گرد شهر
 گفتم که یات می نشو بسته ایم ما
 بکشی لب که قند فرا دم آرزو است
 باز آمدم که ساعد سلطانم آرزو است
 دیدار خوب یوسف کفایم آرزو است
 آوارگی کوه و بیابانم آرزو است
 شیر خدا و رستم دستانم آرزو است
 آن نور که موسی عمرانم آرزو است
 کند یو و دو ملولم و ان نم آرزو است
 گفت آنکه یافت می نشود انم آرزو است

دل بجز این منته کجی ز شکایت
 آن که بیجا زار و بمیرد که خزان
 گلزار عشق را بد از نو بهانیت
 آن گل که از بهار بود یار و حار
 آن می که از عصب و روح بخت
 تا که ناکیری عشق موده را
 جان زانرا بگریه او کز ناکایت
 بر نقد قلب زان تو از غایت

این که ناکشیدار گشت کز غایت
 اندیشه را با کاشی دل ده شکایت
 چون بود این که نقش و نگار
 و من عطر الله مضطجع

چون زینت پوشش بختی سبکافان
چون زینت پوشش بختی سبکافان
چون زینت پوشش بختی سبکافان
چون زینت پوشش بختی سبکافان
چون زینت پوشش بختی سبکافان
چون زینت پوشش بختی سبکافان
چون زینت پوشش بختی سبکافان
چون زینت پوشش بختی سبکافان
چون زینت پوشش بختی سبکافان
چون زینت پوشش بختی سبکافان

کار ندارم جز او کار که دیگر است
طوطی گویا شدم چون نسک شام است
پیر بلک بر زخم چون پر و بالم از دست
جان و دلم ساکت چون که دل جانم
بر غل گلستان زنگ زرم حسن است
خانه چشمم چرا سجده که خلق شد
در رخ هر کس که نیست داغ غلامی او
دست بدست جز او سپار دو لم
چونکه تو مغلس شدی سنگ بن روی
شاه مرا خوانده است چون دم پیش

لاف زخم لاف لاف زانکه تریدارم است
بلبل گویا شدم چون گل گلزارم است
سر فلک بر زخم چون سر و دستارم است
قافله ام اینست قافله سالارم است
بر مثل آفتاب تیغ گهر بام است
زانکه بر وز و لبش در و دیوارم است
گر پدر من بود دشمن اغیارم است
زانکه طیب غم این دل بیمارم است
بایه ز من خواه زانکه محزن و بیمارم است
منکار و چون شوم چون همه قدارم است

گفت خمش چند لاف بود گفت تو
من حکیم ای عزیز گفتن بسیارم است

بله آنکه بخوردی سحری باده که نوشت
بی روح آمده نادر و از ان هم بخش آخر

بله پیش آنکه بگویم سخن را ز گویشت
که بیک جریه پیر و همه طاری و هوشت

و من و محمد
و من و محمد
و من و محمد
و من و محمد
و من و محمد
و من و محمد
و من و محمد
و من و محمد
و من و محمد
و من و محمد

دیوان مولوی دم
دیوان مولوی دم
دیوان مولوی دم
دیوان مولوی دم
دیوان مولوی دم
دیوان مولوی دم
دیوان مولوی دم
دیوان مولوی دم
دیوان مولوی دم
دیوان مولوی دم

بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا
بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا
بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا
بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا
بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا
بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا
بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا
بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا
بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا
بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا

بیا بیا

ای موده که تو ز قیامت جان بویست
 دیو که عشق زنده دلا مرد و شو نیست
 ارمن دود عشق تو گفت که نیست
 لپو مر از عشق تو گفت که نیست
 اول بد که عشق نه اول است
 هر سو نظر کن که از آن سوی سبک نیست
 با تو میاید آن زیر که تو سوار
 از خار سان جمله چون گل نیست
 آن عشق میفرودش قیامت هم میکند
 زبان باد که در تو فرغم و سبک نیست
 زانمی زبان میاید نیک که لکن است

ببازید یکبار همه جان و جهان
 بر آن زشت نخبید که اونا ز نماید
 همه شهر بشورید که آوازه در افتاد
 چو روز است چو روز آچنین و ز قیامت
 بخور شید بازید که خوش تیغ کشیده است
 بر آن یار بگریید که از یار بریده است
 که دیوانه دگر با در زنجیر بریده است
 مگر نامه اعمال ز آفاق بریده است
 بگوید دهلها و دگر هیچ مگوئید
 چه جائے دل و عقل است که جان رید است

دیوان مولیادوم
 زان می گلو کشاید آن سر کل نیست
 پس کن چو از دست ازین می
 باری مر از عشق آن از دست
 منته ایضا

این خانه که پیوسته در و چنگ چنان است
 این مشورت چیست اگر خانه کعبه است
 فخری جمله هر آنکس که درین خانه رفته یا
 چون روز قیامت که کبر اسر کس نیست
 این خانه جانت و هم آنجاست که جانت
 ابرو جانت نشانے ز بهاندار
 شامت در آستانه مشین خانه در تو دو
 سو کند بجان تو که جز دیدن رویت
 از خواجہ پیر سید که این خانه چرخانه است
 دین نور خدا چیست اگر دیرم جانت
 سلطان زمین هست سلیمان زمانه است
 از ذوق ندانی که خلافت خانه است
 نه زبیر و نه بالاونه شش سوز میانه است
 مارا رخ چو ماه نشان بخش نشان است
 تار یک کند آنکه در اجاش ستانه است
 گر ملک جهانست فوشت و فغان است

نقش بند جان که جانها جانب تو است
 دل شال زو با نغز با نغز است
 از زمین تا آسمانها نغز است
 سینه چون آتش با نغز است
 چشم و دیدن با نغز است
 چرخ و چرخ با نغز است
 چرخ و چرخ با نغز است

پیر گوی که نوبت حبس است
 سوزی که شکست ایستاد
 بخوان شکست که بیجان بود
 شمع چرخ میل میساخت
 چون کوکبان خرد دانا را
 دامن سوار گشته دیندار
 در ضربت کین الملک کردگار
 زینتی و مسکه سلطانت آرد
 فرعون دار لاف عدای بهمنی
 و آنکه قهر و بیجی علمت آرد
 اندر مقام شمر که جلا و جلال
 الا الله و ذالین رحمت آرد

هر که خواهی شناسی پیشش شناس
 چرا که مقبل مرد و عالم به پیشش است
 چونکه طبعت خود کند نماندش از زمان
 صد هزاران حال آنکه از دست حاکم
 پس ترا آینه کرد و این دل آهنگ
 هر دی در و نماید رو آن کاو کمالست

چند گوی که چه چاره او مراد تان
 چاره جوینده که کرده او ترا خود چیست
 چندان غم است که ز جان غم بهرد
 خود نباشد هوس آنکه بدنی جان چیست
 گر تو عاشق شده عشق تو بر میان پس
 و تو عاشق نشدی پس طلب بر میان چیست
 ای بقدر عقل نداری که به بینی آخر
 گر نه اندر حق از حق زیبار است
 چونکه از دور دولت همچو زمان میلزد
 تو چه دانی که در نیگاکل مردان چیست
 آتش دیده مردان تقی عین است
 تو پس پرده نشسته که نیب ایمان چیست
 شمس تبریز اگر نیست میقیم اندر چشم
 چشمه شهید از ویرین هر دینان چیست

از جهان بدون نیلاده جانان آرد
 ز ناز نابریده و ایمانت آرد

دیوان مولوی روم

قدس الله سره
 یار و آید سرم جلیان دست است
 دیده نماند بکنز نیست غلط است
 گاه به هر خوش شود که همه آتش شود
 تغییر با سحر یار مرا خوش دوست
 نقش وفا کز این دست با کف
 پشت ندارد چو شمع بجای آرد
 دوست را که خوار سر تو آرد
 مغرانداری که کین ازین آرد
 اینم نوس عشق ابوابی باز ببلد
 در کل خضار او مغرور باز دوست
 هر که بکشد تمام در طلب است
 هر که بکوشد روان در طلب بود

پس در دوزخ دوزخ دوزخ دوزخ
بهر گشت دوزخ دوزخ دوزخ
جان پیران دوزخ دوزخ
تایید است دل آن دوزخ دوزخ
شیشه بر دل گشت دوزخ دوزخ

وله ایضاً

مغفر تبریزیان شمس حق آگه بود
کز غم عشق تنم بر صفت مشوسست
حلقه آن جدا و سلسله جان کیت
زلف چلیپا و شش آنت ایمان کیت

ماشقان در جستجو زین نیست
بیهان بوییده جزا و دین نیست
این جهان در آفتاب یک دست
در حقیقت کفر دین در کیش نیست
ای دست عیسی دم اندازد در دین

در دل با صورتیت العجب این نقش کیت
دل چینی بر بهان باش را و میهان
غم چکند یا کسی داند غم از کجاست
عوضه دل بیکران گم شده در کوهان
پهنه بویهای خوش از سوختن کیت
بنده او شو که او داند جهان کیت
شاد اید گشت آفتاب ند شدان کیت
آندل دریا صفت سینه تابان کیت
پس تو بدانی که این حلقه کیت

دیوان مولوی روم

نقد سخن را همان سکه سلطان مجوی
کای زر کامل عیار نقد تو از کان کیت

مگر ایندم سز زلفین تو زان شده است
مگر از چهره تو باد صبا پرده ربود
که چنین مشک ری می ارزان شده است
که هزاران قمر از غیب نشان شده است
که هزاران دل از لعل بد نشان شده است
بو کسی کز کرمش تن بهگی جان شده است

من غلامم آید در اندیشه نیست
گر بگوئی پس و من نه پس نیست
در بگوئی پیش نه و پیش نیست
دست بکشاد اسن خود را کیت
مر هم این پیش خابین نیست
خیزد و پیش جلد کیت به

و من کلام
عشق کسانست که ندانند
که ز جادوت جاسک او نیست
که ز جادوت جادو جان جالیش نیست
که ز جادوت جادو جادو جادو

انصاف ده که باغی که کم عشق او
 سر و پای باغی که حدیث بنز کنه
 زانان طبع را ز در دانه روزه ده
 تا طوطیان شوند و شکار شکار کنند
 دل به بجان دیده تیر از شمشیرین
 کابری خاک اندر زینت زینت کنند

وله قدس الله سره
 عشق بهشتین کی سلا دارد
 دوستی بهشت بر فاسد دوست دارد
 چون شکر یکدل اغشته این شیر شود
 کفر فیه و یطیع و نکو مقدر دارد
 دانه پیمین چه بود و آفرین کند
 دیوانه برینا بدیدم

گر پیش این سایه خورشید حقیقت
 نه چو جمجم که در شش سخره استار شود

یکجا نه پرستانستان نورسیند
 دیوانگان بندی زنجیر با بریدند
 بس خستیا طکر دندانشند نشان
 گوئی قضا دهل ز دیوانگ بل شنیدند
 جا نه ای جمله مستان دله دل پریشان
 تا که نفس سستند چون مرغ بر پریدند
 مستان بس کشند بر خنجرها نشنند
 یارب چه باده خوردند یا ذوق لعل چیدند
 سن دی زده بر بدم قومی چنین یم
 من خویش را کشیدم ایشان مر کشیدند
 آنرا که جان گزیند بر آسمان نشیند
 اورا که بکشد جز دید که دیدند

یک سانی عیان شد آشوب آسمان شد
 می تلخ از آرزمان شد خکشان ازان دریدند

آنانکه بر براق بصیرت سفر کنند
 بی ابروی غبار در آینه نظر کنند
 بر پاسه لولیان طبعیت نهشتند
 شامان روح چون سرازین کی بر کنند
 اجزای مایه دره درین گور هانگ
 کوه در عشق تا سرازین گور بر کنند
 سن است مشهور تو و اکیه نور عشق
 از نور عشق تس و جود تو و کردند

که سبک در دهن و در شش صند تاباید
 دست و پا و سر و تن و جان و شش
 که بر پاره و دره آب کشند این سخن را
 که به خانه ندانید که زاده و صلیب
 چون سر و قلب بیکدین باز دارد
 چون سر و قلب بیکدین باز دارد

چون سر و قلب بیکدین باز دارد
 چون سر و قلب بیکدین باز دارد
 چون سر و قلب بیکدین باز دارد
 چون سر و قلب بیکدین باز دارد
 چون سر و قلب بیکدین باز دارد
 چون سر و قلب بیکدین باز دارد

چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع
چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع
چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع
چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع

چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع
چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع
چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع
چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع

شش تبریز در آمد بچسان عذر نماند
دید ه روح طرب را بر رخسار سپارید

آب ز نید را هر این که نگار میرسد
راه دهبیدار را آئمه ده چهار را
خاک شده آسمان غلغلالت درها
تیر و اندام و دوسوے نشانه میرو
پارخ سلام میکند سرو قیام میکند
خلوتیان آسمان تا چه شراب بخورند

چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع
چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع
چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع
چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع

چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع
چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع
چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع
چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع

چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع
چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع
چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع
چون بر سر کوه کجاست ز شمع چو شمع

دل من کار تو دارد گل گلزار تو دارد
 چه نگویند در دست که بر بار تو دارد
 خدا یو ملاکت بهر دوین تو دارد
 را دور تو دارد و اگر اقرار تو دارد
 خدا تو در فرشته بدو دهد و در لایق تو دارد
 بر دهر بند سر اگر کار تو دارد
 بر دهر بند سر اگر کار تو دارد
 بر دهر بند سر اگر کار تو دارد
 بر دهر بند سر اگر کار تو دارد

مخبط است سخنهای من آزان در نی
 نمودی بتو آثر اینها که او سپرد
 نمودی بتو کار و شیر را چنان گیرد
 نمودی که چگونه شکار را بشکند

دل من خود صفای که سر دارد تو دارد
 تو پندار که آینه من در تار تو دارد
 بر آنجا باین زمانه که نشان سحر دکان
 تو پندار که روزی سر باز تو دارد
 تو از آن روز که زادی بدست تو دارد

که تند بپر که از سر به بر دارند
 که فلک را بیکه عریده در پیج آرد
 ساقیان که انگور نمی افشارند
 به چو چشم خوش او خیره کش عیارند
 دو جهانند و لے از دو جهان بپزاند
 دشمن بیکدگرند و بحقیقت یاراند
 بیک چون و اندکی متفق و یک کارند
 مثل ماه و ستاره همه شب سیارند
 سرور اند که بیرون ز سر و دستارند

دیوان مولوی روم
 یکید در روزی دل طر تو دارد
 بچ بچ کباب به خور و از زرق بچی
 هم و سواش غلبه دل بجار تو دارد
 بنامش شقایق نو زنبور نشان زرق
 که نه شمش عطار و غم دیدار تو دارد

مردی کن و از خدمتشان مردم شو
 نه آنکه این مردم دیگر همه مردم خوانند

چون درخت زمین که چیده بینج
 بر کجا خطیب خوب اند بر دوش
 بایدم او میر و عین ایما بینج
 در ده جان باید چو اولی بینج

دل از کینه نشیند که از دلها خیزد
 بیکبار از عطران و سرچشمه بچیزد
 بیکبار از کینه و کینه و کینه
 بیکبار از کینه و کینه و کینه

عالمی خشنده بهر بنده خدا
 کیست آن کاندرو دلم این کند
 گر بقدر چاه نام او بری
 قهر چه را صدر علیین کند
 کافر که کلاف عشق او زند
 کفر او را جملہ نور دین کند
 غار عاشق در ره عاشق نهان
 تا که جملہ غار را نسوین کند
 تو میندانی که هر که مرغ اوست
 از سعادت بهیضه یازدین کند

دل گردون فصل کند چو مه نو نهانشود
 چو رسید بهر غمزه ات همه قدما کما نشود
 چو تو دلداری کنی و د جهان جلد دل شود
 چو جهان را تو دل ددی همه دلهای جهان شود
 ز خیال نگار من چو بخندد بهار من
 رخ او گل نشان شود نظرم گلستان شود
 رخ یازم از غوان رخ زارم چو غمرا
 رخ او چون چنین بود رخ عاشق چنان شود
 همه گرگان شبان شده همه دزد او چو پاسبان
 چه بردوزد زین کلمه چو خدا پاسبان شود
 ز رفیقان گلستان دم از زخم خارین
 که رفیق سلاح کش مدد کاره وان شود

خمش ایدل که گر کسی بود از صدق و طلب
 جنت صدق طالبان خشیها بیان شود

این دشمنان منی که کالو
 این دشمنان منی که کالو
 این دشمنان منی که کالو
 این دشمنان منی که کالو

دل از کینه نشیند که از دلها خیزد
 بیکبار از عطران و سرچشمه بچیزد
 بیکبار از کینه و کینه و کینه
 بیکبار از کینه و کینه و کینه

دیوان مولوی روم
 اگر نشسته بودی از آن باشد که دردم
 و له فی الحقیقه و الموم
 یسبحا نیم رخ دینے زرد
 از گل و زعفران حکایت کرد
 چون همد اگر عاشق در د
 بود مشتوق ناز و عاشق در د
 این دورنگ مخالف از یک
 این دورنگ مخالف از یک
 این دورنگ مخالف از یک
 این دورنگ مخالف از یک

[illegible]

این جالوت باز اطلالت
تن ز دل ز ادیک شاه دست
چون سوار سی تها ن شده در
اوست کلین گرد را بر قصه آرد
میوه های دل آن نقش پرده
نیت شطرنج نماند فکر کنی
باتو گل پرین مهره چون نه د

ای تو منج رفته کجائید کجائید
معتشوق تو همسایه دیوار بدیوار
گر صورت به صورت معتشوق بینید
صد بار ازین راه بدانخانه برنرسید
آن خانه لطف نشانهاش بگفتید
یکه سینه گل کو اگر آن باغ بدیدید
با اینهنه کے رنج شما گنج شما باد

برایند بر ایند که تا باز نمانند
 فی الوحد و السماع
 محال غایب یکیشده نماند
 (بریز نمانند)

دنیای دنیا و جگر دین را در کمال
کشتاده است که شادمانیست
که دمها و سببههای خود بخاک میزند
صلوات کند بر آن بزرگواران
و بیایدند به سوی او و گریه میکنند و فرمودند که ای پسر جان من این کار چه سود دارد

در آید و در آید پیرو دشمنانش باشد

چشمه چرخ عشق اوده داد
 چو باره باره در آمد بلفافه
 بیدار طبع دلق خون باره باره
 بده نماند و به گشت شود بخت
 شمشاد کین چه گشت و بخت
 مع احمقین و البصیرین

درینا درینا که درین فغان گنبد
 مباد امداد که سر خویش بگیرند
 زهی عشق زهی عشق که بس سخت گشت
 سماع است سماع است از اسکو گشت
 خوشید خوشید خوشان بنوشید
 بیدار تها نید با ثمار عیانید
 چو عقیده عقیده هزاران بجه چیز
 درین بحر درین بحر همه چیز بنگیزد
 که ایشان همه کاند و شما نید مگان
 که ایشان همه خوانند و شما سحره نا
 در آذنت در آذنت شما تر و کمان
 عروسی همه نجات شما طبل نمانید
 پوشید پوشید شما گنج نهانید
 بید و نه بیدید که چون جوهر جان
 پراگنده چو خورشید بهر خانه دواید
 مترسید مترسید گریان بیدار

دمان بست دمان بست ازین شرح دل
 که تا گنج نگر دید که تا خیره نمانید
 بیا که ساقی عشق شراب خواره رسید
 امیر عشق ز رسید و شرابخانه کشاد
 چو آفتاب جلالش بجایان دشت
 شدیم حمله فریدون چو تاج اودیدیم
 خبر بر بر بچارگان که چاره رسید
 شراب بچو عقیقتش بنگار رسید
 زحل ز پرده هفتم بی نظاره رسید
 شدیم حمله بچو آن ستاره رسید

دیوان مولیناروم
 شمشاد کین از دواضاف نماند
 کون مو کیک با بجان فرزان جمادی
 نرس اول نرسیدل تیرین نماند
 کباب چشمه چو آن تیرین نماند
 شکسته بسته تا نماند تیرین نماند
 دیوان مولیناروم
 کان شام که در دین شام نماند
 دیوان مولیناروم
 فی الحقیقه و الحقیقه
 فی الحقیقه و الحقیقه
 فی الحقیقه و الحقیقه

فہم الجنب والشیخ

نہایت چہ ان اندر عقل کو بستاند
 ہے روز بوی شب و روز بوی شب
 چہ بیکہ داسود او داند و اوراند
 دیوانہ آجاگر دودن بگدواند

ہرگز چنان سر براتج اہل نبرد
 ہرگز چنیں دے را عقد فرو نگبرد
 در عشق جوی مارا در مابجوسے اور
 دریا بیش ترش روی او بر نو بہار
 کانسر نہ سر بلندی بر ساق عرش یاد
 غمہای عالم اورا شاوی دل فرا برد
 گاہی منشس ستایم کہ اورا مرستا
 عالم بد دست شیرین ہمارا ترش نماید
 تا چون صدف زدریا بکشانید او و ہلے
 دریا سے ماومن را چون قطرہ در ربا بد

بہ پیش تو بہ زید جان و جان کلام بود
 بجان دوست کہ تاہر و دجان نیامیزد
 شرب لطف خداوند را اگرانی نیت
 لہر روز نہ افتد بخانہ نور قمر
 تو جام ہستی خود را برد توام بدہ
 اگر چہ عاشقی عشق بہترین کاریست
 درون خانہ بود نقشہا سے ان نقاش
 رسید نژوہ بشام است شمس تیریزی
 کہ جان تو بے دو گر جلقش نام بود
 جدایے است و ملاقات بے نظام بود
 و گر گرانش نماید قصور جام بود
 اگر مشرق و مغرب ضیاء عام بود
 کہ آن شرب قدیم است با توام بود
 بد آنکہ بیرخ مشوق ماحرام بود
 بسوسے بام نگد کان قمر بیام بود
 چہ صبحا کہ نماید اگر بام بود

دیوان مولوی روم
 تیار شود کاری زمان طرہ کہ نشاند
 تین شخ اگر خوی از شمشق تیزی
 تیر تیر ہم عالم زو نور نوا نشاند
 ۱/ عقیق تو بیا بد شکر
 ۲/ مہاجال تو بیا بد
 ۳/ ازکات تو بیا بد
 ۴/ امیسان تو بیا بد
 ۵/ تو بیا بد
 ۶/ تو بیا بد
 ۷/ تو بیا بد
 ۸/ تو بیا بد
 ۹/ تو بیا بد
 ۱۰/ تو بیا بد

نفا

یاد تو بود جز به یار و دوستان
 بعد از سال گلی کاشن و باکی نداشت
 منکر نباش بنگار و عسل و سوس
 یک خط آن عسل بود یک نظم از نهانند
 چون از دهانت تاب لب نهانند
 کا و خود عالمی را آنکه همانند
 یک گوهری و بیضا و چویند و گریزند
 گفت که دو کف زمین شد و در دو دواست
 الحق نهان پهای پوشیده باد و شایسته
 هر خط و جمله و دوا آنکه باصل داشتند
 هر کس که زبانه انداخت در عالمی را داشتند

دلجم سجود تو خواهد سحر چه سود کند
 بشیرم خم نخشی بهر چه سود کند
 چو برگ و میوه نباشد شجر چه سود کند
 جهان مثال درختی است برگ میوه

ز شمس مغر تریز آنکه نور نیافت
 وجود تیره او را در چه سود کند

جز لطف جز خلوت خود از شکوه آید
 جز زنگه های لکنت از بوستان چه نیز آید
 جز طالع مبارک از مشتری چه بینی
 از دیدن جمالے کا و حسن آفریند
 ما یم دشو رستی مستی و می پرستی
 مستی تو مست تر شوبے زیر و رو نیز آید
 پیچر ز ماست باقی مردانه باش ساقی
 چون گل ردیم بیرون زینجا بهار تو
 ایشه صلاح دین تو بیرون مشور صورت
 جز تو بخش گردن خود از قمر چه آید
 جز برگ و شکوفه از شاخ نیز چه آید
 جز نقد های روشن از کال نیز آید
 بالند یکے نظر کن کاند ز نظر چه آید
 زینسان که ماست سیم از مادر چه آید
 بخویش و بخیر شو خود از خبر چه آید
 در ده می روانی زین مختصر چه آید
 مجنون شویم مجنون زین خواب خور چه آید
 بنما فرشتگان را تو که ز بشر چه آید

دیوان مولوی روم

مانیتش خزانے از عالمی جانت
 هر کس که تو پرست اندر کاف
 زود ز شانه خویش سر کشیده
 هر کس که تو پرست اندر کاف
 زود ز شانه خویش سر کشیده
 هر کس که تو پرست اندر کاف
 زود ز شانه خویش سر کشیده

در بحر جویبار را غواش کاشانند
 در دوزخ خون جوشید آن شایسته
 در عالم جان اند سپاه انسان
 در دوزخ خون جوشید آن شایسته
 در عالم جان اند سپاه انسان
 در دوزخ خون جوشید آن شایسته

خوشی که گشت را دم او جان بید
سگای نینده عاشق بسبب یکیش
من گشته اند که آب جان او
بست بلند را که آن عشق شمع
نشان ما که بکنده و احرا یکیش
ما چون شمع تپن زین سبب و آفتاب
شب بیخ میخ سحر که در یکیش
بزیختی شب سحر و در یکیش
شعله صید و آید و در یکیش
حاصل بر غریب شمع زین شمع
چون بلبل جوی سخن را یکیش
و مننه ایضا

کدام لب که از دلو سے جان نیايد
کدام دل که درو آن نشان نمی آيد

دین جهان کهن جان تو چرا روید
پدست خویش چو در شمع خود شانی نما
شکسته قرن نگر صد هزار ذوالقرن
دهان و دست باب فاکه میشود
دوسه قدم بسو بایغ عشق کس نکذا
ورسے عرش هزاران هزار ابوا
چو هر دمی مددی ز این جهان نمی آید
نه آنکه صورت تو نوعیان نمی آید
قرین یسے است که صاحبقران نمی آید
که دیدش می جان در دهان نمی آید
که صد سلامش از آن باغبان نمی آید
ز غرت و غطت در گمان نمی آید

دیوان مولوی موم

بهر دمی ز درونت ستاره ناید
دگر گواثر سے ز آسمان نمی آید

این عشق جمله عاقل و بیدار یکیش
مهمان او شدیم که مهمان همی خورد
چون یوسفی بدید چو گرگان همید
ما دل نهاده ایم که دلدار یی کند
بے تیغ می بر دسر و در یکیش
یار کس شدیم که او یار یکیش
چون مؤمنی بدید چو کفار یکیش
یاگر کشد بر حم و بهنجار یکیش

فیه الشوق
بی تو بگری نشد با دگر سعی نشود
هر چه کنم عشق تیران بجز می نشود
اشک و آن هر صحرای اندام فیر آرد
دردن کس را ز اندام تو فیر آرد
یکسر موزن من نیست که اندام تو

آب حیات می زندیا هر کس نشود
صیت صلا از خود و دوزخ فیر آرد
تا تو فیر آید اگر تا با دگر فیر آید
بست و فیر آید اگر تا با دگر فیر آید
تا تو فیر آید اگر تا با دگر فیر آید
دانه دل کا نشد زین فیر آید
تا بهارت ز سر او فیر آید

علم تو چو مشرق بل باقی مغرب
شوی آسمان دیدگار آسمان نماند
ره آسمان در دست پرستی ز بهر بیکان
در قیامت تو قوی شدی ز دنیا نماند
تو بین جهان زیر نماند
تو در دیده ربی ز جهان نماند
دل نشان ایست و واس تا دها نماند
تو ز بام آبت محوی که تا دوان نماند
تو ز لوح دل نه خوان تمام می نماند
منگ تو در بام کربت زبان نماند

فی الارشاد

ما نه زان عشقیم که سدا میگردد
دیوان مولوی روم

چو کارزار کند شاه روم باشد
چگونه باشم مرم چگونه باشم شد
جهان عقل چو روم و جهان طبع چو
شما و هر چه مراد شماست در عالم
با اختلاف و دشمنیت این طریق
و یک ملک مقرر نصیبه تر و است
چراغ عقل درین خانه نور می زند
فرشته رست بعلم و بهیمن رست بکمال
درین میان یتنازع بماند مرم و
گه بهیمن شدش علم سوے علیین
گهیش جمل پستی که هر چه با داباد

دل و جان بگویند چو جسم و جان نماند
دل و جان باب حکمت بخوابان شود
نه لهر که در بهر جهانست که عشق جهان آ
دل و جان بگویند چو جسم و جان نماند
دل و جان باب حکمت بخوابان شود
نه لهر که در بهر جهانست که عشق جهان آ

دندان مغلسان که ز بلا غم گیرند
ما زان سوختگانیم که از لذت عشق
آب جوان ببلند می آید و می گیرند
چوید از دوزخ هر خانه که اندر گیرند
از فیاض شمعان جمله در گیرند
از بیداری خاک غارتان شکست
در بیداری خاک غارتان شکست

دندان مغلسان که ز بلا غم گیرند
ما زان سوختگانیم که از لذت عشق
آب جوان ببلند می آید و می گیرند
چوید از دوزخ هر خانه که اندر گیرند
از فیاض شمعان جمله در گیرند
از بیداری خاک غارتان شکست
در بیداری خاک غارتان شکست

تغیبات

بیکه دست می خالص بیان نوشند
آب ماییم بهر جا که بگر دو چرخه
پس این پره ازرق صنم مهر وی
ز احترامات دزد تریح و خوش بخت
تو دورای و دودلی و دل آهنا

بیکه دست و گریز چم کافر گیرند
عود ماییم بهر سو که محسوس گیرند
که ز نور رخسار انجم همه زیور گیرند
اگر او را سحر سے گوشت چاود گیرند
که دل خود ببلند و دل دلبهر گیرند

خمش اسے عقل عطار که درین مجلس عشق
حلقه زهره تب است همه تسخر گیرند

بیکه دست و گریز چم کافر گیرند
عود ماییم بهر سو که محسوس گیرند
که ز نور رخسار انجم همه زیور گیرند
اگر او را سحر سے گوشت چاود گیرند
که دل خود ببلند و دل دلبهر گیرند

دیوان مولوی رهم

درد جانها سو سے مامون میرود
چون بیا بد چوشت و چون میرود
چون همه ره خاک با خون میرود
گر چه باد بیا سے گلگون میرود
جان فرعون لی تعار و ن میرود
کا و لطیف و پاک موزون میرود
دین و گرجان سو که مامون میرود

صاف جانها سو سے گردون میرود
چشم دل بکشی و دور جانها نگد
جامه برکش چونکه در ریش وی
لاله خون آلود میر وید ز خاک
جان عرشی سو عیسه میکشد
سو آن دل جان من پر میرند
ز آنکه آندل و ن حق چیز سے نخوا

بیکه دست و گریز چم کافر گیرند
عود ماییم بهر سو که محسوس گیرند
که ز نور رخسار انجم همه زیور گیرند
اگر او را سحر سے گوشت چاود گیرند
که دل خود ببلند و دل دلبهر گیرند

وله الی

بیکه دست و گریز چم کافر گیرند
عود ماییم بهر سو که محسوس گیرند
که ز نور رخسار انجم همه زیور گیرند
اگر او را سحر سے گوشت چاود گیرند
که دل خود ببلند و دل دلبهر گیرند

بیکه

۵۶
نیلون بیختری کا دوست پرتی ہمیں جی جی
بیزا اٹس سودا

من تابه صلوات
فنه که صلوات و دارو
زبان

از انشا پیر و نه که هر

نہایت سے توجہ دینا چاہیے

ہم پر ہونے لگا گزراں

ایک دفعہ کہتا تھا تو دل

کرنی جان پیر
پیر و عبدیام برای

ہمگی نور نظر شو ہمہ ذوق از نظر آید
بکہ او آید و بے کہ نہ ہمہ در سحر آید
مثل کحل عزیزی شدہ مادر بصر آید
چو بدیر یانکہ و او ہمہ آتش گہر آید
ہمہ گویا ہمہ جویا ہا سگی جانور آید
کہ خداوند و پدید ہنر سے کز بشیر آید

بنگه صفت خویش بشود و جی قلوبش
میر امید که عمرم شد و یار نیاید
تو مراقب شود آگه که و یگانه بناگه
چو درین حشیم درآید شود این چشم چو دریا
نه چنان گوهر مرده که نداند گهر خود
تو به دانی تو به دانی که چه کانے و چه گاه

خوش ایام شوق چون جوان شود و در
 کجایان زده بذرده غم و غمناک شود و در
 سکویر تیز و ایدیل سکویر مستمرا

تو سخن گفتن بے لب ہلہ خوکن ہلہ خوکن
کہ نماز لب و دندان چو زدنیا گذر آید

رخ فرسوده زردم غم صفرائی تو دارد
 گهر دیده نثار کف دریا سے تو دارد
 کہ خیال شکست قرو سہا سے تو دارد
 ہمہ خوبی و ملاححت ز عطا ہا سے تو دارد
 کہ گمان برد کہ او ہم رخ رختا تو دارد
 کہ خطا کہ دو گمان برد کہ بالا تو دارد

دل من کے تو دار دوسر سو دے تو دار د
مہر من مست جمالت دل من مست جیات
ز تو ہر ہدیہ کہ بر دم خجیال تو سپردم
عظم گرجہ خیالات بنیاد
گل عبد برگ بہ پیش تو فرو سینت ز
سر خود پیش فکندہ چو کہنگار ان عرعر

دیوان مولوی روم
پیشانی نبویؐ کی صفائے کوار
میں شمسِ شایا و الاعمال
گلابِ بند نعلِ ایند
دریچہ ارجمان رویہ

در مشق
نخواستیم هر چه جاری شود
که آب سبزه را در دست و شویید
که جو غله نه نیاید که زاف و پوید
و اگر راست بماند اگر علی شای
نه اگر نه بماند که بماند
که چیت نیست که بماند
که

باجر خجاست
میر خجاست
باجر خجاست
میر خجاست
باجر خجاست
میر خجاست
باجر خجاست
میر خجاست
باجر خجاست
میر خجاست

کیکه سهره ساقی است چون بود بسیار
چرا نباشد کمتر چرا نیفتد وید
بگو غزل که بعد قرن خلق این گویند
سبج را که خدا یافت آن نفر سوید

هر که اظهار عشق اسرار شد
رفت یاری ز آنکه محو یار شد
شمع افروزان بنه در آفتاب
بنگش چون محو آن الوار شد
نیت نوش و هست آن نور شمع
هم نشد آتار و هم آتار شد
همچنان در نور روح این باتن
هم نشد این نادر و هم این مار شد
جوی جو یالست و پویان سکو بحر
کم شود چون غرق در یار یار شد
مطالب جنیان بود و مطلوبیت
مطلب آمد آطلب بیکار شد
پس طلب با هست با فقر طلب
چون نماند آن کس سالار شد
هر تنی بے عشق کا و جوید کله
سردار دجلی دستار شد

همچون شد در هوا شمس مبین

آنکه او را در سر این اسرار شد

دوست همان به که بلاکش بود
عقد همان به که در آتش شود

باجر خجاست
میر خجاست
باجر خجاست
میر خجاست
باجر خجاست
میر خجاست
باجر خجاست
میر خجاست
باجر خجاست
میر خجاست

دیوان مولوی روم

شرق نه درین خنود زش بود
و منه ایضا

درد اندیشه بد را سوختن آید
دست او سخت بنید وید و آید
تخته عقل اگر ماتش در داند آید
تخته رایم بکشاید و سلطان آید
تخته کار را بسوزد و شکرستان آید
طویان را بکرم در شکرستان آید
بنم عام است و نهشت چنین گفت که زود آید
سایق را نامه در بکسستان آید
بهر سدا زین انداز بکسستان آید
نیکنان بگوید و جان فراوان آید

برج

بدیدم پویا کو نیست افتاد
 ز صورت و طوالت کفید یافت
 که هر یک ز یک قوت زبید یافت
 دلم نزار که داشت پیر زبید یافت
 ز سر خیم خوش آن همه گره یافت
 نشسته ام دل و عشق کال پیر یافت

هر چه آرید اگر مرده بود جان یابد
 بکشاوند خزینه همه خلعت پوشید
 و دستهار همه در دامن خورشید بزد
 هر که دل دارد آینه کند آن دل را
 آینه هدیه بدان یوسف کنان آید

رسید ساقی جان تا خمار و خواب بود
 ز به صبح مبارک بر صبح غمز
 شرابی و دولت ندیم سلطان
 شراب را تو نه بینی دست رینی
 عقیق و زاهد ثبات قدم بدم چو کوه
 اگر کهم هم ز آواز تو صدا دارم
 وجود تو چو بدیدم شدم ز شرم م
 هر کجا عدم آید وجود گم گردد
 مثال جان بزرگ نهان کجایان

گرفت ساغر زرین هر سرب کشته
 ستاده جام شراب ز مار کوع و سحر
 و گرنیارم گفتن که در میان چه بود
 نه بینی آتش دل را و فغانها پرود
 کدام کوه که باد تو اش چو که نر بود
 و گر کهم همه در آتش تو ام که دود
 ز عشق این عدم آمد جهان جان بود
 نهی عدم که چو آید از وجود افزود
 مثال احمد رسل میان کبر و بهود

دیوان بولوی دوم
 بکجه شراب و گرمی و آن
 بکجه سبکدانی و بکدانی
 همه خیم و خیم و خیم و خیم
 بیاد عشق تو ز در و در و در
 ز دست حلاوت تر است جمله
 کلون و سنگ داند بهار از ناز
 ببار از جبین پیش سلطان
 زبسته زلف و کف و کف و کف
 باز شبیه با شکسته سنجید
 عاشقان با یکدیگر زنجید

چون بخت از چرخ بگردانم / چو بخت از چرخ بگردانم
چون بخت از چرخ بگردانم / چو بخت از چرخ بگردانم
چون بخت از چرخ بگردانم / چو بخت از چرخ بگردانم
چون بخت از چرخ بگردانم / چو بخت از چرخ بگردانم

ایضا
در دست فراغت دل
چون بخت از چرخ بگردانم
در دست فراغت دل
چون بخت از چرخ بگردانم

روز و شب را از میان برداشته
زنگ معشوقان و رنگ عشقان
چون بهار سردی حق رسید
هم شب قدر آشکارا شد چو عبید
نفس کل در هر چه دارد نقش گل
رافضی انگشت بردندان گرفت
خیز و شترزان خنک ترا میشت
من دهم بستم تو باقی را بدان
کاین نظر با آن نظر آینه میزند
هر نورش تیریزی تنم
شیع وارش با شتر آینه میزند

دیوان مولوی دوم

آیا نموده وفا با من جفا کشاید
مخال دل هر روز قفا باشد دلای
نماز و دعا کردان کن قضا کشاید
تو کان قدیمی بنات تلخ کشاید
گویی تلخ بنهار و کما کشاید
غمت که کاشی بن کشاید

اگر می بنواز و مرا نگار چه شد
اگر به پیش من آید خیال یا که چو
شکار غمزه اویم به تیر غمزه جادو
کنار خاک ز اسبم چو گل دگر هر چه شد
گر این درخت بخند از آن بهار چه شد
حیات نو بپذیرتن نزار چه شد
مگر مبهمل بخواند که اسه شکار چه شد
اگر بوسل کشاید دمس کنایه چه شد

ممنون
دلم ز عالم چون خیالت زدا
میان این دو سار من و کائنات
بند اندر خانه بصوفیان نظر
خود شرب به شهابی که ملاک است

ومن

پس از آن عدم است
ز عشق آن عدم آفتابان بود

سایه بار بودم من از عدم هستی
عدم ز یک نظر آنجکه راز من بود

که بود تو کاه است پیش یاد عدم
که بود تو کاه بودم چون که بود

کدام که کاه بودم چون که بود

ولم ایضاً

واندر خور کام و نام من گردد
وین خار غلغله یا سمن گردد
وز غصه حسود محتسب گردد
یعقوب قرین پیرهن گردد
وان شمع مقیم این لکن گردد
هر قطره بمو بهست عدل گردد
هر گوشه شهنشاه خستن گردد
ساتی هزار انجمن گردد

کس باشد کاین قفس پن گردد
این زهر کشنده آنکین باشد
آن ماه دو هفته در کنار آید
و آن یوسف مصر الصلا گوید
بر ما خورشید سایه اندازد
هر ذره شال آفتاب آید
از خوبی و لبدان و مریه
آن یار که جان جمله مخوران

میان باغ گل سحر ماه بود دارد
که کونینسید بهان مرچ بود دارد
بیاں غوغا همه مستند یک چو گل
که هر یک یک غوغا خورند و او سب دارد
چو سال سال نشاط او در روز
دیوان مولوی روم

شش تبریز دست ما گیرد
دلها فارغ ز ما و من گردد

بمقد خاک شوم بگرم چه خواهد
که راه بند شکستن خدا نشان
شود دمی همه آتش شود دمی همه
شود دمی همه بار و شود دمی همه

بعد خاک شدن یا زیان بود یا سو
بمقد خاک شدن کار عاشقان باشد
شود دمی همه خاک شود دمی همه
شود دمی همه بار و شود دمی همه

نکته را در کس که عشق خود دارد
چرا مقیم باشد چو جلیس گل
که یکسانی باقی ماه را دارد
خالد جان مقدس فلسفه آنجا
که او جلیس با امر شاد بود دارد
عاشق خرم بنده هم گلو دارد
آورد و شگل که با ده غری
دره جلیس که با ده غری

دره جلیس که با ده غری
دره جلیس که با ده غری
دره جلیس که با ده غری
دره جلیس که با ده غری

سکندرم خانه فرود رفت در زمین گشته
 پیکر بلند انسانیست این گمان باشد
 ز جادو پویش جان را چو افغان باشد
 دیوان پیشی از نینیز از طرف آفتاب
 که با دوشسته تو در جلال گمان باشد
 فی معالی الخ

خند ز عشق بجای که از عشق نینزد
 رسید عقل بجای که عقل نیاید
 چو از نیت نیندازد نیت
 نه از جان و دل عقل نیاید
 دیوان مولوی دوم

هزار بار چمن را بسوخت باز است
 چه عشق دارد با ما چه جستجو دارد
 وجود ما و وجود چمن بد و زنده است
 زهی وجود طریف و لطیف کا و دارد

بگیر و امن لطفش که ناگهان بگیرد
 و لے مکش تو چو تیرش که از گمان بگیرد
 چه نقشه ها که بیازد چه حیلها که بسازد
 نقش حاضر باشد ز راه جان بگیرد
 ز لاکمکش سخوانی نشان دهد بکانت
 چو در مکانش بجوی بلامکان بگیرد
 در آسمانش بجوی چومه زاب تنها بد
 در آبی آسمان بگیرد
 گریز پای چو با دم ز عشق گل گل کاو
 زیم با دخرانے ز بوستان بگیرد
 چنان گریزد از تو که گزویی نقشش
 ز لوح نقش پیر ز دل نشان بگیرد

بروز مرگ چو تابوت من و او باشد
 گمان میر که مراد دایم جهان باشد
 خنازه ام چو به بینی مگو فراق فراق
 مرا وصال و ملاقات آرزمان باشد
 مرا بگور سپاری مگو و داغ و داغ
 که گور پرده جمعیت جهان باشد
 فرو شدن چو بدیدی بر آمدن ننگ
 غروب شمس و قمر را چو از زبان با

چو عشق با تو باشد روز نش زبانه
 چو یاز چشم زارت دست بال کشین
 و لے هر سر کیے تو چو یک دانه
 هر آنکه مالش دانه در آستان غایت
 غلام خشن ایدم که یک سح فخته ماند
 و در دونه قیاد می یافت و نه

هزار من گرفته ز دام او بهار
 هر آنکه که به تر ز منم دیده
 و شاه واد میدان چو زار
 ایضا
 صوفی چو بیدار شد ساقی زار
 منته اگر خواب شد منته

۶۴
امان آید و نیز از این سبب است که از آن پیشتر
برودن هم ندارد و دارد

کادازو جهان بیرون
و ایکنه دل نام بودا

رفت اندل سودا
سودا سودا و گرداد

کامیاب تر از این
پایان پذیرد

گیا تو فدا

اسی کی رو سے

در عشق و وفا

ایمانش پیوسته

1

چشم خورشید محمود شد چشم جهان نما شد
چون زلف تو زنجیر شد دیوانگی باچار
کس نشود افسون کس چون واقف اسرار
اینها در زبان بها چون غارت بلغار
جان خانه گل و فتنه بین قیمت دیدار
ایجان چه دفعم میدهی این دفع تو ببار
چون که چهار شب تنق تنها در اناکار
توصافی من در دوه ام صاف دردی
کز طعم آن خوش گلشنه قاصد دلم چار

خوشید اگر در گردنشان گوزار و پرورشند
گر عیشِ اولِ پرشد عیدش تو تو فریشتند
ای طرب شیرین نفسِ عبرت بگر تو زین پس
ما موسیّم و نوها گاهی عصا که از دها
لعل شکرها کو فته چشمت ز رشک شوفته
هر بار عذر می نهی و ز دست می سپی
ایم برون آ از افق کس تر از شب قش
کز رحمت از تو برده ام پندامین ده ام
نه شب پروند در دسرسه میزد و دیار بر

از دلم و دل دردا کرد
گشاه صلاح الدین پناه بخود
که غمخت حق به مردم دلداد
فے الترخیم

دیوان مولوی روم

از وصل همچون روز تو در بحر عالم سوز تو
وز عشق کیکه آموز تو بس ساده دل عیار شد

امروز لب نشست حلوائے دگر دار
امروز قد سرودت بالائے دگر دار
دانم کہ از دوا عالم غوغائے دگر دار

امروز جمال تو سیما سے دگر دارد
امروز گل لعل انوشاخ دگر ستر
امروز بنید انم فتنه زجہ پہلو تماست

بہارِ شریعت

[illegible]

تاریخ جامعہ اسلامیہ

مجلس شورای اسلامی

۱۰۰

بسم الله الرحمن الرحيم

مجلس

۱۰۰

1

ایستغفار بپاشی در دشت / من را بپای بند خط صدق / در پشته نامرست / گاه بهر بزم گاه بهر چشمه / در پشته اندیشه صد گونه / آن عشق عجیب با هم چو بر / با آنکه گه باران اندر شکست / در پشته اندیشه صد گونه / آن عشق عجیب با هم چو بر

بمیر شوی و سامان از مرص کبر خالی / آنکه سر بر آری از کبریا چه باشد / بس کن که تو چو کوهی در کوه کان زربو / که را اگر نیاری اندر صدا چه باشد

به بندگان صفا جز می صفاء بهید / چو می دهید بدیشان جدا جدا بهید / در اینچنین قدحی می چنین عرام بود / بدوستان خدا جز می خدا بهید / بر نهنگان ره عشق را قیام بهید / بچانشان خبر از وعده صبا بهید / چو بیج باد صبا می گد و نشان شد / بهانه را نه پذیرم بهانه تا بهید / شراب حاضر و مشوق مست و عاشق / اگر حرف شناسید جز نماد بهید / شراب ز آتش و مازاده ایم از آتش / که زخم ندارد و بد و دوام بهید / بر آس زخم چنین غازیان بود و مرهم / چو تاج و مخمر نیز شمس دین آمد

نقاس هر دو جهان جز بدان لقام بهید / اید دست شک بهتر یا آنکه شک سازد / خوب می نمر بهتر یا آنکه تر سازد / اید باغ تویی خوشتر یا گلشن در تو / یا آنکه بر آرد گل صد زنگ تر سازد

فانث پو لب آید با تشبیه باشد / در ساعت جانم دل او را طرا باشد / میان پو لب آید در آتش پیکر آید / صاحب نظر باشد بارش قیون باشد / آن دیده کزین دیوان دیوان در کیند / افکاره باشد او را بهیج باشد / فانی پو لب آید با تشبیه باشد / در ساعت جانم دل او را طرا باشد / میان پو لب آید در آتش پیکر آید / صاحب نظر باشد بارش قیون باشد / آن دیده کزین دیوان دیوان در کیند / افکاره باشد او را بهیج باشد

دیوان بولوی دوم
و اطرقت
آنکه درون دلش طلی باشد
چون دل نکشید و آتش ایستد
رو بر در دل نشین تا دلبر بیانی
وقت هم آید یام شبی باشد
جانم که جدا کرد و جویا خدا کرد
افکاره باشد او را بهیج باشد
آن دیده کزین دیوان دیوان در کیند
صاحب نظر باشد بارش قیون باشد
فانی پو لب آید با تشبیه باشد
در ساعت جانم دل او را طرا باشد
میان پو لب آید در آتش پیکر آید
چون دل نکشید و آتش ایستد
رو بر در دل نشین تا دلبر بیانی
وقت هم آید یام شبی باشد
جانم که جدا کرد و جویا خدا کرد

خاموش

در خدمت شمع باشند شب و روز میباشند
 گاه از ملأ اعلیٰ چون آسمان میباشند
 آن شمعش چاره نوبیدند هفت از بد
 یکبار و روز و فرسخ نماند هیچ بایند
 باشد ز شب زت سال و مجلس و روز و نو
 اندر نیخیزد و شب و روز و نو
 تا ما آمدند و نو با ما شد
 شب و روز و نو با ما شد
 شب و روز و نو با ما شد

آن شیر خویش بر ما حمله کند چو آهوه
مارا بدین فریب تا بدین می دواند

جام شکست ایجان پهلویش خلل دارد
گر نیکبند این جام من غصه نیا تمام
جامیست زن فانی جانت می باقی
شبهات کجا گرد آن کاو رخ شهید
شادی و فرح بخند دل را که درم باشد
از آبیات او آنکس که کشد گردن
جز صورت عشق حق هر چیز که بینم
خورشید بهر سجده مسود و بی باشد

ایضاً

دیوان مولوی رفیع

[illegible]

تحت

[illegible]

از این بابت که در شریعت
پیش از این امر و نیز

و

خانی که به شوق و شجاعت
پیش از این امر و نیز

از آفتاب آب گل پاچودل شد است
خود چرخ کیست تا دل آن طرف رود
لب خشک بود و چشم تر از درد افرا
رفتند و آمدند مقصود دیگران
بیرون ز چار طبع بود طبع عاشقی

اجزای پاچودل بر چرخ می پرند
آن جم و جان و دل مقهور و لبز
آکنون ز فروصل نه خشکند و نه ترند
دو آب و گل چو آب گل خود مکرند
از چار و پنج و هفت دو صد ساله ترند
من و اردانه فی و اردانه

در حال جوان بود و کمال
در آن وقت که در آن وقت
صدایه و در آن وقت
بر سر کمان و نیز
من و اردانه فی و اردانه

باز آفتاب دولت بر آسمان برآمد
باز از ره رضوان در ها خلد و آمد
باز آن شهبه در آمد کا و قبله نهانت
سرکشگان سود اجمه سوار گشتند
آمدند ای بچون نه از دور و نه بیرون
گویی که آن چه سویت آنسویت
آنسوکه میوه را این چنگلی رسیده است
باور و باش تا دور و آنسو نه نماید

باز آرزو می جاها از راه جابر آمد
هر روم و خاک گردن در حوض کوثر آمد
باز آن چه برآمد کز ماه برتر آمد
کانشاه یک سواره در قلب لشکر آمد
نیچ راست نه پیش از برابر آمد
گویی که کار و مروت آنسو که این سر آمد
آنسو که سنگهارا اوصاف گوهر آمد
آنسو که بنید آنکس کز و مضطر آمد

دیوان بلوی روم
از این طاعتش تا خبر نمی درود
این عالم چون قیامت پای همه برگرد
شش آن عشق آید این قیامت در
تیران هر صبر است زان میری در

و ایضا

از آنکه عشق تو بیدار عیانیت کرد
از آنکه عشق تو بیدار عیانیت کرد
از آنکه عشق تو بیدار عیانیت کرد
از آنکه عشق تو بیدار عیانیت کرد
از آنکه عشق تو بیدار عیانیت کرد
از آنکه عشق تو بیدار عیانیت کرد
از آنکه عشق تو بیدار عیانیت کرد
از آنکه عشق تو بیدار عیانیت کرد

ملایم

این ترنم است سبک و سحرآمیز
 چو بزم شاد است که گویا زینار
 حجاب جامه چو پیرایه اند
 جابر و زین سر و سر و سبکبار
 و اینها همه
 خنک خنجر از جان جان حجاب کند
 بر سر و لب دریا ز جان حجاب کند
 چو بزم شاد است که گویا زینار

بیان حکمت اگر چه حجاب کند
 در مقام تخلق بیان حجاب کند
 سخن است در مقام حجاب کند
 بجان حجاب کند
 وصف جبر و بیان حجاب کند
 وصف جبر و بیان حجاب کند

دربان مولوی دوم

بکن بر من که آن حجاب کند
 تو بر من که آن حجاب کند
 بیفتش که بر لبه کان حجاب کند
 نشان ز آیت حق این حجاب کند
 و من ز قیام این حجاب کند
 ز شمس یزید پور قاضی است
 قاضی است که جان از کان حجاب کند

به از صوری اندر زمانه چیز نیست
 آیا بخوبیش فرو رفته در غم کارے
 چو غمگین ز دوده لعل اندیشه
 چو تو نگویی گفت تو گفت او باشد
 و نه از تو که صبر از تو سخت عار بود
 تو تا برون نروی از میان چار بود
 در گمبافت که بوسیده بود و تا بود
 چو تو نبافی یافتد کردگار بود

فے شکر الورد

میرسد یوسف مصری همه اقرار مید
 جان بد آن عشق سپارید و همه شویید
 جمع رندان حریفان همه بکنرنگ شدیم
 تا که از کفر و ایمان بنامدا ترے
 اول این سوختگار بفتح دریا باید
 در کیمین است خردینگر و اینچست
 هر چه جنس است برین آتش عشاق
 آتش عشق و جنون چون بزند بر ناموس
 خاهنا را بگذارد و در آن مخلقه روید
 میخرازد چو د و صد تنگ شکر بار مید
 از پے صدقه از آن بنگ بکنر ارد مید
 گر و بهای بتابند و بیا زار و بهید
 یک قلع پر ز رے عشق بکفار و بهید
 و آخر الامر بد استخوان چو بهشتیار و بهید
 قدحے رفت بدان پیرک طرار و بهید
 آنچه نقداست بسرفشته آتش و بهید
 سر و دستار بیک آتش و دستار و بهید
 جامه هارا بفروشند و بختار و بهید

اگر دل از غم وینا بد توانی کرد
 نشاط و عیش بیان غم خاتمی کرد
 اگر بایست بدوی سفا
 با همه که در دست دلا صفاتی کرد

رون

سلام و خدمت کردم اگر گفتند
میبرسم چو بزرگواران

والضیاع

هر که ز عشق آتش بر زبان
باید کرد و در پیش جان شود
والله نشت همه جان شود
هر که بوی خوشی
در چشم عشق سلطان شود

نگار کعبه جان اگر ببید ایند
که جان وی است عالم اگر شما ببید
هزار نکته نوشته است عشق بر رویم
چو ساغر است که هر دم بجاقتان آید
که عشق باغ تماشا است اگر لعل شود
چو آب و نان همه ما بیهان ز بحر بود
چو مرغ و قفسم بهر شمس تریزی

بهر طرف بگردید رو بگردانید
که جان جمله جهانهاست اگر شما جانید
ز خون من که اگر عاشقیده بر خوانید
شما کنید چنین ساغر که مردانید
هواش مرکب زیت اگر فرومانید
چو ماهیید چو عاشق لب نمانید
ز دشنی قفسم بشکنید و بر مانید

فیه العشق والهجته والارادة

اگر مرا تو نخواهی دلم ترا نگذارد
هزار عاشق خواهی بجان دل انگشت
ز عشق عاشق مفلس عجب قیدیما
عجب مدار زمرده که از خدا طلبد جان
عجب مدار ز کوری که نور دیدم بگوید
ز بس دعا که بگردم دعا شده او جودا

تو هم بصلح گریایی اگر خدا بگمارد
که تا سعادت و دولت که تحت آید
که آنچه رشک شهنشاد گدا مید چاره
عجب مدار ز تشنه که دل آب بپارد
ویاز چشم سیر که اشک غم بت بارود
که هر که بنیدرویم دعا بخواه آرد

دیوان مولوی دوم

بکده کند و دوسلمان شود
رو بدل یال دسجی جاسگر
قطره بدیر باد و در جهان شود
چینش هر زنده باصل خود است
باری بود و دل که آن نشود
جان دل از یزدنیل و مهر شود

هم صفت دیوانه عاشق آید
خاک که می تیزه عاشق آید
یاقوت الام کلستان شود
ناظره ز ایندن و جمع با آید
دیده ضمیر پویشان شود
ساقی و ای...

زبانت عشق شری به یمنی
 بهار و ان عاشقان صد صفا
 بکوه و بهرین و شیرین و خوش
 زانکه نه فیروزه از کاشیم
 رحمت است کمال کمال
 جنبه است از کبر و نوم
 در ظلمات است کمال
 کتب حیات خضر و در ظلمات

دمن

چه پادشاه است که از خاک پادشاه
 برده برگزیده و مرده حیات دهد
 چه پادشاه را قهرمانه زبا و آب کند
 نظر کن جهان خوار کاخ جهان نیست
 نه کیسیا عجب آیه که ز کد مس را
 کس که بے قلم و آلتی به تبحرانه
 هزار پیل و مجنون بر آماجاست
 گراهنست دل نور سنجش گری
 ز دوستان چو بتری بریر خاک و
 نه مار ادد و پشت و بار مساخت
 درون گورتن خود تو این مانگر
 چو سینه باز شکافی در و نه بینی هیچ

اسدیر خاک که حریفان بهر بهرند
 باد و عشق علی که دو همه افتادند
 سیاق است من دامن تو محرم
 دیوان نوی مردم

توبه داد و دم کمال
 من محاربت نینچیم سز کجای
 اسد خراب از تنه تو هر که
 دشمنان دامن چوین ماه پیش
 با بر و بان شوات مراد ماند

والیضامنه

پنبه ز گوش ددر کن بانگ نجات سیر
 آب میاه در مر و کاب حیات میر

دل غمناک و عشق و چوین مالاند
 چه چون باز نظر از عجز و شاداند
 سر و مراد و نگر و نه زانکه
 دل غمناک و عشق و چوین مالاند
 چه چون باز نظر از عجز و شاداند
 سر و مراد و نگر و نه زانکه

مستعجب بود و خفاش بدید
 ز بیکان نازد و دل جگر
 این زمان چو کین ز ناله
 پیش از اندم که زبانه
 هر کس که ز ناله جان
 ز آب چون لب هر کس

والضیاع

چرخ کس چو باشد تکیه
 سر عشق و خون شد
 سر و دست و پا
 سر و دست و پا
 سر و دست و پا
 سر و دست و پا

تن ز دم بیکد لم نره زمان میگوید
 فیه الخفایق و المعارف الذائمه

پیش از ان کاند بهمان باغ و زوگود
 ما به بعد از ان لاف نالحنی میزدیم
 پیش از ان کاین نقش ان آب گل شکار
 جان خدا ساقی که راه چادر برسد
 ساقی این بهمان آب گل دست کن
 یاد مان با کبر ای ساقی از نه فاش شد

فیه کمال الشوق

و اسی آندل که بد و از تو نشانی نرسد
 سیه آن روز که بے نوج حالت گردد
 و اسی آندل که در عشق تو در آتش نبرد
 سخن عشق چو بیدر و بود بر بند
 یم دل نشود حامله ز انوار سحر

نظر عشق دیدش همه جا کار و اند
 شکست کس که حق بکشت
 شکست کس که به نیات غیالت
 بفر چون مرا که در دشت
 نظر به کسی یک غلط گماشت
 مهر شکلی دورش زان و اند

مهرش بود و دلک شدگی
 ز تو زین بود و غلک شدگی
 ز تو زین بود و غلک شدگی
 ز تو زین بود و غلک شدگی

ومن

مهرش بود و دلک شدگی
 ز تو زین بود و غلک شدگی
 ز تو زین بود و غلک شدگی
 ز تو زین بود و غلک شدگی

که چو دعای رسول سوسا میرود
 که گنگستان جان چو صبا میرود
 سنبل و گل میدمد جوس و فامیرود
 تن بفتا میرود دل به تقا میرود
 گر مثل آفتاب گنج زمین می شود
 گاه ز پستان ابر شیر گرم میبرد
 بر اثر دل بر قاتل بینی درون
 دل مثل روز نست خانه بد و روشن

دایم دلدار را با دل و جان ماجر است
 پوست برو نیست اینکه پیش تما میرود

حاجت به طلب نیست شما سید شایسته
 کس غیر شما نیست کجا سید کجا سید
 زیر که شما خانه دم تمام خدا سید
 در عین بقا سید و مبر از فنا سید
 جبریل امینید و رسولان سما سید
 ز انکار ز آینه بصیرت بزد سید
 خود را بنحو و از قوت آینه نماید
 اے آنکه طلبکار خدا سید خدا سید
 چیزی که نگردد دید گرم از بهر چه چو سید
 در خانه نشینید و نگردد دید بهر در
 ذاتید و صفاتید که عرش گنجش
 حرفید و حرفید و کلامید کتا سید
 خواهی که نماید رخت اندر رخ مشرق
 تا بود که همچون نه روی بحقیقت

ومن

چو بزمی که کفر نور محمد سید
 که با کافران و مشرکان
 که با کافران و مشرکان
 که با کافران و مشرکان

که با کافران و مشرکان
 که با کافران و مشرکان
 که با کافران و مشرکان
 که با کافران و مشرکان

که با کافران و مشرکان
 که با کافران و مشرکان
 که با کافران و مشرکان
 که با کافران و مشرکان

جل

چو صلح نل بین با همی بدید بکیند
که چو خورشید عجب کس ز سلسله کیند
و منته

نشان دین طرب بهایان آید
که کیند کس ز نشاط و ز سانی
چو وصل و کشتا کیند راز آید
که کیند کس ز سانی

طبل قیامت زدند صور شمر می دهند
سانی بر تنگ دلاف ریخت شراب از
خیز که دوران است شاه جهان آن
باز سلیمان روح گفت صلا صوح
رغم خسودان وین کور کس یولین
از پے نامحرمان فضل ز دم بردان

وقت شد ایام دکان حشر موید رسید
رقص حمل کرد فاف عیش مجد رسید
چون نظرش جان است عمر موید رسید
فتنه بلقیس اصع مرور رسید
کحل دل و دیده را چشم مرور رسید
خیز و بگو مطر با عشرت سرور رسید

چونک حسن کس به منبر
بود کس به دست و کس به کمر
بستن چو کس به کمر
بجوبه کس به کمر

فے الوجد والذوق

چو سحرگاه زگلشن بت عیار برآمد
ز دود و دود و دود و دود و دود و دود
ز رخ ماه نشان ز لطیفه جمالش
غم چون درد که در دل همه شب و روز
ز پس ظلم رسیده همه امید بریده
تن و جهان از پس پیری ز وصالش چو

چه بسے نعره متان که زگلنار برآمد
و دهنه اران گل خندان ز دل خار برآمد
همه را سخت فزون شد همه کار برآمد
بکف تخنه و صفت بسردار برآمد
مثل دولت تابان ل بیدار برآمد
همه را بعد کس دسے چه خریدار برآمد

این زمانه از اینست علم اگر در
هر دم آن قبح پر شراب باز آید
سوال کس درم ز که خیزد پاشی
که جان من ز ذری تو زار باز آید
بگفتش چو یامدی تو زنده بماند
چه نذر آری چون آن راز باز آید

و منته
بماندیم و قفسه نزار
بماندیم و قفسه نزار
دین قفسه زین بالا بماند
که نذر درون بود بماند
بس بماند بماند بماند
بماند بماند بماند

۸۰
عمر اوتش است یک توشه نو
بشان خوش است که روان دلم
تو شد دیگیت کرم صوفی
خوشتر بر لب میزنند
بنگر بطلان کبر و بال میزنند
سوسه شکر لے کیا زبان شکرده
هر کس شکر لے بیگیده ادب جهان
مادر اشک لے است که خرد گردد
مادر اشک لے است شکر

بے پروا گشت ترسان بے پروا گشت لڑزان
 غمخوار و غمناک و غمناک و غمناک و غمناک
 کسے جان دہر در پیش کر سعادت
 چہ شایان کہ از عشق صد مکنانہ دند
 چہ نقیصہ کردہ است این عشق باتو
 بیک در دہر و نوبار کی بندگی
 زبے غمتے کان و دوائے ندارد
 عجز و بیجے نقاسے ندارد
 ز جانان رہ جانفزا سے ندارد
 کہ آن سلطنت منتہا سے ندارد
 کہ منکر شری کا و عطا سے ندارد
 چہ رہ دیدہ کان بلا سے ندارد

همت بلند دار اگر شاهزاده
قتل منور شاه که تاج و کمر دهد
یکن تو جامها و درآیت و

ففي العشق والتجرب والحضور

دیوان مولوی سوم

ایکے برادر کو تو خورشید فلک کے در سجود
لعل تو عیسے ثانی و خط خفرویم
سیر کویت عرفانت و سرایت کبہ
گر تحمل کنم از جور ز قیبت پر عجب
اشک سرخ درخ ز لب و خشک غم
سایا ہا بر در دل همچو یاز سے پیش

آفتاب از آرد و غل
کے آسپ نوز و شند با مہر و باد
کا و دیری نماید و خون الجود
گیند سوسے شقی و پیہ پیران
نیاید با سنے فاک و غل گہر

سایبان غافغان نامی و سطر عظیم
بحر افتادیم نیکو دگر بگریو
سایبان نامی و سطر عظیم
بحر افتادیم نیکو دگر بگریو
سایبان نامی و سطر عظیم
بحر افتادیم نیکو دگر بگریو
سایبان نامی و سطر عظیم
بحر افتادیم نیکو دگر بگریو

عقل ایچله آن یایدا علم و ادب ییږد
سم ایچله آن یایدا کیم یار تیب ییږد
جان از آن یایدا تارست یانتر
چشم از یس آن یایدا نام و کیم ییږد

گر طاعت کم دارم تو طاعت خیرن
آز که توی طاعت از خوف ماندن
ای کوزه گر صورت مفروش اکوزه
کوزه چکند آنکس کا و آب آن ارد
تو وقف کنی خود را در و یکچه مرده
من وقف کسے باشم کا و جابها دارد
تو نیز سیار یا تیا یا رشوی مارا
زیر که زجان جان تو زیان دارد
شمس الحق نیزیری خورشید وجود آمد
کآن چرخ چه چرخ است آن کجا سیران

آنچه رو تو کند نور رخ خور نکند
و آنچه زلف تو کند شورش محشر نکند
هر که بید رخ تو جانب گلشن برود
هر که داند لب قفقه ساغر نکند
چون رسد طره تو مشک کرد دم نزنند
چون رسد پرتو تو عقل دگر سر نکند
تا بان حسن که در بهشت فکانه نمانند
جز که آهنگش خسته لاغر نکند
توبه کردم که نگویم من از آن تو شکن
هر که ببید شکستن تو به دیگر نکند
قیمت فهم نیست این نبود قیمت عشق
جز که گوهر صافیت گوهر نکند
گر چه با خاک برابر کن را و قالب ما
فناک ما را بد و صدر روح برابر نکند

بیرون بسبب باشد سر اربعی ییږد
عجب ایچله آن یایدا علم و ادب ییږد
سم ایچله آن یایدا کیم یار تیب ییږد
جان از آن یایدا تارست یانتر
چشم از یس آن یایدا نام و کیم ییږد

دیوان مولوی دم
باشی شمس از نجاشی
برقند سخن جانا بین سکته از کجا
که کسک طلبک را و کان و بیج
در و چه و مسعود

شمس قمر آتین دجهر آت
آن یکیم آتین دجهر آت
چون یکیم آتین دجهر آت
و آن یکیم آتین دجهر آت
چون یکیم آتین دجهر آت
و آن یکیم آتین دجهر آت

منزود
سنة الف ليلة والحدیثة والحق
دش پیمان زنده که منش ازید
نیا داین کند و نه ملا الش فرزید
هماره گویی جان تو نیم آنجا بود
پو تو تاب نقش جهان از تو فریاد
هر از صورت و شخص عجب بیند روح
چو نترها و چو در و فنا نشان که نیمید
جایست من از در و فنا

دولت ایضا
من بتقریر گفتم از این خبر
میرزا زین العابدین شاه گویا
میرزا زین العابدین شاه گویا
میرزا زین العابدین شاه گویا
میرزا زین العابدین شاه گویا

فرو و آتش من آبرو خبر میرید
خداے و دشمنان یکے نظر که میرید
در آشنایمی و از منکرید چنین
هنر از حاجت و خاندان منظر در اید
همی سپرد بسوے آسمان و ان شا
همی سپرد بهم اجزای جان و فتنه
هنر چو بے هنر سے آمد اندرین دگر
هنر از شیر ترانده اند چه بود کا و

چو شب خطیب تو باست اندرین منبر
اگر نه فهم تباه است از چه در شمرید
عاشقانه که با خبر میرید
از فرشته گذشته اند بجان
تو گمان میری که شیران نیز
بدو و شاه جان با استقبال
پیش معشوق چون شکر میرید
دور از ایشان که چون بشنیرید
چون گمان از برون در میرید
چون که عشاق در سفر میرید

در خاندان نشینت عباد که دارد
معشوق قمر و شکر بار که دارد
پس از درخت دیدن خورشید که دارد
بجز پرده عیان طاقت بد که دارد
گفتی بحر بات دگر کار ندادم
دیوان محوئی دم
خود کار تو داری و دگر کار که دارد
ندانان صبوحی همه بخندند
این خبر که بگوید در شمار که دارد
کسی خبر که بگوید در شمار که دارد
خداوند چو بپایان شد غم فدا که دارد
عاشق چو بپایان شد غم فدا که دارد
دشمن چو بپایان شد غم فدا که دارد
دشمن چو بپایان شد غم فدا که دارد

ای طرب شیرین دلم خنجر
ای طرب شیرین دلم خنجر
ای طرب شیرین دلم خنجر
ای طرب شیرین دلم خنجر

بہر شادی تانت از غمی تبت
 ز دست و کبیت تانت از غمی تبت
 مرا و صد چو مرا از غمی تبت
 ز نفس سیر کند عاشق فداوار
 بہرینہ طاعت خوشی چون تبت
 گمان بکر سر ساید ہما دارد
 پادانکہ موسیٰ فرعون تبت
 عصا ش از نو بیانی ملے عصا دارد

بازار تہان از تو خرابست کساوت
 بازار کہ وار د دل بازار کہ دارد
 امروز سو و تو کس اسر سرنیت
 دشوار کہ دارد سہر و تار کہ دارد
 شمس الحق پتریز کہ نقد آمد و پیدا
 از پار کہ گوید غم پیر ار کہ دارد

از بہر خدا عشق دگریار مدارید
 در مجلس جان فکر دگر کار مدارید
 گر با تگ نیاید ز شتابوے نیاید
 در دل نظر فاختہ آتا ر مدارید
 آن خارش دل مشرف جان سخت
 با غیرت اور و سو اغیار مدارید
 ہر و سو سہ با سخت و فکر بخوابید
 ہر گم شدہ را سرور و سالار مدارید
 یا قوت کرم قوت شما باز نگیرد
 خود را کر و نفس علف خوار مدارید
 العزۃ للہ جمیعاً خوشیدید
 خاطر بسوے بہت و دشوار مدارید
 کہ زلف بجنبانہ و کہ جیب کشاید
 گلگونہ اورا بجز از خار مدارید

مہا بدل نظر سے کن کہ دل تہ دارد
 بر وز و شب ل من ہرت اتقفا وار
 ز شادی و ز فرج در جہان نیکیخند
 و کے کہ چون تو دلا رام خوش تھا وار
 کہ آن ہر قطرہ خون می توان کرد
 و گہم نیست منظر می توان کرد
 کہ آن ہر قطرہ خون می توان کرد
 و گہم نیست منظر می توان کرد
 کہ آن ہر قطرہ خون می توان کرد
 و گہم نیست منظر می توان کرد

دیوان مولوی روم
 از انکہ سیاہ تو پیش نقد دارد

نزدیت با غم می توان کرد
 ز زلف مشک غمیز می توان کرد
 بچوہ و اگر داول زانکہ دل
 رہ نہان بدلیس می توان کرد
 بہان شش بہت را اگر دست نیست
 پودر دل کہ منظر لگا حق است
 در آرد دل کہ منظر لگا حق است
 و گہم نیست منظر می توان کرد
 کہ آن ہر قطرہ خون می توان کرد

سقیہ

در بحر زاری دایم گریه باشد
 ز بیهوشی در بیداری همیشه باشد
 ز بیهوشی در بیداری همیشه باشد
 ز بیهوشی در بیداری همیشه باشد
 ز بیهوشی در بیداری همیشه باشد
 ز بیهوشی در بیداری همیشه باشد
 ز بیهوشی در بیداری همیشه باشد
 ز بیهوشی در بیداری همیشه باشد
 ز بیهوشی در بیداری همیشه باشد
 ز بیهوشی در بیداری همیشه باشد

گاه چو کشتی بر دم بر سر دریا بسفر
 هشت بهشت ابدی نظر آتش نشد
 هر که در آید بصفیق یافت مانق تلفش
 همپس جبریل بدست شمشیر بود
 گاه مرا سنگ کند بند و بر لنگر خود
 تا چو خوش است ایندل مکن و کنش نظر
 تیغ بدیدم بکفش سوختم آن اسپر خود
 چونکه رسیدم بر او تا بکفم من پر خود
 حارس آن گوهر جان بودم روزان نشان
 دزدنگ در پیکر گهر فارغم از گوهر خود

آمد بهار خرم و رحمت شمار شد
 گلنار پر گره شد و چو بار پر زره
 اشک و لب کنش و که هنگام بوسه گشت
 هر چوب درخت چو بزم بوسه گشت
 زنده شدند بار و در گشت گان و
 اصحاب کعبه باز خواب ندر آمدند
 سوسن چو ذوالفقار علی آیدار شد
 صحرای پر از بخت و که لاله زار شد
 بکشا و سر و دست که وقت کنار شد
 گرو و دو دست سحر و کجوب مار شد
 تمام که قیامت بساعتیار شد
 چون لطف و محبتش خدا یار غار شد
 بر بند این دمان و بیایه بادیش
 کنه باد گفت راه نظر پر خیار شد

ایامان بر کفر تو است شاه چو کن باشد
 ایامان بر کفر تو است شاه چو کن باشد
 ایامان بر کفر تو است شاه چو کن باشد
 ایامان بر کفر تو است شاه چو کن باشد
 ایامان بر کفر تو است شاه چو کن باشد
 ایامان بر کفر تو است شاه چو کن باشد
 ایامان بر کفر تو است شاه چو کن باشد
 ایامان بر کفر تو است شاه چو کن باشد
 ایامان بر کفر تو است شاه چو کن باشد
 ایامان بر کفر تو است شاه چو کن باشد

22

۶۸
در خط است یاری

مردم پلاس در گرانیا میایر برآمد
دل بدو

کتاب جنگ و صلح

کتابیں
میں رنگ کی گلیاں پیرا
عواصم خان

گنج شد و در کمال

چون شمع تست جانست ز پیرین پیران
با کفر گفت ایمان فتنم کہ میں با ش

شب کفر و چراغ ایمان خورشید خوشتر
ایمان گوید پیش آئی کفر گوید پس

گفت قیام و رفت بختی

ششمین محقق تهریزی داری تو چنان بالا

تا آخر من پاپیر جا خود دست مرس باشد

از خرج فرو و آمدن بمانگدان بشد

بہارِ سحر گاہ کیے ماہِ عیان شد

برپلو و مرا آنمه و بر جبه رخ روان نشد

چون باز که بر پاید مرغی بک صید

زیرا که در آنمه نم از لطف چو جان شد

در خود چو نظر کردم خود را به ندیدم

ما ستر بخانی ازل جمله بیان شد

در جان چو سفر کردم چو ماه ندیدم

سکسشی وجودم همه در بحر روان شد

تہ حیرتِ فلک جملہ درس آسمانہ فروشد

و آواز ه در آفکند حسن گشت خفا

آن بجزر و مرج و خرو باز مرآمد

نقشہ ز فلاح آمد و جسم ز فلاح

و آن سحر کفنی کرد و مهر مار را نشان

در حال اگر داند و در آن بحکمت و

ہر یارہ کفی جسمہ کو آن سحر کہ تا

۱۰ راه تواند از روی کمر توان شد

بادولت مخدوم شمس الرحمن اختر

المطالع العلم

اس وقت کے لئے

المستترادف في ظهور الولاية المطلقة العينية

یوسف شد و از عمر دنیا و قیص

دیپوان مولوی دم

وہی ہے جس نے

...

١٠٠

پیشہ و صنعت

بر آن که در این کتاب

سید

تاریخ
تاریخ
تاریخ

۱۰۰

۶۹
الکرمین علیهم السلام
روح راز خدین
فای

عجله و در بیان هر دم و بیک
لعلت و سست لنگه گفت و سست
از روزه و در هر جا باغ و چمنی خنیا
وز جعد و در هر حال و در هر کجا

تعاقت آن شکل عرب وار برآمد
 دارای جهان شد
 شمشیر شد و در کف کرا برآمد
 قتال زمان شد
 منصور بود آنکه بر آن دار برآمد
 نادان بگمان شد

منسوخ چه باشد نه نسخ که حقیقت
آن دلبر بیا
نی نی که هم او بود که میگفت ای الحق
در صورت ابوالحسن
رومی سخن کفر نگفته است و نه گوید
منکر مشویش

کافر بود آنکس که با لکابر آمد

از دوزخ پنهان شد

تو شاخ خشک چرائی برو یا زند
در آجلق زندان کہ مصداق نیست
بد آنکہ عشق جہانیت بے قرار بدو
چو در رسی تو بدانتہ کہ نام اونہم
چو دیدہ سرمکش بازروانیکون
ہزار دود مرکب کہ چہیب این خلعت

تو برگ زر و چرائی بنو بهار نگر
شراب و شاهد و ساقی بشمار نگر
هزار عاشق بجان و میقراز نگر
بحق شاهسی آن شده که شاهوار نگر
برین جهان پُرانزد و درو پرخوار نگر
غبار رنگ بر آرد که سبزه زار نگر

در دیدن دل ارد در دوسلی دیگر
خویشند وصال تو روزی بگل
دیج خنم یابیدین جمل دیگر
اخر ازین باین سرور زمین تان
ای خنق تو نیستد آید بدسلی دیگر
تایند عزت انا را بر صورت نظم زاری
فان بجان تنو نه بسله

وہذا فیہ

سحر سحر
چون بخت بدان یقین قیامت
چون بخت بدان یقین قیامت
چون بخت بدان یقین قیامت
چون بخت بدان یقین قیامت

سرمایه

چشم پند و عجب
تحقیق نظر و انوار
پیش از نگرد و دست
ایا ای جان در شست
بین ضیاء و اور شست
پیدا و کانون پست نگار

مرا عشق پر سید که اینجا چه چو نواهی
سراسر همه عظیم بدیدی و خریدی
چو ابر تو بیار و پر دید سمن از ریگ
ز سود آخیال نوشد شیم خیالے
همه شیشه شکستم و کف پای منجستیم
حرفیان همه شیم ندیده ره هموار

مطر با عیش تازه از سر گیر
بگنگ بگذار و با حرفیان ساز
سخن بر آرائی و حور جنت خوا
چونکه در چرخ آردت با ده
مت شوم کن حرفیان را
پر بر آوردم و سپردم
فارغم بچو مرغ از مرکب
ایدل از آب کوثر ت پاید
یک دو ابریشک فرد و تر گیر
جنگ بگذار و جام ساغر گیر
جو کشتی و مشک عبیر گیر
خانه بر بام چرخ اخضر گیر
بار گیر از کیت احمد گیر
ز آنچه خوردم تو هم بخور پر گیر
مر کبسم را تو لنگ و لاغر گیر
آتش عشق را تو کوثر گیر

بدر آن صحنه که کافاز بود
بغری کا کانون نظر
بدر آن گداز به پایان
ببین خار کس کاپوت خست نگار

دیوان مولوی دوم

بم دکنه گرا شکست منگر
بهی بخش دمی بخش بگر
مثال زینت داند بهشت منگر
تو صافان بین که بر بالاد دیدند
بدر دی کال به بین شست منگر
بهان پرین ز صوره ناست منگر
بدان صورت که است نیست منگر

سفر عشق و عقل
عقل بند بر دانت ایگر
عقل بند و دل فریب جان چایگر
عقل بند و دل فریب جان چایگر
عقل بند و دل فریب جان چایگر
عقل بند و دل فریب جان چایگر
عقل بند و دل فریب جان چایگر
عقل بند و دل فریب جان چایگر

چون

چون ز عقل و جان دل بر نهانی
مرو کاوا از خود گرفت او غریبست
سینه خود را بدو کن پیش دو
عشق کارناز کان نرم نیست
هر که او مر عاشقانه بنده شد
عشق را از کس میرس از عشق پریا
نیز جانی منش محتاج نیست
گر روی بر آسمان غمگین
هر کجاکه کار روانی میرود
این جهان از عشق تا لغو نیست
هین دمان بر بند خاش چون
شمس تبریز آمد و جان شادمان
چونکه با شمش قرانت اے پسر
مگر که بے عشق رفت هیچ حالش گمیر

چون ز عقل و جان دل بر نهانی
مرو کاوا از خود گرفت او غریبست
سینه خود را بدو کن پیش دو
عشق کارناز کان نرم نیست
هر که او مر عاشقانه بنده شد
عشق را از کس میرس از عشق پریا
نیز جانی منش محتاج نیست
گر روی بر آسمان غمگین
هر کجاکه کار روانی میرود
این جهان از عشق تا لغو نیست
هین دمان بر بند خاش چون
شمس تبریز آمد و جان شادمان
چونکه با شمش قرانت اے پسر
مگر که بے عشق رفت هیچ حالش گمیر

دیوان مولوی دوم

ایضا
در کتب کتابخانه
پیش کشی کن دو سه جا
پیش کشی کن دو سه جا
پیش کشی کن دو سه جا
پیش کشی کن دو سه جا
پیش کشی کن دو سه جا
پیش کشی کن دو سه جا
پیش کشی کن دو سه جا
پیش کشی کن دو سه جا
پیش کشی کن دو سه جا

پیش کشی کن دو سه جا
پیش کشی کن دو سه جا
پیش کشی کن دو سه جا
پیش کشی کن دو سه جا
پیش کشی کن دو سه جا
پیش کشی کن دو سه جا
پیش کشی کن دو سه جا
پیش کشی کن دو سه جا
پیش کشی کن دو سه جا
پیش کشی کن دو سه جا

چون غبار غم تو کل گرانم
چون شادمانم تو باده کنگارم
چون شادمانم تو باده کنگارم
چون شادمانم تو باده کنگارم

شاد زمانے کہ بندم دهن
بش نوم از روح کلامے دگر
عیش جهان گرد و بر من حرام
بیم من بیت حرامے دگر

و
دیوان مولوی م

مہ تو یار نزار و جزا تو یار گیر
بہش کنار نزار و ساز و ساز گیر
جہان شکار گہے دان بہر طرف
در آچو شیر و بجز شیر ز شکار گیر
ہوئے نفس مہار است و خلق چو شیر
بغیر آن شترست را مہار گیر
وجود جملہ غبار است تا بش از دست
بماہ پشت میا در رہ غبار گیر
بر آن ز پیش جہان را کہ مار گنج تو است
تو اش سخن چو طاوس کیر مار گیر
بجس دست بدان ارچہ چشم تو بسته است
ز گلشن از پے گل گیر و خار گیر

چو خلق بر کف دست نہند چون سیاب
ز عشق بر کف سیاب رشتو خمار گیر

کرم در آئی و دم بدہ بادہ بیا و غم بہر
ابدل جان بہر طرف چشم و چراغ ہر سحر
ہم طرب سرشتہ ہم طلب سرشتہ
ہم عرصات گشتہ پر ز نبات و شکر
خیز کہ رستخیز شد و ز نبات ریز شد
با خروم ستیز شد و مین بر با از دغیر

کہ ہا شادمانم تو باده کنگارم
کہ ہا شادمانم تو باده کنگارم
کہ ہا شادمانم تو باده کنگارم
کہ ہا شادمانم تو باده کنگارم

لمردان

بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان

بگردان ساقیا انجام دیگر
بجان تو که امروزم بینی
اگر بگذره رحمت هست برین
خلاصم ده خلاصم ده خلاصی
اگر امروز در بهمن به بندی
مراد دست اندیشه بسیار
می خام از نگر دانی تو ساقی
بگیر این دلق اگر چه دلم دم
بده جان مرا آرام دیگر
که صبرم نیست تا ایام دیگر
مکن تاخیر تا هنگام دیگر
که سخت افتاده ام در دلم دیگر
در انجم هر دمی از بام دیگر
که اندیشه است خون آشام دیگر
مرا رحمت دهد صد خام دیگر
گر و کن زود بستان دلم دیگر

بنه نام غلام در دوشان
نمی خواهم خدا یا نام دیگر

عشق جانست و عشق تو جانتر
کافر بهای زلف کافر تو
جان سپردن عشق آسانست
همه بهمان خوان لطف تواند
لطف در مان و از تو در مان تر
کشته ز ایمان جمله ایمان تر
وز پئے عشق تست آسان تر
بیک این بنده هست بهمان تر

دلم در دلم و دلم در دلم
دلم در دلم و دلم در دلم
دلم در دلم و دلم در دلم
دلم در دلم و دلم در دلم
دلم در دلم و دلم در دلم
دلم در دلم و دلم در دلم
دلم در دلم و دلم در دلم
دلم در دلم و دلم در دلم
دلم در دلم و دلم در دلم
دلم در دلم و دلم در دلم

دیوان مولوی نام

بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان

بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان
بیک من بسطید جلد بسط سامان

چو بخت از چرخ بگردان
 چو بخت از چرخ بگردان
 چو بخت از چرخ بگردان
 چو بخت از چرخ بگردان

از تو بترسم اگر نیوشم
 استییزه گریست و ابالیت
 خامش کن و از دلش ترسان
 کز باغ خداست این سمن ار

داد چهار و بے بدستم آن نگار
 باز آن جارب رازانش بخت
 کردم از حیرت سجود پیش او
 آه بے ساجد سجود بے چون بود
 گردنک را پیش کردم گفتمش
 تیغ تا او پیش زد سر پیش شد
 من چراغ و هر سرم همچون فیل
 شمع های بر شد از سرهای من
 شرق و مغرب چیت اندازمگان
 اے مزاجت سر دکتا سه دولت

گفت ازین دریا براگیران غبار
 گفت کز آتش تو جارب و بے برار
 گفت کس ساجد سجود خوش برار
 گفت بچون باشد و بے خار خا
 ساجدی را سر بر از ذوالفقار
 تا برست از گردنم سر صد هزار
 هر طرف اندر گرفته از شداد
 شرق تا مغرب گرفته از قطار
 گلشنی تا یک و حامی نگار
 اندرین گرما تها که این قسار

خاک دایم عکس از جمال
 جان بابرید بیک درنگبار
 روزنیت و قصه اسم نوشت
 اش شب و روز از حدش شمر دار
 شش شمس الدین بزمی مرا

دیوان مولوی دم

مست مبدار و شمار اندر شمار
 در بعد ذوق و در وود وادار
 آید بر دم رسول از طرف شهریار
 با فح و مل و بیا فح دستیار

باده مضربین جان و دل بقرار
 بنوازیج و است مژده سعاد
 بخت صفاد صفا تا که کوی افتاد
 بخت صفاد صفا تا که کوی افتاد

نوی امروز دست فزون آرد
که در بخون پیوستم من امروز
بستم دامن یک فرست
بهر دو دست فزون من امروز
بیدارم یکم یکم من امروز
نغمی کند را دم من امروز
بیدارم درم اقبال تازان
بندی در بر لب من امروز
بندی آن زلف من امروز
که چون مایه دین من امروز

پرده گردون بدر لغت جنت بخور
آب بن بر جگر خویش در کنار
هر چه بر صاحب حال باشد آوازه
گرد و آخر وصال چونکه در آید نگار

سیم رخ کوه قاف رسیدن گرفت باز
چشمی که غرقه بود بخون در شقاق
وندان عیش کند باز هجر تر نشود
خاتون روح خانه نشین از سران
نظاره خلیل کن آخر که شهید و شیر
آمدل که توبه کرد و ز عشقش تنبیه شد
مرغ دلم ز سینه پریدن گرفت باز
آنجشم رو سے صبح بدیدن گرفت
امروز قند وصل گزیدن گرفت باز
چادر کشان ز عشق دودیدن گرفت
از اصبعین خویش نمیدن گرفت باز
افسون و مکد و دست شنیدن گرفت

تیریز را کرامت شمس حقت داد
گوش مرا بخویش کشیدن گرفت باز

چنان متم چنان ستم من امروز
بجان بر آسمان عشق رفتم
بصورت گردین پستم من امروز
برون رو کرد تو دارستم من امروز
گر فتم گوش عقل و گفتم اس عقل

ببین با سپید جمله باز آن
شش با شکوفه طبل شهباز
کند دل تو سپید از نسو
بمان ای دل نشسته نقل مار
روز که دو سانداه است پیا
گر خار و گرد غریزه آفتاب
ز نسو است قباد ملک عزاز

ومن کلام
بایتم فدا جان جانان
دیوان لوی م
گستاخ و میده و جبهه
میست است که جان پاک مار
باشدن خاک ساز باز
ز خاکه به به با خراب
ز آخر به به به با آفتاب
ببین با سپید جمله باز آن
شش با شکوفه طبل شهباز
کند دل تو سپید از نسو
بمان ای دل نشسته نقل مار
روز که دو سانداه است پیا
گر خار و گرد غریزه آفتاب
ز نسو است قباد ملک عزاز

پیشانی او پر چوکیدار و خوش
دست ساقی و خوش
ریز و علیکله و زینش پس
دل عاشق بر آید آفتاب
یاد آینه زیان مانندش
طایفه می بر او را دم مرز
از گوش تاندا نه چرخ
از سر او دانسته

چند گونی شش تیریزی کی بود

چشمہ بھون بین وانور پامپرس

چشم من اندر نگار می دساغز می

وزن ستم و ظلم آن طره کافر پیر

نقش المی سخوان پس تونز زگر پری

حال من از عشق پریشان و مضطربم

چیز سخن عاشقی کند و یکدیگر پس

سگر تو چو مرغی بال پر پرواز دہی

چون بہ نور امدی حیر کہ تا از پیر

مجلس شاهی تراست جبراً متعبر

سود ختمه بر خوشتر میسر تواند بر میسر

برو تو به تیریز و دانسیه این شکریا

بالطف شمس حق از می و شکریہ

چیز صلاح الدین صلاح الدین ہیں

قیمت و تاریخ زمان فریادرس

[illegible]

خیل

چندین ایمل نقش و خال
خیزد بر پیکری با بکریت
ببین چو تیر زار سپیدی
چو کینه افتد شری با بکریت

چو کینه افتد شری با بکریت
چو کینه افتد شری با بکریت
چو کینه افتد شری با بکریت

خیال دوست بیاورد سوسن جان
که گیر باده خاص و خاص عام تر
بگفتش مهر و زه است در روزگفت نمیش
که نشکندی جان روز صیام تر

سکوبش بر آنکه شد زخم خوردن پیش
رگ و دیت گلستان بار بود در دهن
کان زمره سه هایدیده مار بر کنی
بتو جهان چه فن ندرینو بگونه تن نند
نصرت رستم آن تو فتح و ظفر شاه توئی
شمس تو معنوی بود آن که منطوقی
چرخ میان آب تو بود در آن بهیند
ذره بذر طعمه ها صفر ز پیش تو
دست چنین چنین کند لطف که من بهانم
خاک که نور میخورد فقر و زنیات
زانکه جهان چو سحر عاشق عصا موسی

زانکه حوالی غسل نیش زبان بگو
بعد و است چو شب جمع و دوم
ماه دو هفته هماغه بخوریم از غل
جان جهان علامه نوبیا جهان کنی
هست از جماعت گزیده اگر فرس
صدقه آفتاب نور تو است مقفین
عقل بر طبیعت عرضه بر دمی محس
سجده کنان و دم زمان بهرامید هر
آنچه بهار میدها ز دم خود بخار نس
خاک که آب میخوردش شده بایع
باز کند و بان خود در کشش سیک

چو کینه افتد شری با بکریت
چو کینه افتد شری با بکریت
چو کینه افتد شری با بکریت

دیوان مولوی دم

چو کینه افتد شری با بکریت
چو کینه افتد شری با بکریت
چو کینه افتد شری با بکریت

دست نهاد بر کف صفت
دست نهاد بر کف صفت
دست نهاد بر کف صفت

زنجی که بجان از درم تار تار
 دل مشکینان در دهنه تار تار
 در شام و روز و صبح و شب
 هر قطره هر ساق صبا در تار تار
 آنکه دولت علم را آن پیش
 آنکه وی شگفت و جاگزا بود
 آن بادیه ای که در غلج می بود
 آنکه در دشت و دژ و دژ بود

دل همگی که با شیب سکه شراب می
 با ده منت و هم که چین فنده ز خاک
 نیست رو آبی بر لب نیل و براس
 آب حیات میکشد باز کثرت از و براس
 گفت که با خج پیر قوت دل گفتش
 گفت شراب گر خوری از کف هر کو
 گفتیم اگر بیایم من بکنم شرابا
 خامش باش استغاکا من من نجات
 چشم و دل آن میم درون آن
 غلط است از آن خرابی یاد توفیدش
 گم گشت دل یکین اندر غمزدان

آب حیات از شرف خود رسد به علف
 زمین سبب است محنتی آب حیات در غلس

آنکه بخت از کفم بار در گیریش
 گر چه گذشت عمر من باز بر گیریش
 باز روانند از بصر تا بنظر گیریش
 چون بر رسم بکوسه و حلقه در گیریش
 تا زخم چو ز بر در بر سر ز گیریش
 هر چه که شدم چو ز بر در بر گیریش
 بند قاش میفش بند کمر گیریش
 کرد سفر بخوابش راه سفر گیریش
 دام و گر نهاده ام تا که مگر گیریش
 آنکه بدل سیرش در دل جا پذیریش
 دل بگذاخت چون شکا باز من خون
 راه پریم بسوا و شب پیران رخ و او
 در و دم تیر شده چهره من چو ز رشده
 زیر و ز بر شدم چه شد بر چه تر شدم چه
 تا بسحر بیا بش چو شکر بجایم بش
 خواب شد است ز گشت زود در آیم از

دیدان مولایم
 با یکدیگر شود بیایا ز نشویندیش
 شش سخن شیرینی در عشق می
 آنکه کن از دوازده زار نشویندیش
 و من اشکماره

در شب و در روز و در شب و در روز
 در شب و در روز و در شب و در روز
 در شب و در روز و در شب و در روز
 در شب و در روز و در شب و در روز

بسیار حضرت می بدم زنده کرد
گرچه یار جان فانیان شد
فروخت که عشق بادی کشاید
گرچه یار زنده کرد که در بطنان رسد
عشق اگر در بخت بدیدم
بدیدم عفتا شده فغان شد
جنگی نشسته دلان قوت از وی یابند
با چنین لغت بی شهرت ان بدش

ومن

اے بسا جان که چو یعقوب ہی در خند
هر کسی کاوتبر از دے خود فکر کند
کافر زلف کو آنرا که ز رایش برود
شش تبریز مرا عشق تو سرت کند

ایوسف مهر ویدیای جاهاوش
اینکه دروایتین افش فیاوش
اگرچه تو دوش آبست درواش

هر که او باده کشد باده با نشان کشدش
آن یار تر نشو را انیسوی کشانیدش
زین با دهن خندان رو چاکشایدش
زین باده خورده او زان باره دوش
او سر که چرا آرد خوره ز چه بفتارش
آن باده انگوری نغز اید جز کورک
پهلوی چنین باده واقعه فشانیدش
باشد بوش سکنه در گور نیاید کرد

دیوان مولوی روم
ای نقش تو در حاکم فغان
ای نقش تو در حاکم فغان
ای نقش تو در حاکم فغان

زین آب خضر یک کف بر حلق چکانیدش
بشک خنده گرمی بر دجان شدش
وراد آنمزه جادو بر دیوان شدش
لشکر دیو و پهی جمله بفرمان دید
با چنین عز و شرف ملک سلیمان شدش
صد هزاران دل یعقوب چنین نده بد

چو باده آب انشک اقال و فغان
چو باده آب انشک اقال و فغان
چو باده آب انشک اقال و فغان

ایکے خواب تو غافلانہ
 چنانچہ پیکرے زشت و سادہ
 جانست جهان و جان
 سر در پیکر جهان نو دیده
 جابربہ بیان شاندار
 نیم چہرہ زشت خلق
 نیم دینو سے کہ من

ز انسوی چو بگد شمش پنج ز نش گشتم
 یارب کہ چہا داردا سنج پنج و شش
 تا ساخته اقامد و پیا تو انجوش نم
 اے بادہ دریاہ آتش در آتش
 نے بس کن و نے بس کن خود را ہلہ ترس کن
 کاین نیست قرآتے کش فہم کند اخش

مانوجہ شب ز نیم خاموش
 تا در زود میان ہر گوش
 یا تو بند دماغ ہر خام
 بردیک وفا ہم ہر پوش
 شب آمد و جوش خلق نبشت
 بر خیز کز ان ماست سر جوش
 یکچند سماع گوش کریم
 پر داس سماع جان ہوش
 چون گشت شکا شیر جانے
 بیز ارشاد ز شکار خر گوش
 بالنقش حدیث روح کم گوئی
 از ناقد مرده شیر کم دوش
 تا صبح وصال در رسیدن
 میکش شب تیرہ را در آغوش
 از یاد و تقاضے یا میخواب
 مر خواب شد است مافرو

اے فتنہ بہر دے فزونت
 امشب تبر است عشق از دوش

خود پیکر شوی در و جان
 چون آتش شوی در و جان
 من مات فکرتی چو نقد عاش
 شمع است نہ ز نہان ماند

دیوان مولوی روم

الحاشی کلی سرہ فاش
 گر میدزدی ز زندگان دزد
 اسے دزد کن شب چو بناتش
 اما نہ تھا استات من مات
 ہم حکم تھا است عاش من عاش
 فاش کہ ز شب خبر نہاد
 آنکس کہ بر دزد توردہ خفاش

ومن کلامہ
 منی ام دزد من نیست چو توئی دوش
 مانی بادم کاسہ بیکر و بنوش
 حق شدم در شراب عقل بیاور
 گفت خرد اول با زینا ہم ہوش

عقل

دوست
 کسکه تو سوز و چو داری دوان
 چو نشسته توباشد که باشد ستایش
 چو بخیر گریه و دیس از ارگرد
 دکان تو بگوید لب تشنه اش
 تویی یا رخ گلشن تویی او در پیش

دیوان مولوی هم
 کس که دل چو آینه مرآت از نظای
 بید و دیبای باند و خدای
 عجب چو داری بر دل عشق
 نما از سر از چو سایه بر دس
 چو سود و چو یلوت و چو جلال
 چو یکدم ز بند جلال و جلال
 عجب چو داری بر دل عشق

کس که قول پیش از در قول فانی
 کس که در کوه کوه کوه کوه
 کس که در کوه کوه کوه کوه
 کس که در کوه کوه کوه کوه

مختل و خرد در جنون فت نیاید بر
 این دل بخون مست بند برید جوت
 کرم کن آتش رنگ چند گریزی چو
 چشم کنشش چو شعله نورین
 جلوه کن یا هر چند کنی رویش
 گوش کنش سوچ چرخ ای شده چشم

بشنو از جان سلام تا برسی از کلام
 بشکر در نقش کن تا برسی از نقش

قرین مرده و مرخندان و چشت لک
 سلیمان به استقامت که چشم جلد خوبان
 هر آیین و اندا کشای گنج احسا
 چو لب احمد بر خواندش نقل پیچید
 سکو تو جان بشاد و شش شمع که ره یاب
 شراب کس کیکا و سنه مخمور عاشق را
 با قبال تیغ یا بکش جان را و قابل کن
 اسیر در دو حسرت را بده پیغام لاتا
 بدان هاروت و ماروت و سجده از آسمان
 همه دیوان و پیران را بفرستد سلاسل
 شمال سخن عطینا کن محرم سال کش
 چو بر خواند و الا الضالین او را در دلال
 چو خورشید ترا جوید چو ماهش و مژگان
 دقیقه دانی و فن را بدیش فکر غافل کش
 قبول خلعت شود و راسخ نفس قابل کش
 قتل حسن و عشقت را ازین قتل قابل کش

و روح الصدوق
 عجب است ادب بنده و سنانین
 ز نور تو باشد نجات از غلام
 جهان سبب نورش از غلام
 عجب است ادب بنده و سنانین

سایہ پناہ بنیاد کن کن خالی دلدور
بیکرک طلعت خورشید رخ افروز پیش
اوستے کے پیر سوت ہر لال پیشت
سایہ پناہ بنواز دہم بزرگو ہر خوشین
میں رخ دل زدود کو فوج گزشت
بر سر سخت دریا کش از دہم پیش
عظمیٰ حیرت حنین لافیت علی
فناج اگر ہر خوشین فوار جو ہر پیش

باز در آمد طلیب از در رنجور خویش
 بار و گر آن حبيب فت بر آن غریب
 شربت او چون ربود گشت فنا از وجود
 نوش و رانیش نیست و ربودش را نیم
 این شب حجران دراز با تو بگویم چرا
 غفلت هر دلیک از رخ خود رحمت آ
 شک که خورشید عشق رفت بر چحل
 شک که موسی برست از بهمه فرعیان
 باز سیلیمان رسید و دیو سپید جمع شد

دست غنایست نهاد بر سر محوریش
تا جگر و کشید شربت موفور خویش
ساقی وحدت بماند ناظر و مظهر خویش
نیست عمل خواره را چاره ز زبور خویش
فتنه شد آن آفتاب رخ مستور خویش
ورنه بیتی نقاب رخ پر نور خویش
در دل جهانها فکند پرورش نور خویش
باز میقات وصل آمد بطور خویش
بر همه شان عرضه کرد خاتم مشهور خویش

ساقی اگر بایدت تا کنم این را تمام
بادہ گویا بنہ پر لب مخمور خویش

تو منی من تو ام ای دوست و از بر تو
سر و پا گم کن از فتنه بی پایت
آنکه چون سایه جد نیست از شخص تو خرم

خویش را بخیر می نگاردم از در خویش
تا چو حیران زخم پاسه چهار خورشید
مکش اید دست تو بر سبزه خود و خنجر خویش

الضیاع
 البلیان
 منقذ
 است و سلم
 دیوان مولوی دوم

جان نریخیم نیست از دست نه زیست
بر کن از کار تو دست بیکار تو
شک بدم دار تو بی متری گوهرش
عشق کدم آتش است کاه مهرش
چاکری او خوش است از سر کوشش
حان کن جان عشق شدیدی کاش
نایبیری گوهرش

ومن رحم السر

که نوزدین شمع اند صیدر هفت
که در دو کون بخند فزون غلازل

دله قزل

باز فرود آیدیم بر دوش سلطان فزون
باز کشیدیم فزون دل پیر جان فزون
باز سوادت رسید دامن را کین
باز سرگردون ز بیم خیمه لوان فزون

باز هر دمه گویان در حلقه متانش
و آنکه نبود محرم تا حشر نجانش
تا کفر به پیش آرد صد گوهر بانش
آتش فدا اندر مبر هم زندا کانش
آنجای چو زند کوششش آنجا چو بودا
بیدست بر چوکان گوی از سر سدا

هنگام صبح آیدیمغ سحر خوانش
هر جان که بود محرم بیدار کنش آندم
میگو سخن بینه در کوشش دل آسته
یک برق ز عشق شنه بر چرخ زندنگ
آنجا که عنایت با خنجد دلا بیهتا
آنجا که نظر باشد هر کار چو ز باشد

باز گشت زانم در
ساقیستان ماند ز کوشش
یوسف جان بکشت ز کوشش
آن شکر بر کعبه موم نیدیش

شمس الحق تبریزی کاو هر دل پیدار
می آرد وی آرد تا حضرت سلطان

دیوان مولوی روم

بدو و کان اول تمام شد کارش
خراب کرد خرابا است بکارش
چنان فدا که خواهی بیا و بردارش
ز شعله ها تو بسوزی ز سوز اسرارش
که سیل سیل و انت اشک بارش
ز اشک بنده بینی بوقت قمارش

تمام اوست که فانی شده آمارش
مراد لیت خراب خراب ره عشق
بگو عشق پیافر فتاده می خواهی
سیاه پیش در دوش بدین کتیرم
و گر بگیردش آتش بسوزد من آ
حدیث موسی و سنگ عصا و پیمه آ

شکره بن باقیمینند
چند سوره بر سر جگر
تن شکره بنیم شکره بن
دل سوختن زنت و عشق
سوز و دایه ای که در کاف

بکس بکشتاد و شمش
و در جبهات چنند شمش
او با بلبا بلبا شمش
بکس بکشتاد و شمش

[illegible]

بجائے او کہ روان گریز پائے مرا
حریف مرغ وفا کرد و آنه و دامنش
بسے بہانہ روانہ نمود تا نزد
کشید جانب اقبال کام و ناما کامش
دوا نخواهد آمد آنکس کہ درد او بیش داشت
نشان نماند آنکہ نشود تا مامش

نشان نماند از که نشود و نامش
 ز پید دادن فکر چو در رسیدنش
 مراست ملک سیلان چون نقد گشت عیان
 که نخواست او بصر است بصیرت هایش
 که هیچ مرغ ندانند بفرخیش ز بانش
 و یک نقد نیابی چو تو بری سوگوش
 که عشق پیش در آید در آرد و بیا
 و گر نه کیمت ز مردان که پر کشیدش
 ز تیر او بود آن دل که بر پیر از آنوا
 ز شمس مفر تیر نیاده گشت و خلیفه

شمس مفر تیر باد گشت وظیفه
چگونہ بندہ نہ باشد بہر مے دل و جان
خواجہ غلط کردہ در صفت یا خوش
در ہوس گل خان سست ز رخ گشتہ
سست گمان بردہ عاقبت کار خوش
ہای مگر میشوی رو سے چو گلزار خوش

که در دوزخ و بهر سو در گنج
 بهمان تیز و در و در و در و در
 تیز و در و در و در و در و در
 که در دوزخ و بهر سو در گنج
 بهمان تیز و در و در و در و در
 تیز و در و در و در و در و در
 که در دوزخ و بهر سو در گنج
 بهمان تیز و در و در و در و در
 تیز و در و در و در و در و در

میں نے دوستوں کو اپنے لئے لیا ہے
 میں نے دوستوں کو اپنے لئے لیا ہے
 میں نے دوستوں کو اپنے لئے لیا ہے
 میں نے دوستوں کو اپنے لئے لیا ہے

بید چو خشک ل بود برگ ندارد دگر
 چارہ خشک سید نفخہ ایزدی بود
 خنک حق زام حق واد ثمر مرے
 ابد اگر نرغ زند توره عشق کم مکن
 چون بوی کسری مدحت شمس دین بگو
 وز تبریز یاد کن کورے خصم ماحلف

تشنہ خون خودم آمد وقت مصاف
 تاسرے تن کند گردن خود ملو
 تاجور و خاک ریگت غم خون کرا
 ورنہ کفاند ولم خون جہد از شکاف
 سلطنت و قہر مان نیست پنهان
 جان چو کیریت را بر چو برید ناز
 ہر وہ کیسی شویم تانبہ احتمال ہاز
 ہیزم گوید کہ تو سوختہ من سوا سید

بیک لاش جان من باشد
 بیک لاش جان من باشد
 بیک لاش جان من باشد
 بیک لاش جان من باشد

نشد نشان عشق در منش و عفت
 بر طاعت کائنات و عفت
 عشق نیکو که دیده نیاید عشق
 کجیل بالایی نیکو بالایی عشق
 نیکو در شمس بین عشق
 شادی جان نیکو و دیده و عفت

بجز عشق تو جایی در منجسم
 که هست وضع میخ عشق بر کائنات
 منم کما آنچه انداخت شمس تبریزی
 فدا ده آتش او در دکان این دکان

و منته ابا العبد سیهامه
 در نصیب جان شکریار من الطریق
 در شمع نازده گوی و کبریا عفت
 حکام ستمی خوشی و شکر عتوه او

جان دسر تو که بگوئی بقاق
 در کرم و حسن چرای تو طاق
 روی چون خورشید تو بخش کند
 روز و صبا که ندارد فراق
 دل ز بهر بر کسم از بهر تو
 بهر وفاست تو بندهم لطاق
 که تو مرا گویی ر و صبر کن
 باشد تکلیف با لایطاق
 غمت بود و فراق و عیب
 خاصه فرقی ز پس اعتناق
 بن پدر و مادر عفت روح
 هر دو توئی چون شوم اندر تو عاق
 در ترق سینه عشق تو

دیوان مولوی نعم
 که نگراند پیشات دیاده فریق
 لب تشنگی و در فریق و فریق
 ز عاشقی و در فریق و فریق
 شاد و هر چه مراد شد از بد و نیک
 من و سائل باقی و عفت عفت
 یار و یار و عفت که در عفت روح

ماه رخان قندلبان سیم ساق
 از آن کوه قاف آمد عشق عشق
 باز بر آید ز جان نعره و بهیا عشق
 بر آرد عشق سرینال تنگ
 تا شکند ز ورق عقل بدیر با عشق
 در شکم طوبی سینه سینه عشق
 به کشاده است فقر جان و کپاک

دل بیکانه بیکان و عفت
 که بگوئی و عفت و عفت
 با عفت و عفت و عفت
 در افکند ز رش صد هزار و عفت
 کمال عشق و عفت و عفت
 با عفت و عفت و عفت
 با عفت و عفت و عفت
 با عفت و عفت و عفت

[illegible]

یاده آمد که شمع بیادیم / هر که پیش است غم در پیش خود
 زنیاره ادم بار جهان / هر که پیش است غم در پیش خود
 بر سر چرخ بود جان / هر که پیش است غم در پیش خود
 چنان غم را به جهان / هر که پیش است غم در پیش خود

چون خانه هر مومن از عشق تو دیران شد / هر خطه ازین شورش بام و در ایندل
 شمس الحق تیریزی تابنده چو خورشید است
 در تابش خورشیدش چو سحر است ایندل

هر شب بر سحر ترا من بدعا بخوانم / تا بچه شیوه ترا من ز خدا بخوانم
 تا بشوی از سجود من تسلی بین من / خود بشی این جو من چون که ترا بخوانم
 در پی آفتاب سایه بدم ضیاء طلب / پاک چو سایه خورشید چون که ضیاء بخوانم
 آهینم مر عشق تو خواسته رنگ آینه / تا تابش در خیمه خورشید چون که ضیاء بخوانم

سو تو چو شافتم جان قدم نیافتم / پاک ز جا بر دیم چون ز تو جا بخوانم
 دل عجب دیش چه خورده است که من خورم / یا نمکدان که دیده است که من بشورم
 هر چه امروز بریزم شکستم تاوان نیست / هر چه امروز بریزم شکستم تاوان نیست
 بوسه او هر نفسی از لب من می آید / تا شکایت نکند جان که ز جانان دم
 گریه تو لب خورشید من مست می / آرمون کن که ز کنت ز می انگورم
 ساقیا آب در انداز مرا تا گردن / یک اندیشه چو زبور بود من دم

فنه هم تکیا دم / فنه هم تکیا دم
 فنه هم تکیا دم / فنه هم تکیا دم
 فنه هم تکیا دم / فنه هم تکیا دم
 فنه هم تکیا دم / فنه هم تکیا دم

جان موسی است روان / جان موسی است روان
 شمس تیریزی مشهور / شمس تیریزی مشهور
 من که به عبادت شمس / من که به عبادت شمس
 و من که به عبادت شمس / و من که به عبادت شمس

چشمم پیش غم دام زنده شدم
 چشمم زنده شدم پیش غم دام
 چشمم زنده شدم پیش غم دام
 چشمم زنده شدم پیش غم دام

نفس زین دو بروم که برن نام بندم
 نفس زین دو بروم که برن نام بندم
 نفس زین دو بروم که برن نام بندم
 نفس زین دو بروم که برن نام بندم

طرف صدره جان زانو فروکش بکفم نه
 سگوان قلعه عالی تو براند از کسدم

مرده بدم زنده شدم گریه بدم خندم
 مرده بدم زنده شدم گریه بدم خندم
 مرده بدم زنده شدم گریه بدم خندم
 مرده بدم زنده شدم گریه بدم خندم

دیوان مولوی روم

بزم بخت فلک خورشید شدم
 بزم بخت فلک خورشید شدم
 بزم بخت فلک خورشید شدم
 بزم بخت فلک خورشید شدم

موسیقی

سن این نامه بیست و نه
 سن این نامه بیست و نه
 سن این نامه بیست و نه
 سن این نامه بیست و نه

سکینه

بیدار که بین تیر سبک او بود
 بیدار که بین تیر سبک او بود
 بیدار که بین تیر سبک او بود
 بیدار که بین تیر سبک او بود

کسیکه جامه بسکت زند نمازی نیست
 ازین نه باشد بجز که آزارت
 ازین نماز غرض آن بود که من با تو
 و گر نه این چه نمازی بود که من با تو

اشارتیکه نمودی بشس تبریز
 نظر بجانب ما کن غفور غفار

حکیم و طبیبم وز بخدا رسیدیم
 سبکها که بر او غم بے سروین را
 طبیبان نصیبیم که شاکر و سپیم
 پیر سید از آنها که دیدند نشانها
 رسیدند طبیبان ز ره دور و غریبان
 سر غصه بگویم هم از غصه برویم
 طبیبان آهیم و ز کس مز و شو اهییم
 حکیمان خبریم که فار و ره بگویم

درخت التی که بود و درخت التی که بود
 درخت التی که بود و درخت التی که بود
 درخت التی که بود و درخت التی که بود
 درخت التی که بود و درخت التی که بود

دیوان مولوی دم
 دیوان مولوی دم
 دیوان مولوی دم
 دیوان مولوی دم

زبانه باد میخیزد که باد میخیزد
 زبانه باد میخیزد که باد میخیزد
 زبانه باد میخیزد که باد میخیزد
 زبانه باد میخیزد که باد میخیزد

سیر و روان گشته کعبه و خیمه
روستان لغو و فنا خیمه زبیر و چوپان
چو گرد آید یکسیده چو خیمه خفیه
سبب نیریزی سبب کیم است و
بیک بد نشان و عقیق خیمه

که ای صبا

آتش بداد و در آتش کشتن دام
باز بماند و در آتش کشتن دام
باز بماند و در آتش کشتن دام
باز بماند و در آتش کشتن دام

بواجبت غم عشقم کشتن کشتان ببرد
شندیده ام که امیر تیان بپید شده است
جهان عشق بزیر لوائے سلطان است
جوار مغر آفاق شمس تیریزی
بهشت عدن بود هم بد آنجور روم

دفع مده دفع مده می زروم تا بخوبم
و عده مکن و عده مکن مشتری و عده
چرخ ز استینزه من خیره و سرگشته شود
لاف زخم لاف که تورا ست کنی لامرا
بر همه کان گر ز فلک زهر بار و جبهه
هر کسکه راست کسی هر جگر پیرا
جمله سپر با جهان باخلل از زخم بود
آندل آواره من کز ز سفر باز رسد
سرکه نشانی چینی کانش مار کبشی

چون کشتایانید غم جز با پید شدن
نامی چند دوست را بر سر دل نهاده
زاده اولم نشاند و غم بر سر
من ز خود زیاده غم که با پید شدن
من شکر شکر زلف خوش شکر

دیوان مولوی روم

چون زبلا و کافه عشق مرا سپرد
چون روان مومنان صایقه دام
از تیر ز شمشیر باز نیامد
مات شدم ز غم تو یکتا و دینا دام

و من

غلام فزاید را آزادا
ممن کاستم و دارا استا
ممن ای جان که دس زاده
نهان کنده ما اینیا و ک
ممن نوی که دس زاده
که من پولاد را پولاد

من بخت گیم کیم بخت سوختن زینم بختی دردم
 زدن من جانان دیده میگردی (فرمانم)
 دامنم کیم بختی اید بختی دردم
 درین بر قیامت من بختی دردم
 تو بختی که زنی از من درون دامنم
 در نشادی روی تو از قصه من بختی دردم
 که غم بخورد تو غم بختی که من بختی دردم
 در بختی که تو غم بختی که من بختی دردم
 این بختی که تو غم بختی که من بختی دردم
 که تو غم بختی که من بختی که تو غم بختی دردم
 از غم تو غم بختی که من بختی که تو غم بختی دردم
 بختی که تو غم بختی که من بختی که تو غم بختی دردم

طریق عشق را آباد کردم
 بدادم ملک او داد کردم
 نقصور بهر استیلا کردم
 چو رویه عاجز و متعذر کردم
 بسے من غدا ارشاد کردم
 فروشد گرچه من فریاد کردم
 چنانکه نیت را ایجاد کردم

و جان افرد هارابر دیدم
 جهان داند که تاسیها بوم
 جهان داند که بیرون ز بهام
 بسا شیران که غریزند بر من
 بسے من دیده را سر می کشیدم
 و یک آنرا که طوفان ببارد
 مگر از قهر طوفان برآرم

فراموشم مکن یارب رحمت
 اگر غیر تر من یا در کردم

هر چند که بیهوشم در کار تو بشیام
 من صید جگر خسته تو شیر جگر خورم
 سوگندیدن یک جان کن غیر تو بیزم
 گوئی بدعا او شد چو تو تنه بیزم
 رفتم بر درویشی گفتا که خدایارت
 دیدم همه عالم را نقش گرما به

دیوان مولوی دم
 این چندین کانون تصنیف است
 و در همه

این چندین کانون تصنیف است
 و در همه
 این چندین کانون تصنیف است
 و در همه
 این چندین کانون تصنیف است
 و در همه

تا که اسیر عشق نشدم / نغمه جانم نشدم
 و چون بی تو از همه چیز / شد غم من و دل
 ز سر خودی طردا / گواهی بدو
 این دل من زو شد / با چو گفت

این همه با که من نیست / هیچ از دست
 سزیدت و دوش / سبیل یار شد
 گفت چو زبان / عشق مرا چو
 سبیل این چنین / چو عاشق نشدم
 جان جهان عشق / تو رفت ز کار

دیوان مولوی دم

من بجهان پریم / یکم پنجه از آغوشم
 دست

گنج زنان بچون / فلک
 گه بال زنان / بچون
 تو غم پیستی / رفقم پیستی
 من زان دیم / نه مشرکم

از شیرۀ او من شیر دلم / در عریده اش شیرین ساختم
 میگفت که تو در چنگ منی / من ساختمت چونت زخم
 من چنگ تو ام بر هر رگ من / تو زخمه زنی من تن تلختم
 حاصل از تو ز من دل بر نه کنی

دل نیست مرا من خود چه کنم
 این شکل که من دارم ای خواجہ کرانام
 در آتش اشتاقی هم جسم و جسمم
 در عشق سیکام من همدم مرغانم
 زین واقعه مدہوشم باہوشم و بیہوشم
 ای خواجہ چه مرغ من نه یکم و نه بازم
 زان رنگ چو بیرنگم زان طره چو نگم
 هم خونم و هم شیرم هم طعمم و هم پیرم
 هم شمس شکر ریزم هم خطہ تبریزم
 هم ساقی و هم مستم هم مشہرہ و پنہانم

آن کا و ایضا داده است رضا
 قاضی کنش روزی ملک
 بدید یقین این ملک
 بیشتر است یقین در بدین جهان
 آن کان ملک زان بانگ
 بچون دیدم را بچون دیدم
 من زان دیم نه مشرکم

دشمن خود شناسید

یار بادہ کہ اندر خمار خمارم
یار جام شرابے کہ رشک غم نشیند
یارے کہ امین میثم مثال قدح
استخوان و بنحو غم نظر چادراری

خدا گرفت مرا آن چنین گرفتارم
بجان عشق کہ از غیر عشق بیزارم
کہ ہر چہ در حکم رشت پاک بپارم
بروح شاہ عزیزم اگر بتن خوارم

ماکی راز از خانه کی آمد زیدم
گفتم لیکن چو بی اذن باها نروید
گردین داویدیم یحیی حقین ما بودیم
ما نیلیم برویم اگر در خاکیم
شاه با ماست چه باک که از زندم
پدر و ن در خاکیم و بدین ازیر زمین
شدیم بر اچه بصورت دادم
شدیم

این دو خانه است
 حسن و زینب و علی و فاطمه
 جان یحیی و عیسی و یونس و زکریا
 ماز در آن بریدم و جلیف دردم
 چون که در آن جهان ظاهر شد
 بمقتضای

چوں

میداد دل بهر دیشتم
دل من شور گشت وین نیکید
میداد دل بهر دیشتم
دل من شور گشت وین نیکید
میداد دل بهر دیشتم
دل من شور گشت وین نیکید
میداد دل بهر دیشتم
دل من شور گشت وین نیکید

چون بتلید رخ تو بر فزل شایم
چون بیاید قدح صفا شویم از زویم
می دهند چو توئی خمر همه ستایم
پرورنده چو توئی زفت شویم از خردیم

بجان عشق نه از بهر عشق دانه دوام
که غم صدف ستم ز روم تا سونام
نیخورم بجلال و حرام من سوگند
بجان عشق که بالاست از حلال و حرام
هناده بر کف جامے برابر آمد عشق
که اسے هزار چو من عشق را علام
هزار ریز هم گفته جان من با عشق
در آن رموز نگنجیده نظم حرف کلام
بیار بادہ خامی که خالی است طن
که عشق ز ریختہ ز عشق باشد خام
در ای هم حریفے کیسم هم با عشق
یعقل گنجد آنجا نہ رحمت اجسام

چو کم کنیم من و عشق نوشین در سے
بیاید آئینه تبریز شمس دین که سلام

اے تو ترش کرده روزنا که تبر سایم
بسته شکر خنده راتا که یگر یایم
ترش نگردم از آنکه از تو همه شکر کم
گر یہ نصیب منت من همه جانیم
در دل آتش روم تازه و خدا نشوم
هیچوز سرخ از آنکه جمله زر کانیم

دیوان مولوی روم
گفت گویا است صدق کلام
گفت که این خبر است نظر عشق
مغیرت زبان آنکه در وفایم
وله رحمة الله

ما زبانیسم و بالامیریم
ما زبانیسم و بالامیریم
ما زبانیسم و بالامیریم
ما زبانیسم و بالامیریم
ما زبانیسم و بالامیریم
ما زبانیسم و بالامیریم
ما زبانیسم و بالامیریم
ما زبانیسم و بالامیریم

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على سيدنا محمد
آل محمد الطيبين الطاهرين

کشتی نوحیم در طوفان روح
راه حق تنگست چون سم اینها
انتر بانیست در دور قمر
هست عالیت در سرکها
روز خرمین گاه ما آگوش
لاجرم بیدست و پا میرویم
ما مثال رشته نیکیا میرویم
لاجرم فوق ثریا میرویم
از علی تار با علی میرویم
گر نه کوری بین که دنیا میرویم

زین سخن خاموش کن با من بیا

بین که ما از رشک ما میرویم

نوش خوشی تو و لے من نهر چندانم
ز خوشدلی و طرب ره جهان میگویم
درخت اگر نبودی پاگل اجتنی
همیشه دامن شادی کشیدی شوخ
شکر لبی لب را بجام شیرین کرد
چنانکه پیش جنونم عقول حیرانند
نرسده ماندنخی گان بریر سایه بود
سجواب و خوش گرا دیده ام منیدارم
و لے ز چشم جهان چه چو روح پنهانم
کزین شکوفه گل حسرت گلستانم
کشد کنون کف شادی بخوشین ما
که غرقه گشت شکله اندر آفتابم
من از فسر دگی این عقول حیرانم
ندید شعله آفتاب تا باختم

دیوان مولوی روم

گرم نه زوز تو جگره و دغام غلام
این خشم دیدم در ده باده عدم
چون عدم در شدم فاشه نام ز نام
یکه نمران بودم عدم دست با نام
باده دهم طاس طاس ز وجودم غلام
باده شد غلام غلام غلام
باده شد از عدم تا با یاد مرا
بوی دیر بامش پندردم کلام
بیدم از تنش بین دام زین ز کلام
من بودم اندر منست ازین نام

وله روح الصدور

من اگر

چو بخت از دست تو رفت که بخت از دست تو رفت
 چو بخت از دست تو رفت که بخت از دست تو رفت
 چو بخت از دست تو رفت که بخت از دست تو رفت
 چو بخت از دست تو رفت که بخت از دست تو رفت

خمش کن خسر دلم گو ز شیرین
 که شیرینی همی سوزد و دماغم

بیار باده که دیریت در خمار توام
 درین زمان که بهوشم مطیع من مباش
 عجب که شیشه شکست است و پریزد
 چگونه کافر باشم که بت پرست توام
 بیا بیا که از زمانه میبدانی
 اگر بقصد چو کماغم و لے زیت توام
 چو آفتاب رخ تو بتانست بر رخ من
 اگر چه در چه بستم نه سر بلند توام

برائے مخمر آفاق شمس تبریزی
 که عاشق رخ پر نور شمس و اتوام

بگفتم حال گویم بدان گو که دانستم
 ننگه رفته میگفتم پیر از حال کن چیز
 برآمد موج آب ز چشم و خود دل تا نستم
 ننگ شد جام و فکر من چو شیشه خرد شستم

وله قدس

من اگر دست زمانه زدن دست
 من اگر دست زمانه زدن دست
 من اگر دست زمانه زدن دست
 من اگر دست زمانه زدن دست

چو بخت از دست تو رفت که بخت از دست تو رفت
 چو بخت از دست تو رفت که بخت از دست تو رفت
 چو بخت از دست تو رفت که بخت از دست تو رفت
 چو بخت از دست تو رفت که بخت از دست تو رفت

چو بخت از دست تو رفت که بخت از دست تو رفت
 چو بخت از دست تو رفت که بخت از دست تو رفت
 چو بخت از دست تو رفت که بخت از دست تو رفت
 چو بخت از دست تو رفت که بخت از دست تو رفت

14

در سرم کبری من زنده نگم نه ز نامم نه ز شکمم
نه می خام ستانم نه ز کس جام ستانم
چون گلستان جهانم طریقتیان جهانم
عجب آغوشی چه جفتی چه غریبی چه گفتم

چو به تبر نبرد برسد جان سوسه شمس را بختی و دیم

چند اسرار سخن را به نهایت برسانم

ہلہ رفتیم و گرائی ز جمال بر دیم
 ناکہ مارا و ترا تذکرہ خویش باشد
 آنخیال رخ خوبت کہ فربنده است
 و آن شکر خندہ خوبت کہ شکر بنده است
 چون کبوتر جو سپریم بخواز آیم
 ہر گجا پر و اصلی بسوسے وصل آید

چہنہ نوشتہ زہ و کر و صالت بر دیم
 دل خستہ بنو و ایم و حیات بر دیم
 و آنخم ابرو سے مانند بال است بر دیم
 ز شکر جانہ مجموع حضا است بر دیم
 نہ آنکہ مایں پر و بال از پر و بار دیم
 ہر چہ و اریم ہم از عز و جلالت بر دیم

شش تیر ششصد و شصت و هفت

گر شمال است و صبا هم شمال بر دهم

دیوان مولوی دم

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

مهر و خورشید و ماه و ستاره
 و خورشید و ماه و ستاره
 و خورشید و ماه و ستاره
 و خورشید و ماه و ستاره

و خورشید و ماه و ستاره
 و خورشید و ماه و ستاره
 و خورشید و ماه و ستاره
 و خورشید و ماه و ستاره

باندیشه فرو بردم اغفل چهل سال
 ز تقدیر بهر خلق کرد و گور نشدند
 برون پوست درون دانه بود بگو کف
 ز خون بود غذا اول آفریده خون
 پله نان بدو دیدیم یکسکه چند به نزد
 خمش باش خمش باش به تفصیل مگو فاش
 ز تفسیر نگوییم ز تفسیر بجستیم

ما تخطیان نشنه بسیار خواره ایم
 در بریم چون غبار و که رزم و ذوالفقار
 ما با دشت شاه رشوت و پاره نبوده ایم
 از ما پوش راز که در سینه تو ایم
 ما آب قلزمیم نهان گشته زیر گاه
 ما را بسین تو مست چنین بر کنار بام
 مهتاب را چه ترس بود از کنار بام
 بیچاره نیستیم که در مان چاره ایم
 در سکر همچو چشمه و در صبر خاره ایم
 بل پاره و در خرقة دلهای پاره ایم
 و ز ما ندزد دل که نه مادل فاشه ایم
 ما آفتاب تن زده اندر ستاره ایم
 داند کنار بام که ما بے کناره ایم
 پس ما چه غم خوریم که بر مه سواره ایم

دیده دیدم که تو بیکم دست کن
 دیده دیدم که تو بیکم دست کن
 دیده دیدم که تو بیکم دست کن
 دیده دیدم که تو بیکم دست کن

دیوان مولوی نام
 کمن از نعلیم که دران آتش
 بخدا شاخ درسته که دران آتش
 اگرش آب زدم شود او گند میرم
 صفت مغز تر بر تو بگویم بهماست
 چکم رنگ تو اند که کن آغاییم

روزی ازین نکته وافیانه نوازید

کون پندیر دل و افسانه ندانم

مانده در این زلف تو باشا ندانم

یو دی از زلف تو باشا ندانم

ده و کم پیرس که پیرین می بینان

ریا تو یلیده ز پیمانه ندانم

چکنم نام و نشا را چو ز تو کم نشود کس
چو توی شادی عیدم چه کو بخت سعید
نه بدرم نه بدوزم نه بسازم نه بنوم
چه کساد آید آنرا که خریدار تو باشی
چو مراد یور بودی طریقم یاد تو بود
چو جبر تو در آیم بجز آج آب حیاتم
بخدا یا ز سفیدم که بشا هست ای دم
چو بسازیم چو عیدم چو بسوزیم چو خودم

چکنم سیم و درم را چو درین گنج فدا
دل خود بر تو نهادم بخدا نیک نهادم
نه اسیر شب و روزم نه گرفتار گم
چو فرو دی تو بهایم که کند طمع مراد
تو چنانم بر بودی که بشد یاد زیادم
چو فتم جانب ساحل حج هم سنگ جام
سوگردار چه کردم چو زانم نه چو نهادم
ز تو گریم ز تو خندم ز تو غمگین تو نهادم

دوستان و دوست و یار من ایستاده
که بود و نشد تو هم منم ز تو یاد
سازار یا تو هم و ز تو کم که گریه خیال

چو ز تیر نه تباد منه شش الحق والدین

بفرزد و زمه و لعلک جهد و بهادرم

مستیم بد آنسانکه ره خانه ندانیم
جز حالت شوریده و دیوانه ندانیم
در شاخ بجز حالت مستانه ندانیم
بادام خوشیم که پس از دانه ندانیم

امروز بها خویش زیگانه ندانیم
در عشق تو از عافیه و غل بر بیتیم
در بانج بجز عکس رخ دوست ندانیم
گفتند و در پندام بے دانه نهانت

دوستان و دوست و یار من ایستاده
که بود و نشد تو هم منم ز تو یاد
سازار یا تو هم و ز تو کم که گریه خیال

سپیدم بد آنسانکه ره خانه ندانیم
جز حالت شوریده و دیوانه ندانیم
در شاخ بجز حالت مستانه ندانیم
بادام خوشیم که پس از دانه ندانیم

امروز بها خویش زیگانه ندانیم
در عشق تو از عافیه و غل بر بیتیم
در بانج بجز عکس رخ دوست ندانیم
گفتند و در پندام بے دانه نهانت

دوستان و دوست و یار من ایستاده
که بود و نشد تو هم منم ز تو یاد
سازار یا تو هم و ز تو کم که گریه خیال

خون است تو از مردم مردانند
باز منم چو منم چو منم چو منم
باز منم چو منم چو منم چو منم
باز منم چو منم چو منم چو منم

ما چو افغانه دل بسیر و بسیر
ما چو افغانه دل بسیر و بسیر
ما چو افغانه دل بسیر و بسیر
ما چو افغانه دل بسیر و بسیر

دیوان مولوی اوم
شاید از ناله گیم استن نشانه شویم
سختش کن که خوششانه میاید و دوان
پایان از بخت ما کاشانه شویم
فی مقام الاستعفا

رها کن تا که چون ماهی گدازان غش باشم
که تا چون منکاهم منم منم منم

گر تو هستی بر ما ای که ما ستانیم
یوسفانند که در مان ل پروردند
در برانند حق قیمت خود در شکند
مت را با غم و اندیشه تدبیر چکار
هر که از صدر خبر دار داور پالنت
من نخواهم که سخن گویم آمانائی
یکز نام بمل ایجان که خوششانه خوش
بس کن ار چند بیان طرق ازار کان است

ما به ارکان بچه مشغول شویم ارکانیم

وقت آن شد که زنجیر تو دیوانه شویم
جان سپاریم و در گنگ چین جان شویم
ناله شویم و ازین خنب جهان نامیم
بند را بر سلیم از همه بیگانه شویم
خانه سوزیم و چو آتش سخن خانه شویم
کے حریف لب آن ساغر و پیمایش شویم

از سود و زیان و زیان از کار فارغ
از زیاده زهره باشد تا نام بار
دکان غراب کرده و از کار فارغ
فانہ کہ و نهاده و در کس تو بق
بایتم تو زیاده و از کار فارغ
بار و تو زیاده و از کار فارغ

سائنس کا نام

اے روزنرش کہ کالہ گرانست پونخرا
 برقت بگدشت سمرانہ آسان
 در سے کہ عشق داد فراموش کشت
 مالا ف میز نیم و تو انکار می کنی
 دعوے عشق و آنکہ ناموس تنگم
 آہن ربائی جذب رفیقان کشیدم

بگد مخمر کہ ماخریدار فارغیم
 کز ذوق عشق از سر و دستار فارغیم
 از سجت یہی نیاز و ز تکرار فارغیم
 ز اقرار ہر دو عالم و ز انکار فارغیم
 مانگ را خریدہ از عار فارغیم
 ورنہ درین طریق ز کفار فارغیم

بالنور روسے منظر تبریز شمس میں

از شمس چرخ گنبد دوار فار بخیم

صورتگر و قاشم هر خطه تپه سازم
صد نقش بر انگیزم بار و ج بر آمیزم
تو ساقی خمار می یا دشمن هوشیار می
جهان ریخته شد با تو و آ میخند شد با تو
هر خون که ز من روید یا خاک تو میگوید
در خانه آب و گل بے منت خراب

بہار گوند نیلگرم بہار
رنگبرست من لیلہ و خضر آیات
زفاک کو سے تو آن ایماط ارد کھ
نظار فارغ دیو خار چین کم
زرگز دل بزرگ اختر زخم
زاقبات نہتای بگذرد دوم

چو رود دل به بندشاه دلخوازم
 چو پیر و پال بیکدم رشوق چونم
 جگر فلک شمعین شامی کنم
 به سعادت بچشم چو کوه شامی کنم
 به تحقیق به چشم اگر چو چای کنم
 به وقوم را غایت شود وجود
 به شین به چشم چو کوه شامی کنم

و در این مقام که من به شما می‌گویم
که من از شما جدا نمی‌شوم و همیشه
در کنار شما هستم و هرگاه که
من را ندیده باشید من در آنجا هستم
و هرگاه که مرا ندیده باشید من در آنجا هستم

خوش

تا منقاد اطمنانی ایجان نامم
بلخ کانه تا منقاد ام را چهره
تا منقاد اطمنانی ایجان نامم
بلخ کانه تا منقاد ام را چهره

خوش باش وزمانی باز باخشی
که تا بر اے سماع تو چنگ ساز کنم

گفتم که عهد بستم وز عهد بد برستم
یاری چو شهید و شیرم هم دانش گیرم
خود و دانش بگیرد الا شکسته دست
تا من بلند اویم پستم کند بدو سست
آن حلقه زلفش پیچیده کرد حلقم
آمد خیال مستش مستانه حلا آورد
من خشک از آن شدستم تا خوش بازو

اے آب زندگانی با تو کجاست مردن
در سایه تو پنهان جستم ز مرگ جستم

خوش نبوشتم تو اگر ز بهر بنی در جام
عاشق بدیدیم عاشق آن است ام
استخوانی که ز خوانت کردم همچو سگ
پخته و خام ترا که نپذیرم خامم
شایق دانیم شایق بند و دامم
گر من آنرا قبح خاص ندانم عامم

چون دلدارم ز نیم چرخ آری
چو چرخ تو ز نیم چرخ آری
چون دلدارم ز نیم چرخ آری
چو چرخ تو ز نیم چرخ آری

دیوان مولوی دم

کلام و ناکام بود لذت آن ناکام
بهر رشک تو می آید و رشک تو من
نه بتجربیل از دیده و نه پیغام
ایضا منته

بیاکام و زنده مار اشکاریم

مردی که از دور یا بر آید
مردی که از دور یا بر آید
مردی که از دور یا بر آید
مردی که از دور یا بر آید

یازمان از زمانه بگریزم
 بر ساطع نشاء بنشینم
 بجز این پیش و زینش برینم
 بجز این پیش و زینش برینم
 بالان خان یا میریم
 غم نبوده در جهان کفریم
 ی آسوده در قحط میریم
 ما گرفتار شادی و طریم
 نه گرفتار زهد و پیریم
 گریخته کند فلک بام
 بر او دشت رویم و بزمیم
 چون ندایم این دستاریم

بد آن قدرت که آتش عصار
 پی فرعون سرکش اندویم
 بهشت خون مروان بریزیم
 چونو ریزند و قمر نزدیک دوریم
 بهر شب چون عصار و زایم
 پی موسی عصار و باریم
 تو این منکر که چون پشته زایم
 بهر عشق و دل نهان آنکایم

چو ماهیست وقت خاموشی آموشیم
 بوقت گفت ماه بے غباریم

بجز عشق بجز عشق و گر کار ندایم
 بجز مهر بجز عشق و گر تخم نکاریم
 بیایید بیایید که نادست براریم
 که امر در همه روز خمیریم و شماریم
 چه رسیدیم چه رسید از احوال حقیقت
 شامست گشتید از آن باده خورد
 چه دیدیم درین خاکستان مانده بهیبریم
 بر اینجیم برین چرخ که ما مرد حصاریم

دیوان لوی دم
 چندی با هر که در این
 پیش باقی است چندی
 شت عجب و پیشاه نیز بهر

و من

بهر که زنده و دل در عشق
 بهر که زنده و دل در عشق
 بهر که زنده و دل در عشق
 بهر که زنده و دل در عشق
 بهر که زنده و دل در عشق
 بهر که زنده و دل در عشق
 بهر که زنده و دل در عشق
 بهر که زنده و دل در عشق

خاستن کج از فتنه و کجاست
یا نواب بخواندی در نوازش

یکایک بیان در شایسته
بیش و بیشتر در شایسته

شکر که نداشت و از زبنتم تو
چونکه بجان آمدیم زو و بجان آمدیم
شمس حق این عشق تو تشنه بچون
تیغ و کفن در بغل بهر همان آمدیم
جز نمک نشکند شورش بتریز را
فخر زین در غمت شور زان آمدیم

اندر دو کون جانا بیتیو طرب بیدم
گفتند سوز آتش باشد نصیب کافر
من بروی چه دل بس گوشن جانانم
بر بنده ناگهانی کردی شاد رحمت
ایستای گزیده ماندت و دیده
ز آن باده که عصبش اندر چرخ نیل
چندین بریز باده که ز خود شوم پیاه
ایشن و اے قمر تو و کشند وی تو
اے عشق بے تباهی آ منظر الهی
فلا و پار ما یم آه بن رباست غفقت

و گفتند از بیم حزن در سحر
من ترص بدو نیم چون از سحر
اے اندک شاه جهان ناخانی
بسی نشین بجان ناخانی

دیوان لوی دم

از باده بجان خود و غصه نکند بد
از باده بجان خود و غصه نکند بد
از باده بجان خود و غصه نکند بد
از باده بجان خود و غصه نکند بد

ما که در سعادتی نازک و در غم
ما که در سعادتی نازک و در غم
ما که در سعادتی نازک و در غم
ما که در سعادتی نازک و در غم

بگویم و لایس کی دم گوید بود
 دل در گمان در تو نه زنده بود
 بپشت بالا که در میان پیری نام
 با سده عده و آدم که از خاکی پیر نام
 بفرستم نام و دم که از خاکی پیر نام

وله نور ادم قد

رگ پیخته و در آند جله خون مجو شتم
 آتش دولت باینست خورشید ویا
 هفت دریا بر ما خرقة یکقطره بود
 چه کم از سرنو و چون که سراسر جانیم
 در چه حبس جان اگر چه رهین لوبیم
 چشم بقیوب ل آشفته بکشان اریم
 دست و پا و در آنمهر که جولان اریم
 سمات رخ تابنده ز سحان اریم
 که بکف شفته جوهر انسان اریم
 چه غم از زربود چون داذ کان اریم
 چند بقیوب ل آشفته بکشان اریم
 شمس تبریز نهشتا همه مرد است

منم آن عاشق کجاست که جزین کلام
 کیر انگلی که نه عاشق بجز کلام
 دل غیر تو تویم سوسن کلام
 گل هر یار نام تویم کلام
 چو توئی چشم و دیدم سر بر فزاد نام
 دیوان لوی دم

ما از آن نطلب جهان حجت و بهمان اریم

نه آن بیره و لدارم که از دلا گریم
 نه آن خنجر بکف دارم که برین بگریم
 نه از تیشه زبون که دم نه از سکا بگریم
 نه از تیشه زبون که دم نه از سکا بگریم
 نشایم جز که آتش را که از نجا بگریم
 چو غارم تنگ تا از من یار غار بگریم
 بنویم مشک تا ماری گراز تا مار بگریم
 مزد چون سیر بخد گراز و سنا بگریم
 کجایم دگر بارش اگر این بار بگریم
 هزاران قرن میاید که این وقت بگریم

منم آن که توئی آن کس که از دلا
 منم آن که توئی آن کس که از دلا
 منم آن که توئی آن کس که از دلا
 منم آن که توئی آن کس که از دلا
 منم آن که توئی آن کس که از دلا
 منم آن که توئی آن کس که از دلا
 منم آن که توئی آن کس که از دلا
 منم آن که توئی آن کس که از دلا

حریف و این شیخ کجاست که
 سرفتن باطنی که
 سرین از چون چو کجاست که
 سرفتن باطنی که
 سرفتن باطنی که
 سرفتن باطنی که
 سرفتن باطنی که
 سرفتن باطنی که

همه میستم و خرابم فلانسه در
 در خرابات فلان قندیا کجا دیدم
 همه کردی بشنیدم که مادامیست
 باطل قلموش بیارم و دادیم

و من

از ماست و دل که ماست شایم
 از شایست غیرت که دیده در شایم
 روینکه افکنم ز فغان پاک در
 یعنی که در شک طلفت میافکنم

برما بزن که ماز شعاش منوریم
 در سوزمان چو سیزم یا هیچ نفسیم
 در استخوان ماکه مس قلب یا زیم
 با جمله ما خوشیم و لے با تو خوشتریم
 تو ترسی و لطیفه دماز تو ترتریم
 در ماکه در وفا سے تو چون مریم

نوریکه در ز جاجه و شکوه تافته است
 بس گرم و سهر و شدتن زین ده خوش
 چون شیشه فلک را ز آتش شد است
 خوش خوش بیا و اصل خمشی را بزم ام
 ای مطرب آن ترانه نریز باز گو بین
 اندر فکن ز باگک و ش خوش صدا

در آتش و دود و دیر باش که ماست و دل
 آتش بده سے نه ایم که فردا شود بوز
 دیوان ملوی دم

آندم که از مسیح تو میراث برده

در کو سے ما بدم که چو سزنا سے مفطیم

گوش خود بر دم شش تابی طریقی
 دل صد پاره خود را بنوایش داد
 همه را بترنگی کن که درین فرا
 لاجرم از دم این باده لطیفه
 مرزه بخش که مایه مرزه اعداد
 لاجرم مست و طربناک قوی

ساقیا ماز تر یا بزمین افتادیم
 دل بر بخور لطیف نور نوا بی دارد
 ساقیا زین همه بگذریده آن شمر
 دل بیا یافت ازین باده عجایب
 همه را غرق کن با زده ان بین
 از درون خسته یاریم و بر دین بیدار

مانا ابدا جوان و دلایم
 به بچا و در کهن شدت کبریا
 فانیست عمر جاوید و با هم چرخ
 چا و چو و بیدار و دم ایست
 آدم تراش که ز نور قوی شادیم
 از غفلت بود وجود اندر ما بزم

از غفلت بود وجود اندر ما بزم
 شکل کمال که بهر ز شکل کمال
 سر عین ماندند و در شقی مندم
 بهر جاست شکل است که شین خدای
 غفلان و بزم که با طفل اجداد
 ایتر و فراد و همه دانند کاش
 با چون غفلت کنیم که در نور

شکست که نیک بایست
 چون جمل جمل آید و از این
 از دست خفاشات برافکند
 آنکه که بیدار شد از این جهان
 چون جوشند این خم سبزه
 چو پای نیلای بنجاک طلسم
 چو جوش سبزه رخ آید و بیدار
 خاموشی سخن آید که با هیچ

و من احمیها

ساز از غنیمت با ابرو سحر

دیوان مولوی دم

در گهر است پیر سر آن بزم
 مگر ای طریقی آن که با حق
 مگر ای طریقی آن که با حق
 ز شاخ دیباچه بزم سر آن بزم
 نیز یار دلدارم خوش و خرم
 در اقدام یافت خوش و خرم
 در عشق و ذوق زخم آید
 نور و زینت در کمال
 در انبیا ای بزم سر آن بزم
 در این جهان بزم سر آن بزم
 در این جهان بزم سر آن بزم
 در این جهان بزم سر آن بزم

نوگواه باش خواج که ز تو به کردم
 بهمان نظیرت بشرب شیر گیت
 بلب شکر قنات بضمیر غیب است
 بساحت صباحت بقیامت هست
 به ایند مخلص تو بگو بسا قی خود
 به تادوی نباشند کهن و نو می نباشند
 بشکت جام تو به چو شراب حق خورد
 که بگرده تو به زوم در گره کردم
 که نه سحره بهانم نه زبون سخن دردم
 که سحر آسمانها بفر تو در نور دم
 چو کسی ترش در آید و دهنش دردم
 که در نیمقام عشرت من از این جمیع دم

من ازین خوش باشم همه گوشه نشین باشم
 که نه با بلم نه طوطی همه قند و شکر دردم

از شهر تو رفیق و ترا سیرندیدیم
 در سایه سهر و تو تنها سیر بخشیم
 بر تابه سودا است تو گشتیم چو پای
 گشتیم بوی برانه بسودا تو چو گنج
 چون سایه گشتیم بهر پایکی ذباک
 مازنکس خوان تو انگشت زدیم
 از شلخ درخت تو چنین خام فیدیم
 در بارغ تو از بیم گهیان نه چیدیم
 تا سوخته گشتیم و لیکن پزیدیم
 چون مار با خرتک چاه خریدیم
 اکنون به مجموعیم نه پاک و پلیدیم
 در وقت و در سوز پس انگشت گزیدیم

نم

MM

[illegible]

عشق این حرف نشنیدم همیشی راه خود دیدم

سگ خوشا که من یادوست لا و کم نشیدارم

از بیت بخیر من خبر به میر سدم
شکر اندر شکر اندر شکر اندر شکر است
هر دم از گلشن او طرغی میبکشد
خیره از عشق تو ام که هوش بهر نفس
آن یک زرد شدم کاش میبیند
و آن دگر به در آسنا نه او نباشد
وز لب چون شکر و شکر به میر سدم
شکر به در و منبت و دگر به میر سدم
هر زمان تازه گل از شاخ نرغی سدا
عاشق سوخته خیره سر به میر سدم
وین دگر مت که از و نظر به میر سدم
که در ار باز نشد بانگ دگر به میر سدم

و ان چکے بر سر اشکاک سرک بنهادہ

کہ زخاکش صفت جانور ہے میری

بجز خورم عشق یا ده چو بیار خود رسیدم
که هر آنچه می شنیدم بدو چشم خود دیدم
را نزل فتاح بودم خوش و خوب نهاد بودم
بگزیدم ترا ختم اکنون که گزیده را گزیدم
و هزار شیخ حالی هزار دل مریدند
چو خدای تو من این از دل و جان میسر دهم

فہمات العالمیہ

دیوان لوی دم
بافریان آسمان من بهر یار و هم
سوی دم ز لاله زار من دم ز لاله ابو
سید خضر من بهر یار و هم
چو اگر من زیند چون یار و هم
عالم بود جان اگر ز جا نکره دین
من یار شاه که شود من خلیل یار و هم
نفس است که یار و هم
سید باو که

حال بود حال گران گران
 تن با دشا که نشووم خیل براندوزم
 نفس است که دیاووس من که خدا خوشی
 کدیا تویم که یکدیکه کرد و کدیا تویم
 من بیلوان عالم شکر بر دیا تویم
 من بیلوان عالم شکر بر دیا تویم

نوشته شده است در روز دوشنبه
 و اندکین فاصله از این
 یکصد و بیست و یک سال

نوشته شده است در روز دوشنبه
 و اندکین فاصله از این
 یکصد و بیست و یک سال

آباغبان آباغبان برین درین
 گفتی بیا ایتمس دین بنشین بر الو سادب
 من پادشاه عالم که پیش کش الو زخم
 روزها فکر من نیت همه شب سخم
 از کجا آمده ام آمدنم بهر چه بود
 مانده ام سخت عجب چه سبب سخت
 جان که از عالم علولیت یقین آمدنم
 مرغ باغ ملکوتیم نیم از عالم خاک
 این خوش آرزو که پرواز کنم تا بر دست
 کیت در گوش که او بشنود آوازم
 کیت در دیده که از دیده بروینگد
 تا تحقیق مرا منزل وره نمانی
 می وصلم بچنان تا در زندان ابد
 من بخون تا دم اینجا که بخون بازوم

دیوان مولوی دم

ایمنی از دهنه تو هم چونیکه بیارم
 پیش دیو جانم خوف خاک بود جانم
 یا زخم زین و طرف تو سها دارم
 عالم این خاک بود اگر کفر است و دنا
 در دل کفر آمده ام تا که بیاورم
 آتش موزون جهانم تا که بیاورم

دعوت می آید و چون می آید
 فلک دوم هم تو هم تا که بیاورم
 فلک دوم هم تو هم تا که بیاورم
 فلک دوم هم تو هم تا که بیاورم
 فلک دوم هم تو هم تا که بیاورم

چون بلبلیم

چو بلبلم در بلوغ دل ننگت اگر بچشم
 چو گشته ام نه و بکنند از ناکسا دوری
 چو بلبلم در بلوغ دل ننگت اگر بچشم
 چو گشته ام نه و بکنند از ناکسا دوری
 چو بلبلم در بلوغ دل ننگت اگر بچشم
 چو گشته ام نه و بکنند از ناکسا دوری

با شمس تبریزی اگر بخوای و همدستان شدم
 چو شمس اندر شش جهته باید که انواری کنم
 چه تدبیر مسلمانان که سخن در اینم
 نه شتر قیم نه غریبم نه علویم نه سفلیم
 نه از هندم نه از چینم نه از بلخ و سمرقندم
 نه از بلخ و سمرقندم نه از بلخ و سمرقندم
 نه از بلخ و سمرقندم نه از بلخ و سمرقندم
 نه از بلخ و سمرقندم نه از بلخ و سمرقندم
 نه از بلخ و سمرقندم نه از بلخ و سمرقندم
 نه از بلخ و سمرقندم نه از بلخ و سمرقندم

الا اے شمس تبریزی چنان مستم درین عالم
 که جز مستی و سرمستی دگر چیز نیست
 باز در اسرار روم جانب دلاروم
 لغو بهیل شنوم در گل و گلزار روم
 این بار من کی با منی میجویم
 از چای و چای کی با منی میجویم
 از چای و چای کی با منی میجویم
 از چای و چای کی با منی میجویم
 از چای و چای کی با منی میجویم
 از چای و چای کی با منی میجویم
 از چای و چای کی با منی میجویم

بیا که کار خود را بر ما کردیم
 دل آرزوهای ما را کردیم
 در ای دیبر ما دو انگشتان
 نه غم و وقت ما دو دم بیدیم
 که ما تو را فرستادیم

۱۲۸
 بر ما که ستم کنی که درین ملک
 زنده ای نه که در کج دنیا جات نشینم
 و خدس کنی که در گداز با بر ایم
 نه اهل عیالیم و نه نعلان یزیم
 ای خانه و ای بنجایه قیوم و یایم
 سلطان و خلیفیم که اندازد ستریم
 بخون صحنایم که در حق خدایم
 ترسیدن پایونیک هم ای نیم ملایم
 اکنون بپوش تر نه
 بیارانشک چو مشتاق گرد این نشان

بیاراشک و چو مشتاق گرد این نشان

کہ روئے ماہ نہ عیشیم تا دین گر دیم

اشفاقہ نگاہوں سے کہ وہ بچہ اس قدر مستقیم

از اوّل امر و زچو استغفنه و ستم

معذرت و پشیدار اگر جام شکستیم

آن یاده که داوی تو داین عمل مارا

صد بار کثرت و صد بار شکر

مرو ز سر زلف تو مشتانه لرزیم

ماہم کہ جاوید کجور و ہم و ستم

مردان محرابات مجبور و مدد و جنتند
تجربہ کنندگان

ملت زنان چله که از پرده سیم

مستانه خوبان همه از پید ۵۵ در ا
در ریت رنگ ما سحر به حکا

اردست سدا سیم پین چو رویم
اکا و عشق کما

خداوند است و این است که

الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

لا اله الا الله محمد رسول الله

مستقیم بدانسانکه زدن هر یک مستقیم

موش کہتا ہستی اوکر و سنجے

جز قصه شمس الحق تبریز مگوید

از ماه گوشت که خورشید پرستیم

از ماه هجری شمس که

کس نیست چنین عاشق بیچاره

در ره عشق تو اسی راں بدایم

[illegible]

مجددین صفیتم که در حق قدیم
از کون برپه زمینم که درین عالم
بار بار تو می‌رسی که کی می‌رسی
که سر برود سر تو با کی می‌رسی
بار باره غم و دوش تو نه خون نیست

ولیان مولوی دوم

ساخته آنکه هر غایب به
ساخته آنیک بگردد و شناسد
آن که چنانچه از یاد
و له ایچ

ببیند و در آن
ببیند و در آن
ببیند و در آن
ببیند و در آن

چون آفتاب ز ادم بخدا که کیفتابوم
من اگر چه سبب بستم ز درخت این
بختنا آفتاب ز رخ که رخ تو هست رخ
چو دولت ز سنگ باشد بنهم کلخ برب
ز عذار ز عفرانی کرد و فلا که گویم
اگر مسموم و پر سد دل من ز شکست زید
بر رافضی چگونه زنی قحافه لافم
پور باب از دنیا کم چو کمانچر زود فتم

بزیان خموش کردم که کیاب ارم
دل تو بسوزد و ارم ز دل کیاب گویم
من اگر مت و اگر هوشیارم
بخیال رخ آن جان جهان
بند صورت آنم که از و
من و بیکار شدن این عجبت

دیوان مولوی

کتاب در علم
تاریخی و علمی
ببیند و در آن
ببیند و در آن
ببیند و در آن
ببیند و در آن

ببیند و در آن
ببیند و در آن
ببیند و در آن
ببیند و در آن
ببیند و در آن
ببیند و در آن

می پیمایم که غم از یادمان
 می پیمایم که غم از یادمان
 می پیمایم که غم از یادمان
 می پیمایم که غم از یادمان
 می پیمایم که غم از یادمان
 می پیمایم که غم از یادمان
 می پیمایم که غم از یادمان
 می پیمایم که غم از یادمان

لطف صلاح دل و دین تافت سیل دل من
 شمع دلست او بجهان من کیم اورا کلمه
 سحرگشته و پابر جامانده پرکارم
 و ز چرخ کله زرین درنگم دورم
 من زاده آن نیرم خو خوارم خو خوارم
 اید دست بنیدانی کز فاخته بیارم
 من مرده نمیشویم من خاکی خوارم
 اقرار کن خواجه من با تو بشکویم

اے منکر مخدومی نفس الحق تبریزی

ز اقرار چو تو کوری بیزارم بیزارم
 ای با من پنهان ز من از دل میکشم
 تو کعبه هر جا روم نقد مقامت میکنم
 هر جا که بنیم حاضری از دور و ناظر
 شب خانه روشن میشد چون یاد نامت میکنم
 که همچو باز آتشبار دست تو سر میزنم
 که چون کیو تیر زنان آهنگ با میکنم
 گر غایبی هر دم چرا آسیت دل من
 دوری زنن لیک از دم پیشین ویت
 در حاضری من چرا رسیدن دانت میکنم
 زانرو زن و زبده همچون مهر پیا میکنم

دیوان مولوی دم
 بیا ز تو بگویم و باز از یادمان
 بیا ز تو بگویم و باز از یادمان
 بیا ز تو بگویم و باز از یادمان
 بیا ز تو بگویم و باز از یادمان
 بیا ز تو بگویم و باز از یادمان
 بیا ز تو بگویم و باز از یادمان
 بیا ز تو بگویم و باز از یادمان

بیا ز تو بگویم و باز از یادمان
 بیا ز تو بگویم و باز از یادمان
 بیا ز تو بگویم و باز از یادمان
 بیا ز تو بگویم و باز از یادمان
 بیا ز تو بگویم و باز از یادمان
 بیا ز تو بگویم و باز از یادمان
 بیا ز تو بگویم و باز از یادمان
 بیا ز تو بگویم و باز از یادمان

چنانچه خود را نوزد خات بر سر دارم
 بخواهم خود را نوزد خات بر سر دارم
 چنانچه خود را نوزد خات بر سر دارم
 بخواهم خود را نوزد خات بر سر دارم

بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا
 بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا
 بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا
 بیا بیا بیا بیا بیا بیا بیا

دیوان مولوی وم

آن بدار و فادانکار بگویم
 بگویم بگویم بگویم بگویم
 بگویم بگویم بگویم بگویم
 بگویم بگویم بگویم بگویم

ستم و آن بوا د غم لے از جواد
 از لعل او در زکاو و در شکر پرور و دم
 در جام می آویختم اندیشه را خون نغم
 بیا رخود آویختم با او درون نغمه ام
 در جسم من جان دگر در جان جانان دگر
 با آن من آن دگر زیر آیان بپرده ام

مکن اید دست ترجم سر سوگ تو دارم
 ز تو سرست خنارم خبر از تو شنیدم
 دل من روشن و مقلبل چه شد با تو بگویم
 مکن اید دست ملاست بگر و ز قیام
 مشوق قول طلیحان که شکر زاهد فرا
 بر در بیان که ایم نهد بار و براند

بله زین پس خروشم نه کنم فتنه بخوشم
 بدلم حکم که دار و دل گویا س تو دارم
 منم آن نیازمند که بتو نیاز دارم
 تویی آفتاب چشم بچال است روشن
 اگر از تو باز دارم بچه چشم باز دارم
 غم چو نتوانا زین پیروز ناز دارم

وله رحمه الله

مولوی است در سر من که بر سر من دارم
 من این هوس پیانم که در دلم دارم
 دوزخ

من
 دل داده و شوریده دینم
 دل از خون و کلاه سوزنم
 دل از خون و کلاه سوزنم
 دل از خون و کلاه سوزنم

من از و سحر جمالش هوس دگر ندانم
 چه غم از کله بیفتد چه غم از کمر ندانم
 که ز روز و شب گذشتم خیر از سحر ندانم
 که سپهر و ماه گوید که چنین سفر ندانم
 تو گمان مبر که از و دل پر گهر ندانم
 که نگفت عذر هرگز که بر او شک ندانم
 دو جهان بهم بر آید سر شور و شکر ندانم
 بنمودی نشانی ز جمال و لیکن

تبریز عهد کردم که پوشش دین بیاید
 بهنم لشکر این سر که بغیر سر ندانم

عکسیم طبعیم طبعیایان قدیمیم
 چو رنجور تن آید چو رنجور نجیمیم
 طبعیایان بگریند چو رنجوریمیم
 شتابید شتابید که ما بر سر ایمیم
 بد اند غلط این خلق که این نقش ایمیم
 شتابیم و کبابیم و کبابیم و کبابیم
 چو بیار دل آیدند نجایتیم و ندیمیم
 و لے مانگریمیم که ما یا ر که مییم
 جهان در خورمانیت که از اهل ایمیم
 یکے گفت در خیتیم یکے گفت شیمیم

من
 دل داده و شوریده دینم
 دل از خون و کلاه سوزنم
 دل از خون و کلاه سوزنم
 دل از خون و کلاه سوزنم

عجب

۱۵۳
 بهار سوزد که من آن مرغ دارم
 بهار چوین کشادی برینا و غدار
 بهار خنجر است بجان من دارم
 بهار زلف جان من بخت دارم
 بهار که بلی بخت بکشد چرخ
 بهار که بلی بخت بکشد چرخ

عجب آسمان چه بارو که زمین ^{سطح} بنود
تو چو من اگر سجودی بشمار خاک یابی
نفی وجود دارم که ترا سجود آرم
تو بگفتیم که دل را ز جهان بیان فروشی
منما چو من کم آید کمی و جانپاری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نبری اگر شنیدی از جمال و حسن یارم
شب و روز می بگو شتم که برهنه را بپوشم
غلل بد است مستی و ویزا رست بباد
بچه میخ بندم آنرا که قطع از او کشاید
دلی بدین غلیبه بکلیم در نیکنه
بسر منارا اشتز رود و وفان آرد
شتر است مرد عاشق سر آینه و حق است

پیشانی
و منہ
پیشانی

دیوان مولوی مہم

علم تو قابل است ز انهم نترسم کرامت
 پوزان بود ما نام یقین دریت کرامت
 حریف تن بدید نام ندیم از درم نام
 خوشتر نشانی نام حس کردیم پوز نام
 شکر در دو نام نام شکر هر دو نام
 بدیدم گردن نام شکر هر دو نام
 شکر در دو نام نام شکر هر دو نام

ایزین تلوین پیغم دارم چو سلطان از خاندان
 اگر کیلار اگر یکم بشکریا گاه بیان
 منم غلام امیر که کلمه کلمه
 جهان چو او که دم حملی عمر بیاق
 قضایان گرفتار و در آخر
 بکرم خاواش

از آن که بکنم کز عشق بکنم
مگر که منافی سر زنا بر دارم
من نیست من مادم که بر این دارم
دل زان به نام که در بکنم
دیوای نام که در بکنم
دست بکنم که در بکنم
میان دست بکنم که در بکنم
چو بکنم که در بکنم
من از هر سر بکنم که در بکنم
نور بکنم که در بکنم

چو شمع ام که بگفتن بکنم
مکن اندیشه کن و مکر که غماز رقم باشم
خمش باشم ترش باشم بفاصد تا بگوید او
خمش چونی ترش چونی ترش چون صنم باشم

اے گزیده یار چونت یافتم
میکزنی هر زمان از کار ما
اے ز رویت گلشنها شمس
تو کله بودی میان خارزار
در درون مدرسه بخت
اے وریده پرده باغ شفا
ایدل و دلدار چونت یافتم
در میان کار چونت یافتم
در گل دگلزار چونت یافتم
اے گل خیار چونت یافتم
بر سر بازار چونت یافتم
پرده رابر دار چونت یافتم

شمس تبریزی توئی خورشید جان

در چنان انوار چونت یافتم

چو کیسه ساغر مردی زخم بار بارم
ز پس کوه بر ایم علم عشق تمامم
ز تنگ چاه کس را تو بیدارم
من دیوانه بیدل بیکه بار بارم

دو جهان نواز نهاده ای همه از کار بارم
ز دل خار و مرمر مردم اقرار بارم
من دیوانه بیدل بیکه بار بارم
ماست استیسم که بیکه بار بارم
پادشاهی و پادشاهی و پادشاهی
پادشاهی و پادشاهی و پادشاهی
پادشاهی و پادشاهی و پادشاهی
پادشاهی و پادشاهی و پادشاهی

ما چو علی که آفتاب دولت
 از خانه مروی گنجینه بیرون
 از خانه مروی گنجینه بیرون
 از خانه مروی گنجینه بیرون

ما طوطی فقیریم و شکر خواره مهریم
 در یاب دل خسته شمس الحق تیریم
 ما خود بجز این شیوه و گفتار نداریم

بله دوشنت پیله گرم شب دویله گرم
 بده امشب هم از آنم خورم عشوۀ گرم
 چو همه نور و ضیائی بدل دیده درآ
 نفسۀ شاخ نباتم نفسۀ پیش تو مایم
 چو روی مست و پیاده قدرت در چشمم
 مکن ای جان همه ساله تو بغیر و اماله
 خود اگر قول و سلیم نور و اداری ناید
 بخدا که گذارم کم ازین نیز نباشد

و که از لطف و رانی که برین هم افزائے
 بیکی بوسه ز شادی و جهان ز انبور دم
 آنخاند که صد بار در آن مایه خورم
 جز کرد و حوالے که آن خانه نگوریم

انجا که بگریه و زاری
 انجا که بگریه و زاری
 انجا که بگریه و زاری
 انجا که بگریه و زاری

دیوان مولوی دم
 این است که از آن
 این است که از آن
 این است که از آن
 این است که از آن

این قاعده است که
 این قاعده است که
 این قاعده است که
 این قاعده است که

ن دلم بجز نیشیندن
ن گویم خود کسب کشتن
ن بخت کار خانه بودم
ن آید و گل پذیردن
ن خفته
ن صبح آن خیزدن
ن صبح آن خیزدن
ن بخت کار خانه بودم
ن آید و گل پذیردن
ن خفته
ن صبح آن خیزدن
ن صبح آن خیزدن

و من کلام

درویش بدلق اندر و اندر نفس گهر
او تنگ چرخدار و از در بدر افتاد
مست آمد و دوش آمده افکنده کرد
اگر نپذیرستی او از کمر افتاد
گفتم که دلایر چه می بر کف جابری
کافرا چنین وقت و وقت را افتاد
بالبل رستانی به دست شدن دین
باطوطی روحانی اندر شکر افتاد
من بیدل و دل داده در راه نواقت
والله که نمیدانم جا و گرافتاد
گر جام نوش گفتم والله صفا مسم
مستم مهمل از دشم اندر نظر افتاد

یار شو و یار بین دل شود و یار بین
دیس که سرور و آن چشم و گداز بین
بخت و غافل بهمان در ره نقل نشان

این قاعده نوزاده و نیرسم نواقتاوست
شیشه شکنی کردن در شیشه گرافتادون

دیوان مولوی دم

عشق است در آسمان پریدن
صد پیرده بهر نفس دیدن
اول نفس از نفس گستن
آخر قدم از قدم بریدن
نا دیده گرفت این جهان را
مرویده خویش را نه دیدن
گفتم که دلا مبارکت باد
در حلقه عاشقان رسیدن
ز آنسو نظر نظاره کردن
در کوچه سینها و دیدن
ایجان ز کجا رسیدت انیم
ایدل ز کجاست این طپیدن

چشمی که مناش رفتن بجایین
جمله تجار ابل و زبیا
همه این کار و دانی غافل
همه و باز بر درج رسیدن
عشق کزین عشق باز داشت
عشق کزین عشق باز داشت

عشق کزین عشق باز داشت
عشق کزین عشق باز داشت
عشق کزین عشق باز داشت
عشق کزین عشق باز داشت
عشق کزین عشق باز داشت
عشق کزین عشق باز داشت

وہی ہے جس نے

دار السلام مارا در السلام گردان
دار السلام مارا در السلام گردان
این را بهیچ نجات نبرد کردار
از فضل خاص خود امار و عالم گردان

و منب

صد گوش نوم بلیان در از شون
چو بود و نهند تو توان را در شون
گفتا تو چون باد بهار آمدن باغ
کاه چنگ و در همه جز از شون
بچه گر از شون چو طلیعت

دیوان مولوی ام

دینکد گران جام و قار بر گردان
آواز صفیر تو شنیدیم و فریاد است
این باد بهار از گره از نهال گشودن
تا چند دین ابر نهان باشد آینه
چاهان با لب به لب و دست نمودن

اسکندر بر تو نودی این فارغ
اسکندر بر تو نودی این فارغ

گفتم بخدا اگر تو بروی
آخر تو بشی رحی نه کنی
رحی نکت چشم خوش تو
گفتا حکیم چون ریخت قضا
میریم و جز خون می بود
عودی نشود مقبول خدا
من عشقم و چون یزیم ز تو خون
این گفت و بشد چون با صبا
گفتم چه شود گر لطف کنی
گفتا که خوش کاین نیت فلک
امشب نرید این بیکمین
بر رنگس خچون زرین
بر موج این چشم تر من
خون همه را در ساعن من
در طالع من در اختر من
تا در نرود در مجهر کن
زنده کمنت در محشر من
شد اشک وان از منظر من
آهسته روی اسر من
لگاته رود در محضر من

خامش که اگر خاشش نکنی

در پیشه فتد این آه من

انخت مارا مرو و مدام گردان
و آنکه مدام در ده مارا مدام گردان
و خدمت با چیر نیاید ایجان
چون تو فغانهای هم خود تمام گردان

چون آید بر این تو نشو ز تو
بسی تا چون تو نشو ز تو
بسی تا نشو ز تو
بسی تا نشو ز تو
بسی تا نشو ز تو
بسی تا نشو ز تو
بسی تا نشو ز تو
بسی تا نشو ز تو

دین محمد است اهل بین مکن
دین محمد است اهل بین مکن
دین محمد است اهل بین مکن
دین محمد است اهل بین مکن
دین محمد است اهل بین مکن
دین محمد است اهل بین مکن
دین محمد است اهل بین مکن
دین محمد است اهل بین مکن
دین محمد است اهل بین مکن
دین محمد است اهل بین مکن

دوش چه خورده تبارا بگو نه مکن
دوش چه خورده تبارا بگو نه مکن
دوش چه خورده تبارا بگو نه مکن
دوش چه خورده تبارا بگو نه مکن
دوش چه خورده تبارا بگو نه مکن
دوش چه خورده تبارا بگو نه مکن
دوش چه خورده تبارا بگو نه مکن
دوش چه خورده تبارا بگو نه مکن
دوش چه خورده تبارا بگو نه مکن
دوش چه خورده تبارا بگو نه مکن

باده عام از برون یاده عارفان درو
آنگه نباشدش درون چه نبرد بیا مکن

ساقی بیار باده و بنجم بلند کن
مجلس خوش است ما در یغان خوشیم
ز انجام بید بلیغ براندیشنها بزمین
اسه غم بر و بر و برستان کانیست
مستان مسکنند ز اندیشنها و غم
با دام چشم و پسته دهان و قندلب

در حلقه های زلف دلم را کنند کن
آتش بیار و چاره مشیت سپید کن
در یخودی ستر ازل خود پسند کن
آزاکه هو شیار بیا بے گزند کن
آن کا و نشد مسلم آنرا نثر ند کن
نظم همه زیسته و با دام قند کن

ساقی بیار باده و بنجم بلند کن
مجلس خوش است ما در یغان خوشیم
ز انجام بید بلیغ براندیشنها بزمین
اسه غم بر و بر و برستان کانیست
مستان مسکنند ز اندیشنها و غم
با دام چشم و پسته دهان و قندلب

پیشتر از اینک که بجا
 شد عشق خدا غم سلیمان
 بر لب حرکت و اندیشه برون
 سر آفتاب نما پیکر بهر
 پناه چو نواز زلف پیش
 سر شکفتن دانا و دبی از کج

و من محمد احمد
 چو استغفار می اسکور کور
 چو سحر مجنون را شوقان
 چو سحر نیا نیا

ای چاک من چو یک سبب چو ایجان
 ای چاک خندانم من خوی تراوم
 من مرو خردارم من میل شکر دارم
 بر نام و نشان اور فتم یک کان او
 هر چند که عیاری پر جبهه و طاری
 از بهر دل مارا در رقص دریارا
 اے پیشرو و خوبان ایشاخ گل خندان

دیوان مولوی روم

من بنده ویرن مفرش میوزم من خوش خوش
 میر قصم در آتش مانند سیند اے جان

دلا تو شهید منه در دهان رنجوران
 اگر چه از رک کردن به بنده نزدیکت
 درون خویش سپرد از برون تا آئید
 اگر چه گم شدی از خویش و از بهان
 اگر تو ماه وصال نشان بده از بول
 ز ساغر و بر سین و چهره خوران

بیت از پیر زینت با ستوران
 دین و دیر پیر کنشی و چه تخت
 دین حضرت پیر و زو چو چو دوران
 عدم دیر است این عالمیک کنش
 سلیمانیت غفلان چون دوران
 ز خوش و دیر آمد کف بهر

دیوان مولوی روم
 دیوان مولوی روم
 دیوان مولوی روم
 دیوان مولوی روم
 دیوان مولوی روم
 دیوان مولوی روم

5

چند کار دارم و هیچ نخواهم نمود
مگر درونی یا بیرون است چونان
بپوشانم و اینها را بپوشانم
بپوشانم و اینها را بپوشانم
بپوشانم و اینها را بپوشانم
بپوشانم و اینها را بپوشانم

صفا میار باد به نشان خمارستان
 می کهنه را نشان کن به صبح و گلستان
 بدو آن قرار جانز گل و لاله زار جانز
 قدم به دست بر نه بکفت شکریان
 صفا به چشم منت دل جان عالم پیشت
 چو شراب لاله رنگت بد ما غما بر آید
 چو بنار و قلب مجسمه شراب یافتن
 که سیر عشق و روست بهیگی قرارستان
 که بجوش اندر آمد فلک انفقارستان
 ز نبات و قند پر کن دهن کنایه
 نشان ز آب حمت بگردم غبارستان
 بی خوشی که بهشت بیاختارستان
 گل سرخ شرم دار و نرغ و عذارستان
 سر و کلاه به غم را به زوال فقرستان

دیوان کلاسی دم
 خاوش حسن گدازد صحبت مرا کای
 الضیاع

پیرایه سوختنم کرا سحر و دلفن
 ز تو است این مولا همه کار و بار
 که نوشیر گریختی یک گفت مہار
 چو غریب نام داری چہ شکارستان

صفا نور و زما لی غم و غصہ سونائی
 بکشان تو گوش بشیران چو فتر قطارشان
 ز عقیق جام داری نمکی تمام داری
 پختنہ باند و جلنے کہ تو بے بدل بانی
 کہ تو رشک سابقانی سرفرازان

من از سوزنی چترسم و آن ذوالفقار
 کے غم خور و دل میں آن نگہاں

من از کہ پاک دارم خاصه که یار من
 کے خشک لب با تم کان جو ہر آویان

آنگہ آموخت مرا چو پیر خندید
 گریپ من خود علم از پیش خندید

بصفت باغم خندم و در خندید
 کارخانان بود از رخ و طغیانی

جان بر شام و صبح چو خندید
 گزشتش روی چو ایم شد و خندید

عادت برق بود و رفت ملک خندید
 چنان

اینک سحر جان چو بخت
 در طو سبک پیکر
 ندیدین نه پاییز
 در وقت طلوع
 بزمیکه نه خورشید
 انداز عصاره آن را یکین
 و چون هوا چون شبنم
 در گردن او روزگار گدازد

چون بکوره گداز رخش ز سرخ نگر
 زرد آتش چو بخندید ترا میگوید
 گر تو سیر اعلی از اهل آموذ کنون
 ورتو عین صفتی خواهی در آموزا
 و در دمی مدرسه احمدی دید
 ای مخم اگر ت شق قمر باو نیست
 تا در آتش تو بینی ز بحر خندیدن
 گرنه قلبی تنها وقت طر خندیدن
 برشته عاریت و تاج و کمر خندیدن
 در غم شهوت بر داده و در خندیدن
 روح حلاوت برین فضل و سهر خندیدن
 بایدت بر خود دیر شمس و قمر خندیدن

و که نور العبد مرقد
 باز آمد استین قشمان
 حین چنین جان عقل و بیان
 عمارت حسن صد هزار خانه

همچو خنجر تو نهان خنده کن همچو نبات

وقت اشکوفه بیالاسی شجر خندیدن

دیوان مولوی روم

بامن صنم دل یکد که کن
 مجنون شده ام از بهر خدا
 سی پاره بکف در چله شد
 مجهول مرو با غول مرو
 ای طربل ز آن خنده خوش
 اے زهره و من زان شعله رو
 گر سر منم آنکه گله کن
 ز آن زلف خوشت یکسکه کن
 سی پاره منم ترک چله کن
 ز بهار سفر با قافله کن
 این مغز مرا پر مشغله کن
 دو چشم مرا و دو مشغله کن

ویران کن صد هزاره و کان
 شورنده صد هزاره و کان
 تیران کن صد هزاره و کان
 آن دیار عقل و آفت عقل
 آن مونس جان و دشمن جان
 او عقل بسبک کیمار باید

او جان نیست که پدید رود
 بلای تواید پو بجز غمان
 گفتا ویران مقام این است
 ویرانه هاست این مسلمان
 ویرانه نادیده ویران رو
 شبنم زن که پیر ایشان

ویرانه

باز خورشید شش خورشید
باز خورشید شش خورشید
باز خورشید شش خورشید

باز خورشید شش خورشید
باز خورشید شش خورشید
باز خورشید شش خورشید

می چون خوری بگویم بر سر من چو بری
باز سفید گوهر و میر شکار را بگو
در سر خور و ندیده باد بے خار من
هر دو مرا آفرینی یکسے میر من شکار من
مطلع این خزل شتر بود از آن دراز شد
ز اشتر کوتاهی مجو اسے شتر هوشیار من

تا تو حریف من شدی پدیدت من
ز ره بذر چون گهر از تفافا تو
پیشتر آدمی بنده دوست بر سیدیم
در عجب و غم که این یک کیت سر
از تو جهان پر یار و یار هوشیار شد
باج منت است تو چون نهی من سر
عشق برید کید ام گفتم ہی پیچیدنی
رگ نداشت چون کمیل زید بر گشت
تو هم بیکانه مست ابد کنم ترا
پینه چو بوستان کند و مدینه بهار

دیوان مولوی دم

در پرتوهای غمزه ایال کستین
باز خورشید شش خورشید
باز خورشید شش خورشید

باز خورشید شش خورشید
باز خورشید شش خورشید
باز خورشید شش خورشید

دست نشان کرده کجا میزند
پیش من آری اسے بجای آن
ایضاً

بجای خود در وجودت در غایت جان
هر سر که دلی دارد در گردن سگین
اندر نفس تنی این طوطی قدسی بند
بان پیش که پیر و شکا که کجای آن

چون مست الکی شیشیه زلیخان
هند دیکشانی را شکسته دیبا بود
در دوسه وجودت را صیقلی دیبا بود
در آن شیشیه غصه ای بیایه بیایه
دیبا را ز زمین باشی کی باهی بویایی

دیوان مولی ام

وقت آمد تو به راست گشتن
دست و دل جاها کشاد
معشوقه روح را بدیدن
در آب حیات غسل کردن
بر خاست قیامت صال
گر گبلسد آن نگار بگر
وز دام هزار تو به بستن
دست غم را ز پیش بستن
لعل لب ادیب به بستن
در و سه تن خویش را بستن
تا که بامید در نشستن
صد پیوند است در بستن

مخدومی شمس حق به تیر
ایجان تو ریمده ز لبش

باید چو شندی بای پس حمله یکن
اندر قیوتان بنگر سر بر زمین دارد
گر آدمی را خوشتر جانب بالا کن
در مدد رس آدم یا حق پو شندی خرم
بر حد رفک پیشین تدبیر را بکن
پهون سلطنت آفرین بر لاری

هان منی جان سنی جان من
شاه منی لایق خکاه من
در منی باش درین چشم من
گل چو ترا دید بسنجفت
زمین دو پرانده تو چونی بگو
اے سر زلفین تو زنجیر من
آن منی آن منی آن من
قت منی بابت دندان من
چشم من و چشمه حیوان من
سرو من آمد بگلستان من
زلف تو و حال پریشان من
چاه ز نخذان تو زندان من

در زانگی کنی سکن بر طام فخر کن
پیش چشم مستی کا و ابو ذریع
هر چند تنوی عالی تو بهید اعلان
سایه بماندن بر باد بود روشن
پروانه نور و زن پروانه تو بهان
قاعد

مومن
 یاد ز دیرین عشق از دیرین دوزخ
 یاد ز دیرین بند استرگین دارن
 یاد شم ماه شد نوبت دیوانگی
 خواب مرالبت باز دلم بیدارن
 بار در گرفته ز او چهره دیگر که قناد

مومن
 بر قاعده همچون سرفتنه غوغاشو
 هم آتش سوزان شو هم بخت و پیراشو
 هم سر شو و محرم شو هم دمن همدن
 تاره خبر و تر ساد ز دیده بیدرتو
 کاین عشق بسیگوید که بختل تر کن
 هم مست شو و بخود با هر دو تو گیر کن
 هم ماستو و هم مار هم بندگی ما کن
 که عاشق ز ناری که قصید چلیپا کن

موسی خضر سیرت شمس الحق تبریزی
 از سر تو قدم سازش قصید بنده جان

سیر غیشوم ز تو ایمنه لبر با من
 باستم و جفا خوشم گر چه در آب آتش
 چونکه کند شکر فشان عشق میان خوشا
 عود و مدد ز دوس کور شود و حود
 آن نفس بین زمین جان چرخ ز ناپا جو سما
 آمد دی خیال تو گفت مرا که غم مخور
 گفت که من غلام تو هر دو بهایم تو
 گفتم چو اجل رسد چنان بپایم من
 جو رکن جفا کن نیست جفا من
 چونکه تو سایه افکنی بر سرم بهام من
 رخ نبات بشک چاشنی بلا من
 زفت شود وجود من نیک شو فبا من
 در بندره فصل و فخره زمان با من
 گفتم غم نمیخورم غم تو دود با من
 لیک ز هر دو دوزخ و بهشت لقام من
 گر بروم لبوا و باد شکسته پا من

ویلان ملوی روم
 آه ای سر دی که ز تن بسیارین
 صبر را خوب بر بختل مر آب
 کار مرا تاب بر نیا چشود کارین
 سلسله افشان با تو بگویم که طبعیت
 سلسله مسلسل شود طوره دلدارین
 چونکه سلسله گشتن چون آتش
 ز رخسار گشتن گشتن گشتن
 بخت جهان سوخته باغ گل ز فتنه
 سوخته اسیر باغ ساخته اسیرین
 نوبت غمت رسید آن چوین
 غمت صحت رسید یلین جا بین
 چرخ زبات بین از بهر شکله بین
 زگر دی نبه خفته و دستارین

دوام چو کشتی قدم نه چیر
 به پیکر بجز چرخ آستانه میر
 بخت بخت به تپان شفاست کن
 و بخت به سود که کار زبان چرخ
 و له انار التمدد به بخت
 گم به بختش باز بازه کن

داد سخن داومی سوسن آزادی
 یک ز غیرت گرفت دل گفتار من

بخت ایل نذارم نه بشیرین
 کشتی اهل زمین را بفلک بیاگندند
 تو خیال تو بناید چو به چار و دین
 بهر تنق از سستی ز طرب بخت کنش
 نه نشاند سستی ره ده از ره فنا
 نه نشاند که بدین ملک سپیدم
 همه حق بود که میگفت مرا عشق تو بشیرین
 بهر و گرگ بهم خوش نه حسد و در دل نه
 نه نشاند که مرعیم عجب یا گل رنگین

قدح اندر کف و غیره چه کنم من غیبین را
 بخورم یا که بچشم تو بگو اے شه بشیرین

چنان تو که ازین دلشده گرانه کن
 شراب حاضر و دولت ندیم تو ساقی
 بهر کلمه عشاق روزگار میر
 بین که عالم دامت و آرزو دانه
 بسا ز با من میکن و عزم خانه کن
 بده شراب و دغلهای ساقی کن
 بجز بیکوئے خرابات آشیانه کن
 یادم او مشاب و هوای اندک کن

بخت ز بخت است دل ز بخت
 هوا بیا باین و خدا بیا آزان
 دل تو غریب و غم او غریب
 نینداز زمین و آواز آسمان
 اگر بیا بجای و بار خرد

دیوان مولوی روم

رسیدی به یار و دی تو جان
 و گریه یار ختم و یار ره ا
 تو باین دو مانده ای درین ظالمان
 مگر ناگهان آن عتاب است رسد
 که من غلام پیمان ناگهان
 کی بجنب حق به ز صد کوشش رسد

نشان پنهان باشد بر بخت
 نشان پنهان کف
 نشان پنهان بیانی نشان پنهان
 نشان پنهان بیانی نشان پنهان
 نشان پنهان بیانی نشان پنهان
 نشان پنهان بیانی نشان پنهان
 نشان پنهان بیانی نشان پنهان
 نشان پنهان بیانی نشان پنهان

خداوند ازین عشق پیچیده
 دیدن دل تشنه و بیخ
 درین نندان مرا نداشت
 ازین خانه شوم بیخ
 بیایم آسمان را رخت ببردن

و منته رحمة الله

هر شب که بود قاعده سطره بدار
 ما را ز خیال تو بود در و نشو بدار
 صد لطف ترا از شب بیداره شای

دیوان مولوی

مانند سحر از فلک بیدار دادان
 چون قوت دل از تیغ سودا بیاورند
 باید زمینان رفتن دور دور شوند
 مدار هم زمان امش دل آفتابان
 بر آتش و بنیاد بسوزیم چو لادن
 کار چو آتش منکار دل و بیانت
 در خاک پویدان و از خاک بزدان

روسی موسی که تبار است در غنیمت
 نامشان را تو فخر روسی و زره روغن

دل خوشخواره را بیکبار بهستان
 بکن جان مرا امر و چاره
 زخم صد پاره شد یکپاره بهستان
 و گرنه جان این بیچاره بهستان
 همه شب دوش می گفتم خدایا
 تو داو من ازین خوشخواره بهستان
 دل سنگین او چون ریخت ختم
 تو خون من ز سنگ خار بهستان
 بدست دل فرستادم دوسه خط
 یک خط را از آن آواره بهستان
 در آن خط صورت و آن کمال عشق
 بر آسوی عیتر نظاره بهستان

دلیم با عشق هم استاره افتاد
 سخاوی بزم از استاره بهستان

نشد از تو چندین جور کردن
 شاید خون مظلومان به کردن
 مرا بهر تو باید زندگانی
 اگر نه سهل باشد جان سپردن
 از آن روزی که نام تو شنیدم
 شدم عاجز من از شهناشیدن
 روا باشد که از چون تو کریم
 نصیب من بود اندوه خوردن

عاشق عاقل هر زمان اندر پیوست
 است عاشق هر زمان بخود دیندار
 عاشقان از غم گشتن زگریدند
 عاشقان از کار و پیوسته غم دیدارند
 عاشقان از کار و پیوسته غم دیدارند
 عاشقان از کار و پیوسته غم دیدارند

عاشقان

خوشتر تو را منم که در این عالم
 در این عالم تو را منم که در این عالم
 در این عالم تو را منم که در این عالم
 در این عالم تو را منم که در این عالم

گفتم ای روز فرشته است عجب این شربت
 گفتم این چیت گو زبر خواهم گفت
 گفتم ایدل پدر سے کن نہ کہ این صفت است
 گفت این بہت و جان پدر ہیچ گو

ہر شش جہتم ایجان منقوش جمال تو
 آئینہ ترا ایند اندازہ عرض خود
 نور شید ز خورشیدش پر سیکیٹ نیم
 بہوار شانی شد آنسوے کہ چو نافہ
 ایقل کیے دانہ از خرمن عشقے تو
 در بحر حیات خود خور وی تو یکے غلط
 نکلش بچکار آید با ملک عشق تو
 صد حلقہ ز زین پین گروش جہا کو

خامان کہ ز رچنہ از دست تو باید نشان
 شاد نہ بجائے زر با سنگ سفال تو

خوبی جہاں دلان باشت شد و کشت
 چون نبود و نہ ہوئی سبک دین
 باز بید چشم با چشم دید چہ
 باز سبک دین با چہ در سران تو

دیوان مولوی دم

فصل نوازندہ را در غم و استخوان تو
 ہر گویا تو ابدی بام از شکر است
 بیا کہ کم یا بیش از کشتن تو
 شرف و مغربا در دست تو
 نیست نشان از کشتن تو
 رہا کہ تو ہی بدم و اعطای تو

کہ در قضا دل مرا عاشق و کفر مان تو
 از می ایہا میان حق خدا سوز دہم
 سخت تر لب میخوم خایم از کمان تو
 صبر بید از دم عقل پیدا نرم
 تا بکجا کہ مرا مستی بے مان تو
 سبب تر نہ باز گوہر ہر شرف تو
 کاین دیوان حیدر و در شرف تو

این پر از نگرانی گویا ده سپهرش
من بود خجسته کاغذ خلعت ازین
مرد در ترس طغیان پیش
دو پنهان پذیر در خانه خلوت
ز تاب دیبا که شود آنگاه برود ازین
حزینت این که بر تو زری بنودم
وای توین تو دل شوای کلج و رنگ
خدا آوردن تو من

ایضا من

و من

سنگ شکاف میکند از بوس لقا تو
جان پر و بال میزند در طرف هوا تو
آتش آب میشود عقل خراب میشود
دشمن خواب میشود و دیده من بر آ تو
جامه صبر سید روز ناله بعرض می برد
مردم و سنگ میخورد عشق چو از دهان تو
بند کن و دونه را اگر بیکن تو خنده
جو رکن تو بنده را نیت کجای تو
چیت غذا عشق تو از جگر کباب
چیت دل خراب من کار که وفای تو
ایسبه جوش میکند کیت که تو نمیکند
چنگ خروش میکند در صفت شای تو
عشق در آید از درم دست نه بر سر
دید مرا که بپای ام گفت مرا که در آ تو

آید خیال آن چو نون گلستان تو
آورد رفته است شکر از زبان تو
گفتم با پادشاهی از غیر جان

دیوان مولوی روم
جان جهان چو خیمه زار بجای تو
آتش چو باده و چو باده است اصل تو
خیمه چو می روی و بپوشد کاش تو
باده عشق بود مرا سوسه کش تو
عالم عشق تو آنکه از آن تو
دست بر دل بپوشد آن کس که

دیدم سخت منزله در هم و سخت مشکل
رفته و مانده ام و گشته هست و پا تو
بنو و پنین در بهار امید از این جا گشت
از جنگ تیر سایتم گر جنگ گشت گشت
مایم هست ایندی زبان پادشاه گشت
تو عاقله و فاضله در بهر نام و گشت
شده روم مست رو کاو نبرد زنگ گشت
خواهی بسوزم رو خواهی بسوز گشت
چشم تو وقف بلغ او گوشه وقف او
از و خل چون او خل شوا ز خل او گشت

دست بر دل بپوشد آن کس که
عالم عشق تو آنکه از آن تو
بنو و پنین در بهار امید از این جا گشت
از جنگ تیر سایتم گر جنگ گشت گشت
مایم هست ایندی زبان پادشاه گشت
تو عاقله و فاضله در بهر نام و گشت
شده روم مست رو کاو نبرد زنگ گشت
خواهی بسوزم رو خواهی بسوز گشت
چشم تو وقف بلغ او گوشه وقف او
از و خل چون او خل شوا ز خل او گشت

در آن کوشا رشتان بهشتی نماند
 آن کوشا رشتان بهشتی نماند
 آن کوشا رشتان بهشتی نماند
 آن کوشا رشتان بهشتی نماند

گیر که خود مرد سخا گشت بخجسته همه را
 گیر که دمانی نبود گفت زبانی بود
 اینهمه بگذارد که ماست و صایم تمام
 بیکه شد زود بیا خانه خمار تو کو

بر سرستان ابد خار و خسته راه زند
 شنگیست چون نه کنی ز تخم تو کو دار تو کو

هم آ که وهم ناگه مهمان من آداد
 او آد و رفانه با جمله چو دیوانه
 او نعره ز تان گشته از خانه که اینجا
 آن بلبل مست است او در گلشن و ناله
 هر نیمه بسته خلقی که چه وز دیدند
 آیمخته شد با نگش بایا نگش ایشان
 و هو حکم یعنی بات و برین جن
 دل گفت که آمد که جان گفت که مهر
 اندر طلب آمده آید میسان کو
 ما غافل زین نعره هم نعره زنان
 چون فاخته او پیران فریاد کنان کو
 آن وز دهم بگوید زو آمده و آن
 پیدا نشود با نگش در عاقل شان پیر
 آنکس که تو میجویی هم در طلب آید

نزد بیکتر است از تو با تو چه روی بیرون
 چون برف گدازان شود تو در آتوز خود بشو

در آن کوشا رشتان بهشتی نماند
 آن کوشا رشتان بهشتی نماند
 آن کوشا رشتان بهشتی نماند
 آن کوشا رشتان بهشتی نماند

آن کوشا رشتان بهشتی نماند
 آن کوشا رشتان بهشتی نماند
 آن کوشا رشتان بهشتی نماند
 آن کوشا رشتان بهشتی نماند

دیوانه میروی دم
 کشته چو چوبی نماند
 کشته چو چوبی نماند
 کشته چو چوبی نماند

کشته چو چوبی نماند
 کشته چو چوبی نماند
 کشته چو چوبی نماند
 کشته چو چوبی نماند

11

نقشہ من گناہ من سچے نبیوں سے
شاخ نور حق و ظل جان بیکر ادا
آسمان جہاں آیت برکات
مرد کہ خود پندت نہ سچ کہ ویلند
تا ان تو دزد خود تھی پر نشو و کر داو
سایہ کہ بازینو جمع دورانیہ میرو

دیوان مولوی دم

شمس الحق تیریز کجا بود و کجا رفت
و اندریے او ایندل آواره ماگو

الحمد لله الذي جعل في كل شيء حكمة
والله اعلم بالصواب

ای دل جان منده او دیند
عقل خود و پیر او دل شکسته او
حیثیت او در سر اساعر او
چیز منقلب او در دولت او
چیز منقلب او در دولت او

در مدح چلیبی حسام الدین رومی تونوی گوید

دیوان مولوی دم
 چشم دیدن که بود و گشت و افتاد
 این بخت زلفت و زود و دل و این
 ملک جهان چیست که نماند
 ای شکر نعل که توئی قصه و این
 که توئی قیامه و این

دایم بود و دانه او مرده بود و زنده او
نفس فلک زبده بود و دیگر نه
توتش می که توئی مانده و زنده او
گفت بر اتم نمی زین من گمرازه
صورت و نقش تو بود و بدل و زنده او
عشق بود و دیر مانع نباشد
دایم بود و دانه او مرده بود و زنده او

نفسه بگوشت و در بر من قرار کو
 دل جان لطیف من شده همایم عدو
 طرب چون خنجر من در میان گوی
 سوز و گداز من در میان گوی
 دل را در دوزخ من در میان گوی
 دل را در دوزخ من در میان گوی
 دل را در دوزخ من در میان گوی
 دل را در دوزخ من در میان گوی

بس کن اگر چه که سخن سهل نماید همه را
 از دود هزاران بنود یک کس است نه او

ای شفته نور افق در قیہ میانه تو
 ای میلهها در میلهها ای سیلهها در سیلهها
 بارفت آهنگ من را ز سر افتد کله
 در هر صبحی بلبلان فغان کند چون بیدار
 جانها همه دیدار جو دلهای همه دلداز جو
 یکجور روان مایه معین یکجور دیگر انگین
 تو مهلتی که میدی می بر سر می میدی
 من خود که باشم آسمان و زمین گرا
 ایماه سحین منطقه عاشق داری نشا
 دل گفت من تانی ویم نالان و میادیم
 اتا فتنه بابا بکم لایه تهر و اصحابکم
 حمد العشق شامل بگرفته ستر پایا تو

نفسه بگوشت و در بر من قرار کو
 دل جان لطیف من شده همایم عدو
 طرب چون خنجر من در میان گوی
 سوز و گداز من در میان گوی
 دل را در دوزخ من در میان گوی
 دل را در دوزخ من در میان گوی
 دل را در دوزخ من در میان گوی
 دل را در دوزخ من در میان گوی

دیوان مولی و م
 سحر که سحر است
 سحر که سحر است
 سحر که سحر است
 سحر که سحر است
 سحر که سحر است
 سحر که سحر است
 سحر که سحر است

ای صید من تو شیر و آهو
 نیچان کجاست منی چنان که

و

بهره سبکین
 کز تو می گویم
 کز تو می گویم
 کز تو می گویم
 کز تو می گویم
 کز تو می گویم
 کز تو می گویم
 کز تو می گویم

ولہ العیوب

خاش و گریخو ان لبخ
پایا بہ بدوم و ترکہ پیغور بار

ایصبا بارانیکہ داری در سکن
گر تو کوئی پاکسے باغستان بار
قدسین در گوش مگر دیوان

یاد دل پوچھن با پیغام دلدار
من سچ جس دامن کہ میلانی کجاست
باجی گر عشق دارد تیرہ تابا
باجب بزرگ عاشقی با کجاست
سگر شربت با داناں کجاست
ایصبا خوش آمدی پوچھ کر دی

چند آنکہ تو انیشل تو میرس
در وزن سپہا بتابید
اندر عدم و وجود انگند
اے قند و لعل تو جگر سوز
می بند نقاب تو ی بر تو
خورشید مطلع ترا زو
صد غلغلہ عشق کہ تعالو
وے تیر و چشم تو جگر جو
سی بیت و گریخو است گفتن
مستیش کشد گوش ازین سو

سی بیت فرو ختم بیک بیت
بیتے کہ کشا و شد در آن گو

دیوان مولوی اردم

حال من در دیدہ اندکوش تفریبی
سو منی با صد نیاز حال من با یکت
تو تو تو تو تو تو تو تو تو تو تو
پایان غیرت کہ با دوا دہم پیش فانی
شش تیر تیری نایم گفت جان آری

سیر نیم سیر نہ از لب دندان تو
بچکے سیر شد اے پس از جانش
تشنہ و مستقیم مرگ و حیاتم ز آب
پیش کسی سیکشی پیش خودم کش تمام
عشق تو گفت اے کیا در حرم بابیا
گفتم اے ذو القدم حلقہ ایند نہنم
گفت کہ ہم ہر دو واقف ہم در بر
ایکہ ہزار آفرین بر لب خندان تو
جان منی چون بکیت جان جان تو
دور بگردان کہ من بندہ دورا تو
تاکہ بر آو سرم سر ز کیسبان تو
تا نکند ہیچکس قصد حرم دال تو
تا کہ نہ بخد ز من خاطر در بان تو
خارج داخل ترے ہر دو وطن آن

وہمہ رحمہ اللہ
اسکے ہاں پودہ آن بالا تو
دال بر تو تو تو تو تو تو تو تو تو تو تو
کردہ سودا در سواں مرا
مژہ ہلے زنگی ہنلائے تو
پاکو زلف پیچین و زرم
تباہی ہم پاکو زلف پاکو تو

شہ نام

و من

ایمان شوم تو کار بران
دین و کار بیان بکنار نگار
ای که ز بوسه تو مهر لاف از فتنه
دی و گریه شان او بیاد کار

بیای فویش بخت روز ای جان بخت جان
مرو ای دوست فویش بخت جان
بخت رسد کن این بخت بخت جان
اگر در دلم بخت نشود کار بخت جان
اگر ضعیف بخت نشود کار بخت جان
بخت رسد کن این بخت بخت جان

گشته اتم سرت و بخود و سماع
زود گوگر جان همچو ای من
اے میان عاشقان و بچود
شغلها اندر فتنه هر طرف
ز آنکه دم دم بیدار می ما تو
ناکتم آنچه که با شد راس تو
فتنه ها از غمزه و ایاس تو
از فروغ آتش سوداے تو

یہ رخ نام اشک بار و چشم سہر
ہیچو کو کو از غم لالائے تو

بقرار تو آن رسد کہ بود بقیار تو
کل سوسن از آن تو ہمہ گلشن از آن
ہمہ سودا پرست تو ہمہ عالم بدست تو
ہمہ زیر وزہر تو ہمہ گمان بخیر تو
منم از کار ماندہ ز خریدار ماندہ
بگذارم دزد بجز و پل بگریرم ز جز و کل
چکنم عمر مرده راتن و جان فسرده
پس ازین جان کہ دارمش چو شمشیر
کہ بگذر از نور سد دل خستہ بخار تو
تلفش از خزان تو طربش از بہار تو
نفسے پست و مت تو نفسی در خار تو
چہ قریب است نظر تو چہ خوش انظار تو
بغراغت نظر کنان بسو کار و بار تو
چکنم من عذار گل کہ نثار و عذار تو
دوسہ روز شمرہ را چو نیم در شمار تو
ز کجا فاش ہلد ہوس جان سپار تو

دیوان ہندی دوم
بخت رسد کن این بخت بخت جان
اگر در دلم بخت نشود کار بخت جان
اگر ضعیف بخت نشود کار بخت جان
بخت رسد کن این بخت بخت جان
اگر در دلم بخت نشود کار بخت جان
اگر ضعیف بخت نشود کار بخت جان

و من

ایمان شوم تو کار بران
دین و کار بیان بکنار نگار
ای که ز بوسه تو مهر لاف از فتنه
دی و گریه شان او بیاد کار

چون شمع در کوزه بماند / چون شمع در کوزه بماند
 چنانکه شمع در کوزه بماند / چنانکه شمع در کوزه بماند
 چنانکه شمع در کوزه بماند / چنانکه شمع در کوزه بماند
 چنانکه شمع در کوزه بماند / چنانکه شمع در کوزه بماند

گاه در صومعه با اهل عبادت همدم
 گاه ساکن شده چون ارض کج قدم
 من بتقدیرم و تقدیر هم از ذات
 تن من ذره بذرده همه زانوارند
 شمس تبریز که تبریز از مهور است
 شمس تبریز محمد بدو هم بود علی
 گاه در دیر مقام تللا یا یا هو
 چون سما گاه روانم تللا یا یا هو
 قادر هر دو جهانم تللا یا یا هو
 زانکه خورشید خام تللا یا یا هو
 اوست نور دل و جانم تللا یا یا هو
 این صفت هست عیانم تللا یا یا هو

و نه نور الله صبر
 فیض است خفیه است خفیه است

چونکه نبود ریش از تنق غیب شهود

دیوان مولی روم

بست دم راه و دامنم تللا یا یا هو

فیض است خفیه است خفیه است
 فیض است خفیه است خفیه است
 فیض است خفیه است خفیه است
 فیض است خفیه است خفیه است
 فیض است خفیه است خفیه است
 فیض است خفیه است خفیه است
 فیض است خفیه است خفیه است
 فیض است خفیه است خفیه است

ایمطر نجش قافا تو قی و من تو
 اینخ درخت گل سنا طاق ابرق
 چون مست شوم جانا در جبر سخن گویم
 چون روح صفت میدم چو روح صفت
 صامت مشوا ز گفتن با طق مشوا ز دیدن
 تاز منزه وحدت از ذات برار بود
 تودق و من حق حق توی بی حق
 تو بک صفت بود من نشسته کو
 من کان و لو کان یا من لا هو
 یا چشم صفت یمن یا نطق صفت
 والله بجا سبکم او تدا و استخفا
 چه ایندم و چه آندم چه اینسو و چه آنسو

چون که در آفتاب سبک
 چنانکه در آفتاب سبک
 چنانکه در آفتاب سبک
 چنانکه در آفتاب سبک
 چنانکه در آفتاب سبک
 چنانکه در آفتاب سبک
 چنانکه در آفتاب سبک
 چنانکه در آفتاب سبک

نیز درینم درینم درینم درینم
نیز درینم درینم درینم درینم
نیز درینم درینم درینم درینم
نیز درینم درینم درینم درینم

و من

روکش سازم از دایگانم و فغانم
خنده نهان کردم من اشک بیارم
یکطرفه آیم از یکطرفه نارم
روغن اوشت من او طرفه خارم
هر چه بچشم ترشی دردم و پیرم
خورشده نور شده جمله آثارم
تو اگر انکاری از من همه فرم
سک و لنگی تو از من خوش برم

چون بچرخد ز من خنده نهانم
باز ترشانم لایغ کنی خنده زنی جبینم
شهر ز رگت تنم غم طرغم
باز ترشانم ترشتم باشکانش شکم
طوطی قند و شکرم غیر شکری نخورم
مسجد اقصی است دلم جنت ما و دلم
هر که حقش خنده دهد از دهنش خنده
گر ترشی داد ترا شه و شکرد او را

و من
کوسا قی دیبا و قیام ساد و زیبا
همه بار بفری از گوی که در جلد دار
همه از دگر بار شد پیش از تو که در گنج
من خوش ترش ترش ترش ترش

از سوسه تبریز اگر شمس حقم باز رسد

شرح شنو و کشف شود و جمله گفتارم از تو

پسین سلسله و جذبان بجان جهانم
جا است قلندر انیکو ز زان بر گو
اسرار سلطوری زان تیر و کمانم
بارطل گران بیشین از ضرب گرانم

تشنه است و طپا جانم ایسانی جابر
سریت سمندر را از آتش بنی تبرید
زان غمزه چون تیرش ابر و دمانیک
بشو خیزشان از دست زبردستان

دیوان مولوی
که شرح خلق و صفات
از اسما و املاک
طولی و کثرت
شغلی و اندیشه
زین و فوج
از دست ز شمس
من است چشم
سنا و دگر
از دست ز شمس
من است چشم
سنا و دگر

از دست ز شمس
من است چشم
سنا و دگر
از دست ز شمس
من است چشم
سنا و دگر
از دست ز شمس
من است چشم
سنا و دگر

پند پیران ناله جانب چرخ
 سرشت غلغله فاش که سبک
 جانها آسمانی سبک
 چرخ و سبک زبانه نشاند
 منما از آنچه خودی سبک اند
 غم تو بوی سبک مارا و خراب
 که غم تو خود مارا و خراب
 غم تو بوی سبک مارا و خراب
 که غم تو خود مارا و خراب

و من

بنفشه بستانای که جلاد و پادشاه
 بنفشه بستانای که جلاد و پادشاه
 بنفشه بستانای که جلاد و پادشاه
 بنفشه بستانای که جلاد و پادشاه

آن یار غریب من آمد بسو خانه
 ایچیم چین می بین ایگوش سمن چچین
 امروز می باقی بے صوفه ده آسانی
 یاران وفارابین انخوان صفارابین
 من دانه افلاکم کینچید و دینچیکم
 اے دوده بین و لوق صد چو فلک
 امروز تماشا کن اشکال غریبانه
 بکشانای لب نشین ایبار خوش افسانه
 اند بجر چه کم گرد زین یکید و سه پیمان
 میرقص که باز آمد آن گنج بویارانه
 چون ابر بهار آمد سر سبز شود دانه
 ایدوست بگو مطلق این هست چنینه

دیوان مولوی دم

بار در گرایجان تو زنجیر چننه بمان تو

در دور تماشا کن بر مردم دیوانه

ز عرق دار پیمان تو چنگ نافه
 سرمه بوی کشتی دود و دین است نشانه
 قیج و کدو بیار که مراده دوده
 بنظره جوانان بنشته اند پیران
 بی جوان تازه دود پیران عصاره
 بصلح دین بزاری بر سازه بهاری

از بسکه مطرب دل از عشق کرد تاله
 انگند در سر سمن آنچا ز سرم بر کرد
 نقدارت دین کدین سمن قیج و خولیم
 ایخمره نه مانه بر هم بن تو خانه
 بر بند این دمانه یکند و مان جان
 آن دلیرم در آمد در کف یک پیا
 نو کرد عشق مارا با دوه هزار ساله
 نه لبته زاشاسم نه بر کسم حواله
 کاین کاله پیش آرد و انکه چکونه کاله
 بینی که هر دو عالم گرد و یک نوله

و من طایب ترا

اے زده مطرب در دل پادشاه
 در دل و در دماغان تو ز تو نشانه
 زانک خیال تو نشانی از سوغی و درید
 زانک عشق تو بهشتا افلاک زمانه

و ز کجا فرستاد
 زهره عشق چونکه ز پنج خود آید گل
 باغ و بهار بخت بدین عالم پرور
 لطف عطا و رحمت طبل وصال میزند
 کشته کمان سردی پرده تیر مانع
 میبکشد همی بنی هر کس میبندد رعب
 جذبه حق یکس رسن یافته راه تو من
 خامش کن ازین سرت خارش نطق میکند
 هست براسه جعد تو صبر گزیده نشانه

قامت با چو چنگ شد سینه با چنانه
 دین تکی در خنجرارسته شده ز دانه
 گر فکند وصال تو یار دگر بهانه
 کشته خدنگ جدی معجزه گناه
 بهر قدر و تم تیر تو نهفته دل نشانه
 یوسف جان نه چاه تن رفته در آستانه

باز آن حرکات را عیان
 آن سلسله کا در دست داد
 بر بند گزین زمانه
 بست او گری میسان یارو

دیوان مولوی روم
 سرگشته خود در آن میخانه
 بدو که اوست دل چو سحر
 پر و خسته خود بهارستان
 از شمع حقیق در فشان
 زانکه بخت دانه

سپاک ز آب گل پائے دین کلمه
 من آب تیره گشته در راه خیره گشته
 کارم نیچ زلفت شوریده گشته شکل
 هر حاصلی که دارم بجا صلت جز تو
 خواهی که گره و شمعیت پر و اند روح با
 که باشند آن زمانه کاین ابرار لک

بیاید و در آن کجاست
 زانکه بخت دانه
 زانکه بخت دانه
 زانکه بخت دانه

بخت نهاد از آن بهر جا
 بگویم که بیدار بودی
 بیدار بودی از آن بیدار بودی
 بیدار بودی از آن بیدار بودی
 بیدار بودی از آن بیدار بودی

بس صومعه ها که سیل بر بود
 چه سیل که بحر بے کرانه

هر روز فقیر از اسم جید و هم آینه
 عیدانه چو شیده همچون عید ایمان
 مانده عقل و دین پرده درون
 در پوش چین خیزد و در خفا
 در چو روان جان خاشاک کجا بخند
 ناله عهد کهن گشته و آینه و دگرینه
 از نور جمال خود چرخه و پشمینه
 ناله سیر در آگنده اندر دل لوزینه
 مانند دل روشن در پیشگاه سینه
 در جان و در جان ایمان چون نه گزیده

در دیده قدس ایندم شایسته است تر دانه
 در دیده و شمس ایندم افسانه ویرینه

دیدم نگار خود را یک شست گرد خانه
 باز خسته چو آتش میزد و ترانه خوش
 در پرده عراقی میزد و بنام ساقی
 ساقی ما هر که در دست او بود
 پر کرد و جام اول زان باوه مشتعل
 برداشته ریاض میزد و یک ترانه
 مست و خراب و کشت از باوه شبا
 مقصود باوه بودش ساقی بدش بها
 از گوشت و در آمد بهب او در بیانه
 از آب هیچ دیدی کاش نشنیده باشی

جان پناه فانی باشد بهیچ جا
 از گوشت و پستی دست زده بر دست
 زان ساقی هر ساقی با ساقی شادان
 تو وقت خرابی تو وقت ساقی شادان
 زین وقت بهیچ جا تو وقت ساقی شادان
 از کوه و بر بلبلان پای ساقی شادان

در هر نفس منم که در هر نفس
 چون کنی تیران که در هر نفس
 در هر نفس منم که در هر نفس
 در هر نفس منم که در هر نفس
 در هر نفس منم که در هر نفس

درازه بکاره بر خلق باز کرده
مدان مخفی یا بخت باز کرده
عطا شد دایم در گرم قلاوه
بطل سوار است باقی هم پیاده
نیزه شویاده ز در این گلستان

نیم لب دریا نیمه همه دروانه
نیم ز آب و گل نیم ز جان و دل
گفتا که به نشا سم من خویش زبگانه
گفتم که رفیق کن من که منت خویشم
یک سینه سخن ارم ز آن شرح دهم بیا
من بی سرو دستارم در خانه خار
این پند به نشندی از خواج غزنا
در خانه لنگانی می باید نگیدن
برخاست فغان آخر از استن جفا
سرست چنان خوبی کی کم بود از چو
سپش الحق تبریزی از فتنه چپر بهری
اکنون که در افکندی صد فتنه فتنه

در خانه دل و جان آن کبک است این
عرش از خد ابرسد کاین بچیت
کرده بد اشارت کز من بگو چه خواهی
نقله روی معلق جامه ز نور مطلق
فرمایدش ز عزت کاین تاب کس نده
ای بس دخل فروشان در برم باده
محموری بخوابد جز تعلل و جام باده
در خلوت هو الحق برم ابد تهاده
هشدار از نایفتی اسے مرد نرم ساه
چون غنچه چشم بسته چون گل رس ساه
ای مومنان که دیده جز و در گل نیا
چون آئینه است آلم پیش کمال غشتر

دینار بکاره بر خلق باز کرده
مدان مخفی یا بخت باز کرده
عطا شد دایم در گرم قلاوه
بطل سوار است باقی هم پیاده
نیزه شویاده ز در این گلستان

این بیت کی یاد اند که در
 میخیزد پیرایه چرخ و چرخ
 در دوزخ و جحیم و عذاب
 نه از خاک و نه از آب و نه از خاک و نه از آب

زندان همه جفتد و برین دیرمخانه
 در ده تو یکے رطل بدان پیریکانه
 نمک پرده برانداخته آتش ابد عظم
 از پرده برون افتد همه اهل زمانه
 آن حسن که عشاق و رآن پرده فتند
 چه جاے امان باشد و چه جایمانه
 کی سرود شود عشق ز آواز ملامت
 هرگز نرزد شیر ز آواز زمانه
 پُر کن تو یکے رطل بر آن نفس محش
 تناناطفه اش هیچ نگا و پیر فسانه
 چون بند شود نطق یکے سیل درآید
 کز کون و مکان هیچ نه بینی توفشانه
 پُر کن تو یکے رطل ز می ها خدای
 مگذار حدایان طبیعت بیسانه

ز زندگی شوم دل شوم جان شوم
 زین شوم زین شوم زین شوم
 زین شوم زین شوم زین شوم
 زین شوم زین شوم زین شوم

دیوان مولوی دوم

شمس الحق تبریز چه آتش که برافروخت
 احسن ز به آتش شایا باش زیانه

مسلمانان چرا چندین بکوی فساد و نفاق
 ندانم تا چه بودستم که نه خوشتم نه بیگانه
 نه چون فساد و فتنه نه چون بدعت
 نه چون فساد و فتنه نه چون بدعت
 نه با کیشتم نه بی کیشتم نه با خوشتم نه بی خوشتم
 نه با کیشتم نه بی کیشتم نه با خوشتم نه بی خوشتم
 نه با کیشتم نه بی کیشتم نه با خوشتم نه بی خوشتم
 نه با کیشتم نه بی کیشتم نه با خوشتم نه بی خوشتم

این را نه مرا ای جان فساد
 شیدستی مجالس بالامانه
 شیدستی که الدین الضمیه
 شیدستی که از میان
 شیدستی که از میان
 شیدستی که از میان

زافق آتش آمد از زبان
 زافق آتش آمد از زبان
 زافق آتش آمد از زبان
 زافق آتش آمد از زبان

هائک

هم غم ناپسندنده هر دوزخ نوریتر شده
ان آثار شوقال بجانان تابانده
و من روح الله روم
بمیز و زودن کنین گلشن بکشته
ملاحت از نظم که نمیکشید

ر پاکن حرص را کافقر فخری
چو ره بکشاد ایت عند ربی
خدا با تست حاضر سخن اقرب
ولے ز آن زلف نشانه زنده

چه گفته است الصلوات یطو طی جان
پیر خاموش روتا آشیانه

یکی ماهی همی بینم برون از دید و
زبان جان و دلا من می بینم مگر بخود
گر افلاطون بیدسته جهان حرا نده
قدم آئینه حوادث حدت آئینه قد
یکی ابرمی چنان بینی که بارانش سهرچا
قررویان کردی بیدیده عکس خاش
ابد دست ازل بحرف و سق قهر آینه
که کرد اگر دقصر او چو شیر اندک غیرت

نهی نیم خداوند از دوزخ فحاشی کلاه
سوزان لطف کبک با پاسبان حلقه شانه
چو او طوفان از آتش خورشیدان افان
کر از زنجیر سیدان جلیقه شوقان

ان غل و دل گم کرد جان بکویان
بچه خروقی یک کج خنود و مسلان
سیدار بر کشته کرد و بهان برگشته
در میان سفر کن درنگ قوی که چانه
انهی های و بیانشان زلف شایان
نقل و شرباب رود کرد و سهر خازان

دیوان لوی و بیتی
چون دوش گریه جوی و فتنه
باقی این بودی چو شمع
اینهم فریبم سبک بخت
تا آن زمانیکه دل نداشت از آن
شصت و شصت

جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم
 جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم
 جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم
 جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم

بمش طره پا او که جعد و شلخ و شلخ
 دل من شلخ شلخ آمد چو دندان شلخ
 چو بر هم گشته است ایندم هر یک از دل
 بر آ و ز جایت میبرد و سر اندر کن
 اگر ساقی ندوت دلا و گل چو قنادی
 و گر آن مشک بخشا و او چو ابرکت
 بیا ایتمس تبریزی که در رفعت سیلجانی
 که در غنفت همه مرغان شدند از دام از دانه

ایدل تو بگو هم چون ماهی دلتا
 کاستنره میگردد و او را گلز لایه
 نه نئی تو نبال ایدل نیر که من سکین
 بی صورت او هم چون صورت گریه
 شد خاد چو ز ندانم شنباب نمیدانم
 ما اول نشو و با من سخانه و سحر و
 حق تو و عشق من در شهر شده شهر
 برداشته هر مطرب آن بردف و سنا

اے در هوست غرق هم صوفی و هم خرقه
 هم بنده بیچاره هم خواجه نسابه
 ساقی قریح رخ من جام چو گلناریده
 بهر من ارمی ندی بهر دل یاریده
 ساقی دلدار تو بی چاره این کار تو بی
 شربت شادی و شتاز و دیه بیچاره
 با ده در آن جام فلک گردانند نیشب
 پس دل مارا مشک ایدل دلداریده

ساقی قریح رخ من جام چو گلناریده
 بهر من ارمی ندی بهر دل یاریده
 ساقی دلدار تو بی چاره این کار تو بی
 شربت شادی و شتاز و دیه بیچاره
 با ده در آن جام فلک گردانند نیشب
 پس دل مارا مشک ایدل دلداریده
 ساقی قریح رخ من جام چو گلناریده
 بهر من ارمی ندی بهر دل یاریده
 ساقی دلدار تو بی چاره این کار تو بی
 شربت شادی و شتاز و دیه بیچاره
 با ده در آن جام فلک گردانند نیشب
 پس دل مارا مشک ایدل دلداریده

جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم
 جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم
 جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم
 جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم

دیوان بلادی روم
 جام و قریح را بکن بیداریده
 دله ایضاً
 ساقی قریح رخ من جام چو گلناریده
 بهر من ارمی ندی بهر دل یاریده
 ساقی دلدار تو بی چاره این کار تو بی
 شربت شادی و شتاز و دیه بیچاره
 با ده در آن جام فلک گردانند نیشب
 پس دل مارا مشک ایدل دلداریده

جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم
 جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم
 جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم
 جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم

جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم
 جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم
 جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم
 جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم

جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم
 جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم
 جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم
 جان بیکه ازین سکنین را از غم و غم

خداوندی که در آید از این غنای
 در آید از این غنای
 در آید از این غنای
 در آید از این غنای

گلگونچه آید آن خار بن بددا
 باتار گل آمد و بند فرو بسته
 مگر تو بخنانش ساق سپیش را بین
 دوست بشوی از او ای صوفی رفته
 فریاد رس را بجانان مارا زگرانجانان
 بدست گرانجانان کاو بخت از چوید
 کاتخار فرو رفته در هر جگر گرده
 ابرو خود از و سسه آن کور سیه کرده
 خوش آمده شب بازی لیکن پیش
 دلار بستر از وی ای مرد سراسیمه
 ای از عدی مارا در جمع و آوده
 در بند بزرگی شد میوز و چون خورده

و من کلامه
 هر چه در این کلامه است

خاموش سخن میرا زان خوشندم بے پایان
 تا چند سخن سازی تو زین دم بشمرده

دیوان مولوی اردم

ماد او چه غنا دار در قرض در آوده
 صوفی پیرا او پیشه شکار غنایه
 عالم زیلا او دستار کشتان کرده
 سالوس بنان کردن مقبولان
 از دست چنین راند سخراف رفیقان
 در قفسه سحر گویا در دهره

این کینت این کینت این کینت این کینت
 خانه و راه و حیران شده اندیشه سر گشته
 آمد بیکران لعل لب کفایتش طلب
 ای معدن آتش بیاتش چه چو نیل
 رو پوش چون پوشش ترا روی شمس
 آید سفا از با لاجه بر آب چه زد و تل
 سرت تعلیم در نعل در خانه آمده
 عقل جان اندر پیش هدایت و پا آمد
 تا خود کراسوز و عجب آن یازها آمده
 و الله که مکر است و عا این که اینجایه
 ای کین خانه از رخت چون و صحر
 آن آب چراز عشق تو جو شیده بالا آمده

مخدوم و آتوم کینت کینت کینت
 هر روز در این کینت کینت کینت
 داند که کینت کینت کینت کینت
 ایون این کینت کینت کینت کینت
 تا کینت کینت کینت کینت کینت
 کینت کینت کینت کینت کینت
 کینت کینت کینت کینت کینت

کتابخانه ملی ایران
کتابخانه مجلس شورای اسلامی
کتابخانه آیت الله العظمی بروجردی
کتابخانه آیت الله العظمی خراسانی
کتابخانه آیت الله العظمی تهرانی
کتابخانه آیت الله العظمی تبریزی
کتابخانه آیت الله العظمی قمی
کتابخانه آیت الله العظمی مشهدی
کتابخانه آیت الله العظمی رشتی
کتابخانه آیت الله العظمی تبریزی
کتابخانه آیت الله العظمی تهرانی
کتابخانه آیت الله العظمی قمی
کتابخانه آیت الله العظمی مشهدی
کتابخانه آیت الله العظمی رشتی

گلگون چه آید آن خا برین بددا
کاتخار فرو رفته در هر جگر کرده
باتارک گل آدر و بند فرو بسته
ایم و خود از و سمس آن کوریک کرده
دگر تو بختناش ساقی سبیش را بین
خوش آمده شب بازی لیکن پس
روست بشوی از و ای صوفی رفته
دل را بشتر از وی ای مرد سرا سترده
فریاد رس ای جانان ما را زگر جانان
ای از عدی ما را در جمع در آورده
بدخت گرا سخا نه کاو بخت از چوید
در بند بزرگی ستم میوز و چون خورده

وین کلام
در سبب بیاورد از سبب سلسله

خاموش سخن میرا زان خوشدم بے پایان
تا چند سخن سازی تو زین دم بشرد

دیوان مولوی روم

مارا و چرخا زار در رقص در آورده
صوفی ایو او پخته تنگاییده
عالم زیلا او در تار کشان کرده
سالوس بنان کردن سبب بیاوردن
از دست بیند رند سبب سبب
دکتر سبب سبب

این کیت این کیت این کیت این کیت
خانه در او حیران شده اندیشه سرگشته
آمد بگر آن اصل لب کف کیت آتش طلب
ای معدن آتش بیا آتش بیا چو نی نما
روپوش چون پوشد ترا روحی شمس
ایوسف از بالا چه برآب چه زد تو

معدوم دم دا تو من کیت سبب از مرده
داند که نه بنگارم در بزرگی ستم
ایون این عالم چندان بزرگی ستم
تا نهند تو را دی ستم بزرگی ستم
نم بکوت راسن بیا بزرگی ستم
بکون بکون بزرگی ستم

هم رنگ

چو بختی که نشسته بود
 سرش بر لبان آمد گردون
 سرش بر لبان آمد گردون
 سرش بر لبان آمد گردون

چو گنج جان بکنج خانه آمد
 بگذرشی می تنیدم همچو جواه
 خمش کن تا که قفل ما شست گویم
 ولیکن لا تطالب لیسع بعنا

چو آفتاب برآمد ز قهر آب سیه
 نه ذره ذره شست و لا اله الا الله
 چه جا ذره که چون آفتاب جا آمد
 ز آفتاب رلودند خود قبا و کلاه
 ز آب گل چو برآمد مد دل آدم وار
 جد آفتاب چو یوسف فرو شد دور
 سری ز خاک برادر که کم ز مورت
 خبر پیر بر موران نه دشت خرمگاه
 از آن بدانه پوشیده موز قفل نه
 که از سبیل سر سبز مانده آگاه
 بگویم بر بهار است و دوست یاداری
 چرا ز گور نه ساز می بسو صحراراه
 چه جا مور سیلان در بد جامه شوق
 مرا بگیر خدایین مشاهاست تبار
 و لے بقدر ضرر یار می پیرند قبا
 اگر چه جامه دراز است و هست
 بیا قد و رازی که تا فرو بریم
 قبا که پیش درازیش بگسلد راه
 خوش کردم ازین پس که از خوشی من
 جدا شود غنی و باطل چنانکه دانه زکاه

دیوان مولوی روم

ز آنکه تو زندگی صومعه و مبدعه
 دل دیوان مراد داد و آقا قاضی شوق
 که خراج از ده دیوان دلم بسته
 ایمل ساده من داد که کی تو خای
 فون سبح است بلیش اگرین راه
 داد و مشتاق زان راه جان پرورن

تو در اندیشه دورد و بر سر پیاده
 تو که فضا صفت زود و دوده
 تو که فضا صفت زود و دوده
 تو که فضا صفت زود و دوده

موس

و منہ ایضاً
ایکدوینیکی یاد بھگادش
دیسری عتوہ دی سرکشی یاد
تکداندکشی یاد پیکار
م غم خوشی و غمش
پندرہویں بہت پرکاش
دیوان مولوی روم

ناموس کن پیش آئے عشق سچا
ای عاشق الہ ہوا اشارہ بگہ ایچو
آہنا کہ قوی دستند دست تو خاستند
چون در سخن ہا سفت الارض مبادا
ای بندہ شیرین فن ہستی تو اسیرین
تا طفل بود سلطان دایہ کنش لہذا
از شکست ترسدا مآچو شو و چیشہ
گوید کہ اگر زین پس و شکستہ شام
گہ در رہ او مردم ہم زندہ بد و کرم
خود پارہ و ہم او ساتا او کندم پارہ
آ تو برے آب رو آب تیار نیچہ
مت و خرابی انجین چرخ ندلی ازین
روح شو و جہتہ مجذبات شو و صفت
آہ و درین سفر تو در رہ پوست تانہ
زہر گرفتہ درد بان قند و نبات نیچہ
از پی آب پارکین آب فرات نیچہ
زائشہ ہیچہ تگر جملہ جہات ریچہ
آہ درین شاہ تو در غم مات ریچہ

بہر تیرا از تو دیر انگاشش وہ مستی
بہر تیرا از تو دیر انگاشش وہ مستی
بہر تیرا از تو دیر انگاشش وہ مستی
بہر تیرا از تو دیر انگاشش وہ مستی
بہر تیرا از تو دیر انگاشش وہ مستی
بہر تیرا از تو دیر انگاشش وہ مستی
بہر تیرا از تو دیر انگاشش وہ مستی
بہر تیرا از تو دیر انگاشش وہ مستی
بہر تیرا از تو دیر انگاشش وہ مستی
بہر تیرا از تو دیر انگاشش وہ مستی

همیشه و بهمان شکر و سپاس
 و به شکر و سپاس و به شکر و سپاس
 هر که خود را در دنیا بداند
 و به شکر و سپاس و به شکر و سپاس
 هر که بداند که در دنیا است
 و به شکر و سپاس و به شکر و سپاس
 هر که بداند که در دنیا است
 و به شکر و سپاس و به شکر و سپاس

منه و قاتل السک

از آن بی مای دریا بهمان گشته
 از آن بی مای دریا بهمان گشته
 از آن بی مای دریا بهمان گشته
 از آن بی مای دریا بهمان گشته
 از آن بی مای دریا بهمان گشته
 از آن بی مای دریا بهمان گشته
 از آن بی مای دریا بهمان گشته
 از آن بی مای دریا بهمان گشته

من و قاتل السک
 من و قاتل السک
 من و قاتل السک
 من و قاتل السک
 من و قاتل السک
 من و قاتل السک
 من و قاتل السک
 من و قاتل السک

دیوان مولوی
 دیوان مولوی
 دیوان مولوی
 دیوان مولوی
 دیوان مولوی
 دیوان مولوی
 دیوان مولوی
 دیوان مولوی

شمس الحق تبریزی سزناخته زدن
 شمس الحق تبریزی سزناخته زدن
 شمس الحق تبریزی سزناخته زدن
 شمس الحق تبریزی سزناخته زدن
 شمس الحق تبریزی سزناخته زدن
 شمس الحق تبریزی سزناخته زدن
 شمس الحق تبریزی سزناخته زدن
 شمس الحق تبریزی سزناخته زدن

کیست که اگرش کند تو را
 کیست که اگرش کند تو را
 کیست که اگرش کند تو را
 کیست که اگرش کند تو را
 کیست که اگرش کند تو را
 کیست که اگرش کند تو را
 کیست که اگرش کند تو را
 کیست که اگرش کند تو را

در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده

چشمه بچو شد ز تو گرچه تو خود خار
 خضر بقایه شوی گر عرض فانی
 کس بشود این وجود پاک بیگانگان
 گفتم در خسته باده چند زنی باو گفتم
 باده باری کند گرچه تو پیش مرده

مرا گوی که چونی تو لطیف ذریه دانه
 خوش آن باشد که میراند تو گلشنی
 همبگو شمع خاموشی ولیکن از شکرتی
 دلا سرحت و پاستی چنین مانند وستی
 در آن صبح بخالتی رود در آن بحر جانی
 بهل را به بخواران بهل بهل بهل جان
 که کنز اکثرت مخفیاً فاجبت بآن اعرف
 بر آس جان شائقان بر غم نفس طنانه
 بوسه مشک در جهان افکنده
 مشک را در لامکان افکنده

در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده
 در غل و جان افکنده

بخت بدست بخت بدست بخت بدست
بخت بدست بخت بدست بخت بدست

و

که بخت بدست بخت بدست بخت بدست
بخت بدست بخت بدست بخت بدست

اینجا کسی است پنهان نازند قد و در
جاد و چشم بندی چشم کشش ندیده
چون گلشن درین داد و در هماره گشته
در چشم من نیاید خوبان جمله عالم
این خسته دل عالم در مان کن بیند
تو نیز دل کبابی در مان ز در یابی
در بحر نا امید از خود طبع بریدی
بشکن طلسم صورت بختی چشم سیر
ساقی غیب بینی پیدا سلام کرده
من دانش کشیده کای فوج دیده
تو تاج ماد و انگه سر سائے مابرین
گفتا بگریه منگر ز آنسو گریه
یاران دل شکسته بر صدر دل نشسته
همچون سگان تازی بیکدیگر روختن

شیرین شکر فروشی و کان من گرفته
سودا گریه کوزدن میزان من گرفته
من خوسه اگر گرفته ادا من گرفته
بنگر خیال او را مژگان من گرفته
تا در داد بدیدم در مان من گرفته
گر گر و در دگر دی فرمان من گرفته
زین بحر سر بر آری مرجان من گرفته
تا مشرق و مغرب بینی سلطان من گرفته
پیمانه جام کرده پیمان من گرفته
از گریه عالمی بین طوفان من گرفته
تو یار و غار و آنگه یاران من گرفته
عشاق روح گشته بر میان من گرفته
مستان و سر پرستان من گرفته
نه چون سگان عو که دان من گرفته

بخت بدست بخت بدست بخت بدست
بخت بدست بخت بدست بخت بدست

دیوان مرلوی دم

تا فوجیه بختی با خا که بخت بدست
بخت بدست بخت بدست بخت بدست

در فکر من زنده در فکر من زنده
در فکر من زنده در فکر من زنده

سیان

بیخیزند و کمان آیمخت
 قند خاقانوش باش آیمخت
 دهمار و دهر کان آیمخت
 غاد اندر از زمین و بدان
 پیدین نادران آیمخت
 پیمان شای کار کز فیض آیمخت
 تلمب نهران آیمخت
 رکن زمین دین و دهر آیمخت

میان خلوت یار و خجسته
 ازین سپس منم و شبروی و حلقه یا
 بز و پرده درند آن تبار و سوزا
 بجواب کن همه را طاق شوازی جفتا
 بد آنکه خلوت شب مثال یابیت
 رخ چو کعبه نما شاه شمس تیریزی
 که باشد عوض خجسته پذیرفته
 روح بین با عاشقان آیمخت
 چند گوی بے نشان و با نشان
 چند مینی این دوان و نیک بد
 چند گوی اینجهان و آنجهان
 دل چو شاه آمد زبان چو ترجمان
 اندر آیمزند زیر ابرهاست
 آب و آتش بین و باد و خاک را
 این زمین با آسمان آیمخت
 دشمنان باد دشمنان آیمخت

قند خاقانوش باش آیمخت
 دهمار و دهر کان آیمخت
 غاد اندر از زمین و بدان
 پیدین نادران آیمخت
 پیمان شای کار کز فیض آیمخت
 تلمب نهران آیمخت
 رکن زمین دین و دهر آیمخت

دیوان مولوی آدم

رحمت الله
 چشم دل تبارک بین عالمی باری
 خواب چمن قند ناز و نیت
 زرقعی رخ نشان از ویت
 لبان شده کور شاز و باد شده
 تکان پیکر چو کرم سفر کوفه
 یک یک کبک چو قشاق از غارت بیکان
 یک یک کبک چو قشاق از غارت بیکان
 یک یک کبک چو قشاق از غارت بیکان
 یک یک کبک چو قشاق از غارت بیکان

ز انبیا چو کرم سفر کوفه
 یک یک کبک چو قشاق از غارت بیکان
 یک یک کبک چو قشاق از غارت بیکان
 یک یک کبک چو قشاق از غارت بیکان
 یک یک کبک چو قشاق از غارت بیکان

وین

صفا خرد که نامش در جهان می شناسند
چون که در این عالم می بیند
چون که در این عالم می بیند
چون که در این عالم می بیند

بلکه نقطه خون که دلش لقب نهاد
که گشت گرد عالم نه ز راه پرو پا
بلکه بنور دیده که ز نذر آسمانها
بکسی که نوزادش بنامی آشنایی
خمش از سخن گذاری تو مگر قدم نه داری
تو اگر بزرگواری چه اسیر تنگنای

با نایب بیتان چندین ز چپینمائی
باز آبی ازین غربت تا چند پریشانی
مدنامه فرستادم صد راه نشاندادم
یارا نهیدانی یا نام نه خنوعی
از آنکه در آنجس قدر تو ندانند
با سنگد لان نشین چون گوهر کمالی
ای از دل و جان سسته دست از دل
از دام جهان جسته باز آ که زیارتی
آبی و هم جوئی هم آب سبجی
هم شیر و هم آهوی هم بهتر از این
داست ز تو تا جان طوفانی یا جان
آ میخند با جان یا پر تو جانمانه
فری در شب تشنگی و لب
یارب چه کسی یارب عجب و دورانی

از عشق تو جان برون وز ما چو شکر مردن
زهر از کف تو خوردن سر چشیده حیوانی

بلکه در عالم می بیند
چون که در این عالم می بیند
چون که در این عالم می بیند
چون که در این عالم می بیند

دیوان مولوی روم

دگر خاک نام چه صفت آبی
بیک زده آفتاب هر دو شربت کن
تو بکن هم زنده کنی یا بدو کنی
تو عالم تو گویم که زاده و در که بدی
که نیم درین بود که تو زده چه بدی
تو چه سده بدی که بدی بدی

دگر

هم شکر اندر شکر اندر شکر
هم شکر اندر شکر اندر شکر
هم شکر اندر شکر اندر شکر
هم شکر اندر شکر اندر شکر

وله ایضاً

سوسه فلک حلقه کنی زهره و زهره
 چند صفت گشت دلم تا تو بدو
 تیر بلا از نور رسد هم تو بار اسپر
 لاله رخا تو ز کیه لاله ستان گوی
 چون که صلح دل و دین مجلس دلراشد این
 مادر دولت بکند دختر جانرا پدر

هرنگ جماعت شو تا پیده جان پی
 درکش قنح سودا اهل تابشوی رسوا
 بکشای دو دست خود که میل کنایست
 از بهر عجزی را تا چند کشتی کابین
 شب یار همیکه خوشخاس رخ را پیشب
 گویی که فلاسفه را بهر یزد من سخن
 اندیشه مکن الا از خالق اندیشه
 خامش کن این گفتن تا گفت بری بار
 در کوچه خورشید آلودی
 در کفایتی جانتا بند
 در کفایتی جانتا بند
 در کفایتی جانتا بند

در کفایتی جانتا بند
 در کفایتی جانتا بند
 در کفایتی جانتا بند
 در کفایتی جانتا بند

چون که زینتی کنی نماند
چون که زینتی کنی نماند

سختی که گریه کنی
سختی که گریه کنی

این صفت در پنهان کان پدید در دنیا
ز آن حب که از اجبه ای تو بر آن قبه
شد محرز و شد محرز از داد تو هر عاقل

نه تری و نه خشکی نه گرمی و نه سردی
کان مسکن علیی شد آخر تو بدان
لاغر نشود هرگز آنرا که تو پروردی

از جانیر و چیزه آنرا که تو جادادی
غم نشود آندل را کاد را ز غم استودی

خبر نیست نوز سیده تو مگر خبر نداری
قربست رو نموده پر نور بر کشوده
رسد از کسان پنهان شب و روز تیر
مس میت چو موسی نه کیسایش بر
بدن و تست مصری که توئی شکر فاش
بجز اجمال خود را چو در آینه بینی
خبر دانه طالمی تو که در اچماه گویی
سرت چون چرخ بگردونه شش فیل
تن ت چو اشتکر که رو و بجه دل

جگر حسود خون شد تو مگر جگر نداری
دل و چشم دام نتان ز کسی اگر نداری
بیار جان به تیرش چکنی سپرداری
چه غم است اگر چو قارون کمال نداری
تو چو یوسفی و لیکن سوخت و نظر نداری
بت خویش هم تو باشی بکی گذرداری
ز چه روش ماه گویی تو مگر بصیر نداری
همه شش ز صفت روشن اگر آن شیر نداری
ز خری سچ نه رفتی نه از آنکه خبر نداری

دیوان مولوی روم

بکرت هم برید جان از کزانی
ای شمس حق تیر تیر بر عاقلان نشان
مت شکر رفت چون انتظار کنی

ومن کلامه رحمه الله

این صورت جانانی و انصاف تن فانی
این صورت تن فانی و انصاف تن فانی
ای عشق که جان داری بایست تو نداری
ای عشق که جان داری بایست تو نداری
چون که زینتی کنی نماند
چون که زینتی کنی نماند

مومن

پیدا رفتی بقال بقال زید را
نیرا تو در اسب هر گلی
فانش کم از کمال گنج
ایمن زنگنه دزدی بگذار و نوشش ایام
که داشته جام لا با سست
امروز جریفت فاعل تو هم

انگوسن جلوی وال عاشق علوی
میسرو یکی عاشق بیگفت یکی او را
گفتا که بیرو از من جمله دیاں گوم
نیرا کی بی نیم نه بود شکر گشتم
هر کا و من و خندان نوش جان ادا
اسه شنه نو اتو جانست سزا تو
کس کیسه میشتان کو خوش خمیگن کو
از کیسه حق گردون صد نور و ضیا
نان بریده آن سفره است چرخ بیکر
گر خسته شود و گفت گفت درخت نشد

ای صفت
نیکو خورده دهم سبک فاعل
دیده ان مولوی دم سبک

برگو غزلے برگویا مزد خود از حق جو
بر سوخته زن آبی چون چشمه حیوانی
بلخ است و بهار و سرو و گل
بکشای نقاب دور فرو بند
ما سے نرویم زمین حوالی
مایم و توئی خانه خسالی

خود از آنکه توری می شود
مادر خانم عالم سبک نام
ای پادشاه شکست پیروز
ن شش شود سبک از پیش
ای پادشاه شکست پیروز
ن شش شود سبک از پیش
ای پادشاه شکست پیروز
ن شش شود سبک از پیش

در آن نظاره استماع با به
لیک است که کسک استماع
کینک انعامی استماع
دشک و میشتان قتل
ست بنیم لاسکان و شمشیر
و ستم حمله اشک

وضو از شستن ز فغان کن
 خراب نیست شستن از شستن با دانه
 پیرانند از سبلی بطور مست
 بین تو گردان کاغذ غزلت
 دیوان فخری که در پیش
 زنده فخری که در پیش

هله پاسبان منزل تو چکونه پاسبانی
 بزنی آب سرور بر وجه و کین غلا
 چه نکو طریق باشد که خدا رفیق یابند
 تو گو که ایمانی چه بر مپا نشانی
 تو اگر روی دیگر نه بدو وسفادت تو
 چون غلام نت دولت کند نه از خدمت
 تو سبب چش که بخت زبک تو بخند
 بفک بر آچو عیسی ارنی بگو چو هست
 که بر درخت مارا همه وزوش نهایی
 زنه بیستان چه ترسی که سوار آسبانی
 سفر و رشت گرد و چو پشت جاودانی
 که بس است مهر و مهران خوشتر از مانی
 همه کار بر گذار و بسکون و مهربانی
 که ندارد از تو چاره و گرش ز در زنی
 تو بگیری سنگد کف که شود عقیق ثمانی
 که خدا ترانه گوید که خموش لن ترانی

این نصف سنگد کف که شود عقیق ثمانی
 و عشق جیبی را ناپسندنی
 و عشق جیبی را ناپسندنی
 می خوشتر از مانی
 سر ز شکر و خدمت و در خلیجی
 و در خلیجی

دیوان مولوی سید

خست ایدل و چه چاره سر خم اگر گیری
 دل خست بر زنگافه چو بخت این معانی

هر قل که پیش آید یادام کنی خانه
 حاشا ز عطا تو کان بسته بود جان
 گر زنده بود صادق اقام کنی خانه
 ایامه فلک بیما از منزل مانتو
 صد ساله از اربابان کلام کنی خانه
 از لطف تو از عقیق کلام کنی خانه

اگر دمی بگذاری هوای ناهلی
 خدایر انسانی و خاصیت هوشی
 اگر تو مرد تمامی ز ابلهان بگریز
 مگر تو عیب کسان را عیب خود دیگر
 به بینی آنچه بنی دید و آنچه دید ولی
 خدای خورشید بینی بر غم معنوی
 کنای چشم خودت را بنور لم نیلی
 ز زبان ز جمل بدوز و کن و گردن

دیوان کلام ایضا
 و آن که گاه در دوزخ نام کنی خانه
 به نام فلک صد و یکصد و یکصد
 که عاقل بیست بار با نام کنی خانه
 نام غلام شود و بنام کنی خانه
 که در دشت جلود و در نام کنی خانه
 که در دشت جلود و در نام کنی خانه

اقتلونه

دلم رویدوار کرده است از لایم
 که در خانه رفتی و در درختی گم
 اگر جان تو اندم ز لایم گم
 می جان بیدار است و تو پندیدی
 دلم طالب ز راه
 بخت من بطنه گوید و پندیدی
 بخت من بختی که دادی

و ماتی فی حیاتی و حیاتی فی مالی
 به لشکر قتل بجان چو طلبکار خجانی
 برسان قوت جیاتم که تو یا قوتی
 که نشد سیر و چشم ز تره نان پرا
 مگرت نیست خبر که تو چه زیبا حرکتی
 که نگنجد بهفت در که چه محمود صفاتی
 که با طفت بگوارش تو باز آت حیاتی
 اقلونی یا ثقاتی آن فی قلبی حیاتی
 اقلونی ذاب جسمی قبح القهقهه
 چو بوی یار مرا تو با زین دار مرا تو
 چو بسی خطا کشیدم نهاد دعوت جیدم
 حرکت کن حرکتهاست کلید درو
 بچنین رخ که تو داری کپشنی سنجیده
 بحق بجر کف تو گهر یا شرف تو
 مثل ساغر آخر تو خرابی و عفتولی

همان قدر که بخت من بختی
 هم از زاری بختی که تو دادی
 سرم زاری بختی که تو دادی
 بخت من بختی که تو دادی

دیوان مولوی روم

که به پوختن بیه اول سرار کان صلاتی
 بکارا چرا قول دشمن شنیدی

که از دوستان بهر دشمن میدی
 که گوئی تو هرگز مرا خود ندیدی
 چنان دال یا سیری کافر خریدی
 چو می در تن بنده هر سود ویدی
 ربودی مرا در هوا بر پریدی
 تو باز سپیدی که بر من نشستی
 تو آب حیلی چو رویت بدیدم
 تو باز سپیدی که بر من نشستی

بخت من بختی که تو دادی
 بخت من بختی که تو دادی
 بخت من بختی که تو دادی
 بخت من بختی که تو دادی

بجلیت تو تو ای که در راه بنیدی
 نیای چو پند و اندیشه که آن زود ویدی
 که به چرخ آتی تملک را بنیدی
 سر کار بود

و من

بسیار از این عالمی که در این عالمی
بسیار از این عالمی که در این عالمی
بسیار از این عالمی که در این عالمی
بسیار از این عالمی که در این عالمی

گه بسینه در آئی گه ز رخ برآی
گه به جمال بتائی گه زبت شکنائی
در اندکی که گزینی خیال مراد و دود
چه د و لته چه سود و چه آتشی و چه دودی

چه محسری و چه خودی چه آفتی چه بلایی
هست در حلقه ماحلقه ربائی عجبی
هست در حلقه ماصف شمعنی گزینش
این چه جالست که از عین سربرز
هر که از ظلمت غم بردل ویند بود
از کجای یافت چنین باه و بر قیاس
چون دل ز خانه و هم حذران پیرو
مینو داز در دیوار سراد تا نش

شمس تیریند از خوف و در جابا زربان
تا بر آید ز عدم خوف و در جالی عجبی

دیوان بهمان آفریننده
دیوان بهمان آفریننده
دیوان بهمان آفریننده
دیوان بهمان آفریننده

دل کفر از دانش و دینی
همه را بنوش و بوی
آرزو چه بود که سست نفی
تو در صد بخت جان از آن
بسیاری از غم و تنگی

دیوان مولوی روم

که زیند و فرزند از کسب
کنش طمع غامی که شود سبقتی
بر پدر او ز نجاست و در دروغ و دیری
ای ایدل بیمار و پیر گاه ضار و
پیر گاه ستورال پیری کی پندیری
تو هم طمع در دونه که در دینت
که زیندیدی اول تو بیندیدی
و تو نش کن که زیندیدی
که موسی است در دین تو

ایضا من

طوطی و طوطی پخته بند ناز و نری
از شکست آن دل آینه پیری
قد تو تر نشد بدو دفاعه که در شنه
ازم زانگاهم پوینغا غازی
بهر بیان اهدا کتبت ایاد

دیوان مولوی روم
هم طرب طرب طرب طرب طرب
پیشانی انداختی بایک دور
باز تر انداختی بایک دور
سایه ایمن بیکدور و شب
ششم کتی خورشیدستان
زین خبر باز زبان بیکدور
وین خبر باز زبان بیکدور

یابری من خوش کی بسک
ناله ادب طوطی تو نداده غلام
ای لب من خوش کی بسک
ناله ادب طوطی تو نداده غلام
یار که چه رو داری یار که چه بودی
خوش خواب که می بینم در خواب یاری
در پوست می گنجد از لذت و لذت
جان و گرت گویم در صحت و بیمار
وز زاری من بلیل و امانده شد از
اسه بسته تو برشته ترشش بیکدور

با این همه اسه دیده تو میبش نواز و
چون ابر بهاری کن در شکست باری
یاور من تویی بکن بهر حد آباری
نایت ترا ضعیف از دل من شکست
نای بر آ من کند در شب و زنا
چنگ بر آ من کند با غم و سوز زنا
که بشار دوی و غنی و غنی
مگر تو مرا بجا طاعت و بر تو داف
ویده همچو این من اشک انکار
گو تو ز ایر مر حمت بر سر من بیار
دست و راز کردی گوشت فلک تمنی
گر سر زلفش خراش را تو بکفم بیار
از سر ماه من گله بند می ربود
گر تو شبی بملالت خود خوش می کنی

جاسم عابد
زین خبر باز زبان بیکدور
وین خبر باز زبان بیکدور
جاسم عابد
زین خبر باز زبان بیکدور
وین خبر باز زبان بیکدور

بیست و هفتمین فصل
 در بیان حال و روز و حال و روز
 از هر گاه که میسر شود
 به هر جا که میسر شود
 به هر جا که میسر شود
 به هر جا که میسر شود

در بیان حال و روز و حال و روز
 از هر گاه که میسر شود
 به هر جا که میسر شود
 به هر جا که میسر شود
 به هر جا که میسر شود

راهب فاق شدم از بهر گاه که شد
 باغمت آموخته ام شدم ز خود و ختام
 داوود عشق مرا و زور انصاف در
 من تو نام فلک ساکنم و ز پر و زبر
 تا نشوی خاک در شش و در بخشاید برضا
 حاضر آئی که از دور سفر و در حضری

دیوان مولوی روم

من محالانه
 سبک باغ با سفر کن
 سبک باغ با سفر کن
 سبک باغ با سفر کن
 سبک باغ با سفر کن

ده چو خبند ساعتی که صفا می بین
 آتش ز این دلگشت گفته مرا که شب تو
 کی بود آفتاب در دل چون حمل رسد
 جگر تو با شمع آتشان شده باشد از بهر
 گر چه غمت چون من چاکت نیز میبرد
 حسن تو پاسی در نهی یوسف مصر میزند
 مرده ز گور بر جهد چون بسر کفن رسد
 عارف گویند اگر تا بحر صبر کنی
 از بهر نه نشسته دلاں جان نگهبان کنی

بیان این طریق
 به هر جا که میسر شود
 به هر جا که میسر شود
 به هر جا که میسر شود
 به هر جا که میسر شود

دل من ریبہ کلمی ز دکان و کار بار
 دل دجان بیاد و او م تو نگاہدار بار
 دل من ریبہ کلمی ز دکان و کار بار
 دل دجان بیاد و او م تو نگاہدار بار

بدکان عشق روزی زلفا گذار کوئی
 سن از آن درج گذشتم که مرا تو چار بار
 ہلہ پس گنم کہ شرش شہ خوش بیان بگوید
 ہلہ مطلب معالی غزلے بیار بار می

اسی دریا و دریا نہ وی بکنوے
 چشم یعقوب بدیدار پس شاد شد
 رہ نمودی کہ ستم شاد تو پاک مدار
 ہیکس رشک بزدی کہ فلان نہت
 طالب جملہ وی است و طلبش مطلوبی
 خام و مودن ایمجد تن جان نہت
 مونس خویش بدیدی دل ہر موجود
 ساتی وصل شرب صدی پیوے
 از زبان ہیج بدیدش چو بدیدی خود
 ہرچین درچین روح حکام آسود
 عابد جملہ وی است و تقش موجود
 ساجدی گشت نہان در صفت موجود

اسے ایاز دل و جان شس حق تیریزی
 بیت ہر دو جهان چو توشہ محمودے

صنما چونکہ فریبی ہمہ عیار فریبی
 سحری چون تمرائی بخرابات دلی
 صنما چون ہمہ جانے دل بہوشیار فریبی
 بت و تخاصہ بسوزی دل دلداری فریبی

دل من ریبہ کلمی ز دکان و کار بار
 دل دجان بیاد و او م تو نگاہدار بار
 دل من ریبہ کلمی ز دکان و کار بار
 دل دجان بیاد و او م تو نگاہدار بار
 بدکان عشق روزی زلفا گذار کوئی
 سن از آن درج گذشتم کہ مرا تو چار بار
 ہلہ پس گنم کہ شرش شہ خوش بیان بگوید
 ہلہ مطلب معالی غزلے بیار بار می
 اسی دریا و دریا نہ وی بکنوے
 چشم یعقوب بدیدار پس شاد شد
 رہ نمودی کہ ستم شاد تو پاک مدار
 ہیکس رشک بزدی کہ فلان نہت
 طالب جملہ وی است و طلبش مطلوبی
 خام و مودن ایمجد تن جان نہت
 مونس خویش بدیدی دل ہر موجود
 ساتی وصل شرب صدی پیوے
 از زبان ہیج بدیدش چو بدیدی خود
 ہرچین درچین روح حکام آسود
 عابد جملہ وی است و تقش موجود
 ساجدی گشت نہان در صفت موجود
 اسے ایاز دل و جان شس حق تیریزی
 بیت ہر دو جهان چو توشہ محمودے
 صنما چونکہ فریبی ہمہ عیار فریبی
 سحری چون تمرائی بخرابات دلی
 صنما چون ہمہ جانے دل بہوشیار فریبی
 بت و تخاصہ بسوزی دل دلداری فریبی

چہا

ہلہ

ولہذا

نہاں بیسان میگرو سلطانہ
نذر حشر نوران افاق و پیلانے
می بیند و میدانی کی یکس پارا

در بیان مملوئی آدم
 در روز دین منجی شایسته سزا
 میبخش اما امشب که این عالمی
 خود را غافل و در خواب غفلتی
 سلیمان با یونان دل سستی دارد
 سبب اگر اینجا بیست و آن

مجلس

[illegible]

بہارِ ناز و جوانی کی شمع
 راجح سے جلا رہی ہے
 از خاکست باغِ درویشی
 یا سورتِ ابدی و بیداری

تو نفسِ نفسِ دل ہوسِ دگر گماری
 میرا بن تھا دانہ کہ مرا چہ میند واند
 بشکار گاہ بنگر چہ تر بون شد نہ شیرا
 تو از و نیکی بزی تو بد و ہیگی بزی
 ز شبہ از خرد ناری کہ ہمیکہ ز شگارت
 چو ترس ہر کے را طرغے ہبید و اند

چہ خوش است این صہوری حکیم نیکی داری
 تو چہ دانی ایدل آخر تو برین چہ دست
 تو کجا گریزی آخر کہ چنین بون شکار
 غلطی غلط اند آئی کہ میان این بکار
 بنگر تو لحظہ لحظہ بشکار ببقیاری
 با زین بنیاشد ایجان کہ تو دل بپار

بنہایت سپردہ دل اگر دلم بخواد
 دل خود دید و سپردم ہم از و طلب بار
 ای شاہِ مسلمانان کج جان سگ
 اے آتشِ دلائل ہم میکش و ہم پیش
 بنا ہنشہ ہر شاہی صدا خرو صدا
 گفتی کہ تریا یارم رخت تو نگہ دارم
 گر نیست دگر ہستم گر عاقل و اگر ہستم
 گر در غم و در رنجم در پوست بچشم

دل خود دید و سپردم ہم از و طلب بار
 پہنا نشدہ دانگنہ در شہر پشانی
 سلطان سلاطینہ ہر کہ سی سلطان
 ہر حکم کہ میخواستی میسن کہ ہر جانی
 از شیر عجب پاشد پس مادرہ جو پانی
 و بریج نمیدانم دانم کہ تو میدانی
 سز بہر تو عید سے قمر بانم و قمرانی

چو کہ یاد اہل و عفت رفتی
 از یکے دان و نیکو رفتی
 اب یکے گشت بون قلم با نیکو
 جان با نیکو رفتی با نیکو رفتی
 بہ نیکو رفتی تو دل رفتی بہ نیکو رفتی

ریوان مولوی دوم
 قلمبر و انگشت و سحران غنی
 با ہمیک گویم یک زود و یک کرم
 یک دو بین کہ ہم ہمین ملک
 بہن از من ہر کن با ہمہ آیت کن
 با خود تو و بہنہ با ہمہ آیت کن
 بہر کہ بہنہ با ہمہ آیت کن

۲۶
 اے دل و دلدار اے ہم عالم لڑائی
 پدید آمدن باطن و دلگستری
 اے دل و دلدار اے ہم عالم لڑائی
 پدید آمدن باطن و دلگستری
 اے دل و دلدار اے ہم عالم لڑائی
 پدید آمدن باطن و دلگستری

فی المناجات

اے اسی بود تو از کی نی و سے ملک تاجی
 عشق تو و جان من جز آتش جزنی
 برگشته قیوت باشد آشا دی این کشته
 صد کشته ہو و دیدم امکان کجی
 اے دیدہ عجب ایها بنگر که عجب نیست
 معشوق بر عاشق یا و ی و ی و ی
 امروز به بستان آدر حلقه نشان آ
 مستند نه از ساغر بنگر بنگر
 در مومن و در کافر بنگر تو بچشم سر
 جز نمره بار نی جز مالہ با جی
 آنجا که هیچ بولی ندانست کرد سپر
 زانجا که گریزانی جز لطف پای
 نے کردہ فرعونست گنجی که درین کشت
 قے کردہ سگت بود مار اسکران قی
 از اسجد اندیشید یا رب بنو اوحام
 در مکتب و ایشان خود اسجد چلی

فی مقام الصدق
 مصاف بار و پیرین روچہ

شمس الحق تبریزی آنجا که تو افروری

و ز تابش خورشیدش هرگز خطر نمی

از آتش ناپیدا دارم دل بریانی
 فریاد مسلمانان از دست مسلمانے

اے دل و دلدار اے ہم عالم لڑائی
 پدید آمدن باطن و دلگستری
 اے دل و دلدار اے هم عالم لڑائی
 پدید آمدن باطن و دلگستری
 اے دل و دلدار اے هم عالم لڑائی
 پدید آمدن باطن و دلگستری

دولت امسال یاری می‌دهد

دیپوال مولوی دم

سید آں پہاڑیاستی

سینئر ایئر میجر بیٹھرا مانڈ
تیار اوستھی نڈ دھنن دوست
نڈ گانی دو بار بار دوست

تو کی یہ بات ہے
یہ بات ہے

سوخت بجھ جہاں زخم آتش غم پدید
یکشدم بہر طرف فوت کبریاں
استماع و چنگ نے مست شراب کو
عشق قرا بہ یار و سن در کف و چوشتہ
آنکہ میان مردمان شہرہ شد و بید شد
در قدم روندگان شیخ و مرید ہے

صورت ابن طلسم را سچ کے بدیدے
ای عجباید یکس آنکہ مراکشیدے
صدق است بر قوج آنکہ دج حشیدے
شیشہ شکست زیر پا پا کے طیدے
سایہ بایزیدید مایہ بایزیدے
در نفس گنگانی شیخ و مریدے

مژدہ و ہید عاشقان عبید وصال مفرید
ز انکہ ندید ہیچکس جز رمضان عبید

از دهر نهانی گریه بوسه جان بانی
 لعلی که تو شنیدی سودا او گزیدی
 در عشق اگر ایمنی آسایس تنیا چینی
 در آینه مبارک آن صفا صاف بشک
 اگر تیر عشق خست ممشوق کرد

در صدد جهان نگرشی گریه نشان بیانی
 گر در زمین نه دیدی در آسمانی
 هم رایگان بر بینی هم رایگان بیانی
 نقش بهشت یکیک هم در جهان بیانی
 گر جهان بشد دوست صبر چنان بیانی

گوشه را گوشت را بر باریستی
عید من از آن سخن نهان دارم
یک چو بماند هزار باریستی
پس چون رفعت دل تو در غم ماست
بای جان ما که بیجاست
دوستی غم

عالم نوبتند همی که در دست است
 قوتش پیوسته است که در دست است
 عالم نوبتند همی که در دست است
 قوتش پیوسته است که در دست است

و من

بود عقل و دلم را جمال آن بی
 نه عقل و ادب استم من اینجا
 سبب سبب آنجا در سبب بر
 پریر ز فتنه هست بر سر کوشش
 شکسته است گفت تم که دو لفظ عرب
 جواب داد که خفته چه میگویی
 برادر و پدر و اصل فصل من
 درون غمزه مستش هزار بولع
 کنون که مست و خرابم صلابه
 تو آب بین که سبب میکند ز سببی
 بخشم گفت چه مکرده چه می طلبی
 ادبیت اطاعتی شکم مقام انب
 به پیش عقل محمد پلاس بولع
 که خویش عشق پانده نه خویشی سببی

شمس علی ویرا که هر دم از غمتی
 است آتش غمتی که طالع کبابی
 فی طلب اوصل

ایوان مولوی

غمش که منفره فاق شمس تبریزی
 بشت نام و نشان مرا خوش یقینی

بجای که است تو ایامه هر آتش که تابی
 چو شهر و ان هوس تویشی و تو چرا
 درین میان نزل گردون برین طواها
 اگر چه روح جهان است و روح سوزد
 بجای عزیزی چو عمر با نیت ملی
 مسافران فداک تو آتشی و تو آبی
 گراز قضا مدام با اتفاق بیانی
 ثواب کن سوا و اگر چه غرق تابی

آسمان
 تو به کمال
 تو به کمال
 تو به کمال

غمزه مستش هزار بولع
 کنون که مست و خرابم صلابه
 تو آب بین که سبب میکند ز سببی
 بخشم گفت چه مکرده چه می طلبی
 ادبیت اطاعتی شکم مقام انب
 به پیش عقل محمد پلاس بولع
 که خویش عشق پانده نه خویشی سببی

سوز خفا و غم چنانچه در پیشانی
سختی و زاری و غم چنانچه در پیشانی
سختی و زاری و غم چنانچه در پیشانی
سختی و زاری و غم چنانچه در پیشانی

بر در دیوار است که عالم دل
بخشک آنکه باقیال و جنت پیوسته
خوش باش اگر چه که جمله هم بران
باب نه بر لب پیوسته هر چه گفته

ای که نمانده است که در در و دوشی
دم میدی تو گرم و دم سرد میشی
غالی است اندرون تو از بند لایه
غالی که زنده دل و جان شوشه
نقش کنی بصورت معشوق هر کس
هر چه دانی تو اید و رفتن شسته
است بصورت خفای کل اگر چه پرو
سرمه زان از میان نه چون پوشی
ز چشم گفته تو دو چشم کشته جان
در دم بخشش بهینه که تو دمساز هر
استه نمانی بر سر بر لبه پاکش زبانی
خوشتر پنهان خلیق از آن کم که میشی
آتش قناد و کرم و عالم گرفت دود
زیر انداخته عشق زنی است آتش

بویست و دم تو ز تیر بر لاجرم
بس دل که میرانی از حسن دانه گشتی

ای خیره نظر و جوش آبی و چاکلی
بیهوده چه میگویی بر آن چاک
محاربت چنانچه شکر و ریاست پر از گداز
یکچو نهری زین دوشه کوشش و آسما

من باغ بوستانم بوی بهار
من باغ بوستانم بوی بهار
من باغ بوستانم بوی بهار
من باغ بوستانم بوی بهار

سختی و زاری و غم چنانچه در پیشانی
سختی و زاری و غم چنانچه در پیشانی
سختی و زاری و غم چنانچه در پیشانی
سختی و زاری و غم چنانچه در پیشانی

دیوان مولای قلم
بیرا که گفته قیلا و بیست تالی
این لغزش یان لوان فلک و دران
کف نذر از آن ماسته و بیامی
ده دوه و دهم تو دمساز بیامی
چون با زبدم آید و دانه شمشیری
فی مقام العشق و سلا الای
سبب بود و ای مقام تو ای مقام
من شانه خرام و لاله و لاله
لحم و عرق مرگت که شانه زده
من باغ بوستانم بوی بهار
من باغ بوستانم بوی بهار

از باده این شهر و انداز کلاهی
 اندر ترم کینه اقبال خرابید
 از لطف دهر غایب و در فتنه غار
 از شرع توکل بیکه دریا حالت
 از لطف تو قیام صفت کس مقدس
 از لطف تو قیام صفت کس مقدس

سے المریغ یا کمال

گفتا تو چنگ یابی و اندر تنگ یابی
 گفتیم ز بهر خیالے و درو سرت مار
 سر را گرفته بودم یعنی که در حرام
 گفتیم سوچ رخ گردان و اندک کی قرار
 شکرت لبش بگفتم لب گزیده بیخه
 ای بلیبل سحر که مارا پیرس گز که
 نو مرغ آسمانی نے مرغ خاکدانی
 از خویش نیست کشته و ز دوست گشته
 از آب گل برادوی در آتش فتادی
 خاموش کن که دارد هر کشته نوجوانی
 آنجا دلی نه گنج این ما و توجه باشد
 این هر دور لبیکه دان چون آسمانی
 بکشای کنار آرد آن بار کساری
 ماهی تو عجب نیست که در گردوغباری
 بر خیز که صبح است صبح است و تکرار
 کنی تو عجب نیست که در توده خاک
 آنجا دلی نه گنج این ما و توجه باشد
 این هر دور لبیکه دان چون آسمانی
 بکشای کنار آرد آن بار کساری
 ماهی تو عجب نیست که در گردوغباری
 بر خیز که صبح است صبح است و تکرار
 کنی تو عجب نیست که در توده خاک

سلطان بچه خرد تا چندا سیری
 نه پندار بجز حق در گشتل بگری
 آن بهر اجل نیست ایسر بگری
 دیوان سولوی دم

بزدل و بنیاد و بهر کس
 در صورت که با بهر مزاج
 عاشق نقشه تو کجا مرغ پی
 غمناک و غمناک و غمناک
 غمناک و غمناک و غمناک
 غمناک و غمناک و غمناک

و له ایضا
 بیدوی بیدوی بیدوی
 بیدوی بیدوی بیدوی
 بیدوی بیدوی بیدوی
 بیدوی بیدوی بیدوی
 بیدوی بیدوی بیدوی
 بیدوی بیدوی بیدوی

درد تو نه کردی دل چرخ را زلف
 زلف زلف بیا که زلف زلف
 زلف زلف بیا که زلف زلف
 زلف زلف بیا که زلف زلف
 زلف زلف بیا که زلف زلف
 زلف زلف بیا که زلف زلف
 زلف زلف بیا که زلف زلف
 زلف زلف بیا که زلف زلف

بیت بجز دوام جان ازل است
 شکر تشنه دم از جبهه ناپه خوشبختی
 عشق به است جلوه و ماه حسد چو
 هر سحر به هلا و هر طرغ به طراوت
 پشت فلک ز خنجر کشته چو عاشقان
 پر نور و عشق دان آنکه بهر سحر گمان
 ایزد گفت عشق را که ز بند جلال
 گر چه میوه آخر است ز چو و زنت

خلوتیان گریخته تحمل سکوت ریخته
 ز آنکه سکوت مست ماهست قوی قفا
 زلفان عشق چو ترونها نمود
 همه زنگ سینات با یکی نفس زد

ای ایل ای ایل ای ایل ای ایل
 ای ایل ای ایل ای ایل ای ایل
 ای ایل ای ایل ای ایل ای ایل
 ای ایل ای ایل ای ایل ای ایل
 ای ایل ای ایل ای ایل ای ایل
 ای ایل ای ایل ای ایل ای ایل
 ای ایل ای ایل ای ایل ای ایل
 ای ایل ای ایل ای ایل ای ایل

اگر

وله ایضا

بج عن الکافی یا صادم الزمانی
تفیع الفضا الا اوصل لفتیحم
اری و نوا اولی من الذلانی
لمدیلسه یمنی فی رده فی کل

دیوان مولوی آدم شمس
سرب کبک غیبی غیبی فی ملک غیبی
من نور روحی صبح ابو صبحی
بسته فی حجب بعد الامانی
من بانه شمس ترک انا و انا
من المذکر فی خالق العزیز

مرد در پناه انانی غیبی
بند و بیک یوم شرفی لا تاوانی
غیبی یکیک جیسر یابک شخص
باز بزد و خود با سجان من غیبی

نار درون من فی ذلک الزمان
نار غاشی که از آنکه تو غایبی
نار بر طوق من مانده و در کوی را
نار کویت من مانده و در کوی را
نار من در کوی من مانده و در کوی را
نار من در کوی من مانده و در کوی را

اگر تو یار نه داری چرا طلب کنی
اگر رفیق نه ساز و چرا تو او نشوی
وگر خجل نه کند مر ترا ابو جله
بکا بک نشینی که این عجب گریست
چو آفتاب جهان چو اسپاه دلی
مثال نذر تو بگوره ازان گرفتاری
تو بیج مجنون ویدی که باد و لیلی بود
شب وجود ترا در کیمین جان هست
اگر چه مست قدیمی دانه شراب نه
شراب هم آتش سخت خاصه ز کف او
وگر بهیار رسیدی چرا طرب نه کنی
وگر بهیار نماند چو ایش ادب نه کنی
چرا ستمرا ابو جمل و بواست کنی
عجب تو کی که هوا چنین عجب کنی
که تا دگر بوس عقدۀ ذنب کنی
که تا دگر طمع کیسه ذریب نه کنی
چرا هوای یک باغ و یک عنب کنی
چرا دعا و مناجات نیش کنی
شراب منی نه گذارد که تو شفت کنی
حرام باد حیاتت که جان حط کنی

اگر چه موج سخن میرند و لے آن به
که شرح آن بدل و جان کنی بلب کنی
یکی گنجی برون آمد ازین کان ز کوی
زهی باز از ز کوی بان زهی سر ز کوی

سجان من یلک سجان من غیبی
سجان من دعا من غیبی
سجان من دعا من غیبی
سجان من دعا من غیبی

نار در کوی من مانده و در کوی را
نار در کوی من مانده و در کوی را
نار در کوی من مانده و در کوی را
نار در کوی من مانده و در کوی را

خجسته عظیم از خجسته بود چید خجسته
 عجب عجب چید چید چید چید چید چید
 خجسته عظیم از خجسته بود چید خجسته
 عجب عجب چید چید چید چید چید چید

اے بتیو حرام زندگانی
 بے روئے خوش تو زنده بود
 خانه هر تویی و زهر دنیا
 گوهر تو و این جهان چو حقه
 بے آب تو گلستان چو شوره
 بے خوبی حسن یا قوامت
 با جملہ مراد و کام بے تو
 تا داد سلامتی نداد
 خود بے تو کدام زندگانی
 مرگی است بنام زندگانی
 دانه تو و دام زندگانی
 باده تو و جام زندگانی
 بے جوش تو خام زندگانی
 نگرفته تو ام زندگانی
 نیابافته کام زندگانی
 کے کرد سلام زندگانی

خامش کردم بکن تو شاهی
 پیش تو غلام زندگانی

ہم ای پر شب رو کہ خلق نابید
 نہ ز باد و ببرد و نہ ز غم یکے پذیرد
 ہم آسمان عالی ز تو خوش ہر حالی
 تو گو و گر شکوئی بخدا کہ من کجوم
 بخدا هیچ خانہ تو چنین چراغ دیدی
 نہ ز روزگار گیر و کہنے و یا قدید
 سفری دراز کردی بستان بیدی
 کہ چرا شکار گانہ اسو گھم گشتی

خجسته عظیم از خجسته بود چید خجسته
 عجب عجب چید چید چید چید چید چید
 خجسته عظیم از خجسته بود چید خجسته
 عجب عجب چید چید چید چید چید چید

داؤد روزگار ی باغ زندگانی
 با مصر میبانی یا یوسف بیانی
 یعقوب پارس پیری پوی درین صومسی
 باز آمد آن قیامت بافته و ملا
 گفتم کہ آفتابی یا روز نوزی
 آسمان بینیدم گردان و چرخ

باز آمد آن یسکان بختی
 باز آمد آن یسکان بختی
 باز آمد آن یسکان بختی
 باز آمد آن یسکان بختی

11/11/11

[illegible]

ماہ آبدی پیمانہ اس سے قبل بیان

والله اعلم بالصواب

بلند پر شده است آفتاب آسمانی
جهان را ز نور او ناپید شد چه چیز نو
زهی فلک که ترا نقش کرد در صورت
برون بری نور خراگه شش جهت
ولا چو یازده تها شاه صید کرد ترا
دریده بود ز ایمان و کفر و طلبت
چه تر جهان که کون بس بلند بری
هر سحر که در شش خورشید جان گوید

چون روح من افزوده است شش و بی

پسوستے اوپر ہم از بارغ روح پیکانی

یا ننگی عجب از آسمان در میرسد سرشته
ای سرفراز و بزرگ و خوش زین است سبزه

می نشود آن بانگ که آنگاه که هوا جانی
یک لحظه بالا تر نگردد تا بگوید اینی

[illegible]

جان آقا خان قشون
 عشق پرست ایسی کلاه
 از کینیا شمشیر
 سلسله زین و کلاه
 عشق پرست ایسی کلاه
 سلسله زین و کلاه
 عشق پرست ایسی کلاه
 سلسله زین و کلاه

و من

باز چون گل سوخته گلشن میروی
 با تو ام گر چه تو بے من میروی
 کهستان باد و لعل میفروش
 از براسه باده دادن میروی
 هر که خواهی آتشی دیگر زدن
 بادل چون سنگ آهن میروی
 آقا باوره ام رقصان تو
 پیش تو چون سوسه روزن میروی
 تا در اردشیر نیری بحشم
 سره و از اریمل بهاون میروی

راه تو چون فلک بود
 حالت تو کلاه بود
 جان مرا تو نبه کن
 نیست کن با من
 اینجای نیست کن

دیوان مولوی

تو مشهوره مرغان که چنین بپرو با
 نه امیری نه وزیر بن سبک
 پوخلیه پسرتو بنده این طبل گردن
 بستان خجرو خوشن که سپه دار جلالت
 به آتش برفشان گهر خوش بر آتش
 که بهما ختر و ما هند و تو خورشید مشا
 به آندست بدشتم گیش آندست
 مگر شراب مست و کبابی گوشه خا
 بوزوی گردن غولنه غمت ماندونه
 عس و ان غم خود را بد رخنه ده
 عس و رخنه چه گویند حریفان ملک
 همه در در و در افتند که تو خوب حصا

وقت کن قشون و دشمن تو نامی
 و له ایضا
 چه باک از دعاش ز رنگ بد نامی
 که شش سلطنت است و کمال خود کلامی

نماز با جماعت
 لعل و دتره شمس
 زلفان و کلاه
 زلفان و کلاه
 زلفان و کلاه
 زلفان و کلاه
 زلفان و کلاه
 زلفان و کلاه

بماند از این که در این عالم
 کس جز تو نداند که در این عالم
 کس جز تو نداند که در این عالم
 کس جز تو نداند که در این عالم

کمان نازنین را تا به یمن
 کمان نازنین را تا به یمن
 کمان نازنین را تا به یمن
 کمان نازنین را تا به یمن

غایت که چگونه است چار شده ز تن
 و آن صیاح که روح را ح خاص
 قضا که تیر حوادث تنو می انداخت
 روان شده استیم از شکرستان ویا
 ز باد ادبیا و روحام چون خورشید
 چو سخت است شدیم گفت برین گندم
 بده برده به ایجان ساقیان بها
 فشانده دامن خود از غبار جالور
 ترا خلاص تمام ز رعد و شب شمری
 ترا کند بنایت ازین پس سپری
 که از حلاوت آن کم کند شکر سحر
 که جز و جز و من از دگر رفت قسری
 که تا میان من نماند بیدان و گری
 که کم کریم نماید سر کند قمری
 تمام این تو بگو اے تمام در خوبی
 که بسته کرد مرا سحر با و ده سحری

ده رخ عشق بجز با بصفت مرو شوی
 از رخ عشق بجز چیز دیگر جز صورت
 چون کلوخی تو به نور بهو ایر نشوی
 تو اگر لشکری آن کت بر شرف نشکند
 گر بیای بسراید دست در نخل بس
 نزد سحر و ان منشی گری دم شان مرو شوی
 کار آهنت که با عشق تو سپهر مرو شوی
 بهو ایر نشوی و منشی و گرو نشوی
 چون که مرگت شکند که گهر فرو نشوی
 جا تو صدر بود و نه همگان قور نشوی

یوان محلی دم
 بدست از کاندیس
 بدست از کاندیس
 بدست از کاندیس
 بدست از کاندیس

کدامش که قسم های کو بهر حال
 کس جز تو نداند که در این عالم
 کس جز تو نداند که در این عالم
 کس جز تو نداند که در این عالم

بیمار نهاده سواست بر هسل نداشت
 این باشد اگر تو در این عالم بانی
 در این عالم قوتی اندک بانی
 در این عالم قوتی اندک بانی
 در این عالم قوتی اندک بانی
 در این عالم قوتی اندک بانی
 در این عالم قوتی اندک بانی
 در این عالم قوتی اندک بانی

پنهان در که هر شب زاندری بر پری
 تا و اکشتت صدمت تا بر پری
 هست اینجهان بچو رحم نیجه خون زان
 یاز آبه ندان رستم تا خلقت کمال شود
 داری در که پنهان صفت شسته بر چو درخت
 چون بپیر بر پرتو زشته خیال بپید
 یاز آبه ندان رستم تا خلقت کمال شود

ومن

بد الفصحا و هامون شو که بودی
 در آتش ان و کانون شو که بودی
 بد آن تضریف بچون شو که بودی
 بد آن با آلا گردون شو که بودی
 بهر روز افزون شو که بودی
 غلاطون شو قلاطون شو که بودی
 همان تخت همایون شو که بودی
 همان اقبال دولت بدین که دیدی

بدریا و در مکتون شو که بودی
 در این خطیر بدون پر که مرغ عالم جام

دلا چه بسته اینجا کد ان بگذرالی
 ازین خطیر بدون پر که مرغ عالم جام
 در این خطیر بدون پر که مرغ عالم جام
 در این خطیر بدون پر که مرغ عالم جام
 در این خطیر بدون پر که مرغ عالم جام
 در این خطیر بدون پر که مرغ عالم جام
 در این خطیر بدون پر که مرغ عالم جام
 در این خطیر بدون پر که مرغ عالم جام

و ک ایفب

صفت حلاوتی چوبه
صفت چرخ داری چوبه
صفت چرخ داری چوبه
صفت چرخ داری چوبه
صفت چرخ داری چوبه
صفت چرخ داری چوبه
صفت چرخ داری چوبه
صفت چرخ داری چوبه
صفت چرخ داری چوبه
صفت چرخ داری چوبه

چو جهان فسرده باشد در چرخ
چو جهان فسرده باشد در چرخ
چو جهان فسرده باشد در چرخ
چو جهان فسرده باشد در چرخ
چو جهان فسرده باشد در چرخ
چو جهان فسرده باشد در چرخ
چو جهان فسرده باشد در چرخ
چو جهان فسرده باشد در چرخ
چو جهان فسرده باشد در چرخ
چو جهان فسرده باشد در چرخ

در خانه خود یافتیم از شاه نشانی
دوش آمده بود مرا خواب پیرو
لشکرت دود کوزه و سپاه من دوش
امروز در نیخانه همه بگو نگار است
خود در تن من باده صرقت ازین کو
گوشی بند و نعره مستانه شنو تو
انگشتی لعل و کمر خاصه کاشی
آن شاه دلا را هم دامن محرم جان
از عریده متانید آن بشیوه کدو
نه از دهر گوشه تنگاریست نهانی
هر کوز من بند و گشتی است شای
از قامت چون چنگ بن الحان آما

هم باده و هم آتش خرگاه چون نقد است
پیران طریقت نه پذیرند جو آن

دیوان مولوی دم

فلک زبانه نوای تو مستعد است
چو بلب اگر گلی از تنی عطا جو
عجب اینک پیادش ای زکراکت گلی
بتر از شمشیر زکراکت گلی
عظم گوشتش با همه رسیده غفالی
و همه ز جرمه العبد

ور شرابیم چیز دیگر بختی
باز رنگ تو بهاران بختی
چو بیدیدی در سرم سودا تو
طرهائے شکست و زمامتی
تو اگر منکر شوی گویم نشانی
اے قریح رضا من افرختی
باده تنهائیت این آینه بختی
بار دیگر فتنه ها آینه بختی
آیدی در گردنم آینه بختی
تارهای صبر را آینه بختی
شکست شریسته می بختی
روے غم آفران و لم بگریختی

و از همه در جهان استادی
در تن من فلک بدین نفی
فلک کاشی تو در تن من
از بهت گشت عشق ای کاشی
از بهت تر من او باد می
گر بندی

من این بدین بیدارم
زان بوی لب جان فدا کنم
زان بندگی اگر زلفا منبتی
شاموش که اینها همه بود وقت
وقت بدی دایه و یاری
ومن

ذیل پان مولوی

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

چون عشق را تو بگریزی
بپای من عشق را تو بگریزی

و

بپای من عشق را تو بگریزی
بپای من عشق را تو بگریزی

ای عشق من
بپای من عشق را تو بگریزی
بپای من عشق را تو بگریزی

مروح کن دل و جان را دل نشک و پریشان را
گلستان ساز زندان را برین را روح زندانی

اے ساکن جان من آخر کجا رفتی
در خانه نهان گشتی یا سو هوانتی
چون عهد دلم دید از عهد بگریزی
چون مرغ پیریدی ایستد کجا رفتی
در روح نظر کردی چون روح سفر کردی
از خلق صد کردی و از خلق جدا رفتی
رفتی تو بدین رووی تو با صبا بود
از نور خدا بودی در نور خدا رفتی

ز خواجه اینخانه چون شمع درین خانه
و ز تنگ چین خانه بر سقف سوار رفتی

از بهر مرغ خانه چون خانه کیازی
اشتر در او گنجد یا اینهمه درازی
آمنه خانه عقلست و اینخانه این تن
اشتر جمال عشقت با قدر و سرفرازی
زطل لران شه را اینخ بر تنابد
بوی گران بیایی صد فریادی
از ما جو جانان سر این حقیقت
زیرا که غرق غرقیم در کشته مجازی
من بیکل بدیدم طومار عشق درو
کردم جمیل آنرا از رولان و باز
شد پرده ام و دیده تا پرده لبونم
از آتش که خیزد در پرده مجازی

یک سو سینه بند و دایره فردی
که عشق و گشتادی گنجه گدازادی
ایسر و کدو ایستد در گشتادی
کوتاهی پیشانی را راه مرادیدی
کوشته تنی را گدازادی
بایسته ما شسته چو سوزن آدی
از غصه چو خار چو سوزن آدی
هر روز من آیدنه و غصه کن آدی
این بمن علی آدی بی آدی
چون پاییه این بمن غلی آدی
قطار ملک آدی آیدنه آدی
وله ایضا

اے بر سر

این دین را به بگریزید و گریز
 از این دین را به بگریزید و گریز
 از این دین را به بگریزید و گریز
 از این دین را به بگریزید و گریز

اے ہر سربازارت صد شرف و بزرگوار
 ہر روز چو خورشیدت گویا ایامی
 این طرفہ کہ از یک خم ہر یک سنی
 ہر شاخ ہمیکویدین مست شدیم
 گل از سرشتانی پدریدہ گریبانے
 از عقل گروہے ست بی عقل گروہے
 ماییم چو کوہ طورست از قوج موت
 ماییم چو می چو شان در تم خراباتی
 از خوشش مے کہ کل شد بر سر خم رختان

اے ہر سربازارت صد شرف و بزرگوار
 ہر روز چو خورشیدت گویا ایامی
 این طرفہ کہ از یک خم ہر یک سنی
 ہر شاخ ہمیکویدین مست شدیم
 گل از سرشتانی پدریدہ گریبانے
 از عقل گروہے ست بی عقل گروہے
 ماییم چو کوہ طورست از قوج موت
 ماییم چو می چو شان در تم خراباتی
 از خوشش مے کہ کل شد بر سر خم رختان

تو کویتہ جاہانائے شمس الحق تبریزی
 برگر و تو جان گردان مانندہ پرکارے

ای صورت روحانی امروز چہ آوردی
 ای گلشن نیکویی امروز چہ خوشخوی
 امروز چہ چیز می افقوی چیز
 آورده ہمیدانم دانم کہ مرابردی
 بر شمع کہ خندیدی در باغ کہ پروردی
 در باغ کہ خندیدی وز دست نمی آوردی

دیوان مولوی روم
 ہر شے بی سبب است
 ہر شے بی سبب است
 ہر شے بی سبب است
 ہر شے بی سبب است

در دولت شعلہ از غم و غم شعلہ
 ای کوہ خاں از غم و غم شعلہ
 ای کوہ خاں از غم و غم شعلہ
 ای کوہ خاں از غم و غم شعلہ

پیر شایان اینهمان پیر شایان
 پیر شایان اینهمان پیر شایان
 پیر شایان اینهمان پیر شایان
 پیر شایان اینهمان پیر شایان

و من

ای که بخت بد تو را زنی بختی
 ای که بخت بد تو را زنی بختی
 ای که بخت بد تو را زنی بختی
 ای که بخت بد تو را زنی بختی

امروز درین شهر خوش اوقات
 در شهر هر گوشه یک عریه چوبی است
 بے زخم نیایی تو درین شهر کی
 امروز درین شهر آن یوسف خوبی
 صد پیر و صد ساله این شهر
 او را هم دایه ای و در آن شهر
 صد نور افشین سجده کن رو چو تاش
 جز حضرت او نیست فقیرانه صفای
 از باد و چشم بت شعله خوانی
 از عشق چنین حلقه یا چرب الی
 از تیر نظر با کسی چنین سخت خوانی
 بے زجر و سیاست شده هرگز شای
 مانند زنجیر شده در شوق جوانی
 مانند لقمه میر غذا حکم روانی
 که سوسه هوش راه بر دایره کمانی
 جز سایه نور شید خوش نیست امالی

هین دست ملرزان و فروکش قبح شوق

پا ز هر چو داری نکند زهر زبانی

صدایر بهر جهان تو چو نور شید وری
 همه عالم چو جان شوق مکی گلستان
 تو چو نور شید وری
 تو چو نور شید وری

تو چو نور شید وری
 تو چو نور شید وری
 تو چو نور شید وری
 تو چو نور شید وری

دیوان مولی روم
 دیوان مولی روم
 دیوان مولی روم
 دیوان مولی روم

دیوان مولی روم
 دیوان مولی روم
 دیوان مولی روم
 دیوان مولی روم

خفا میری در این حال
 در این حال که در این حال
 در این حال که در این حال
 در این حال که در این حال

هر روز سر آری از چارطاق
 چون رو بدان کنند از آنجا
 گاه چو بوسه گل مدد مغز ما شوی
 گاه چو بوسه گل مدد مغز ما شوی

هر دم اسیر دل مستی جان پیروی
 و ز نظر با سست چرخان پیروی
 جامه دارا چاک کردی همچو ماه
 و بی پای خورشید تا یان پیروی
 بگوشت پیوسته پیروی از زهر کاه
 آسید پیوسته پیوسته از زهر کاه
 ای دانا خلق ویدی سر ترا
 چون نهان از چو خلقان کوی
 حال ما بنگر ببر پیغام ما
 چون پیوسته پیوسته از زهر کاه
 آخرین بر وقت خوشه آگها
 خرم و سیر و خندان پیروی

شش سیر پیروی از زهر کاه
 عاشقانه مست و خندان پیروی
 آید تو از عالم ما پیروی
 خوش ز زمین سوخته ما پیروی
 ای قفس شکسته و چینه زبید
 پیوسته پیوسته از زهر کاه
 سر کفن بزدن و ما را بگو
 کز وطن خویش چو پیروی

گفت و پیوسته پیوسته از زهر کاه
 گفت و پیوسته پیوسته از زهر کاه
 گفت و پیوسته پیوسته از زهر کاه
 گفت و پیوسته پیوسته از زهر کاه

دیوان مولی دم
 گفت و پیوسته پیوسته از زهر کاه
 گفت و پیوسته پیوسته از زهر کاه
 گفت و پیوسته پیوسته از زهر کاه

424

۱۲۴۶

خاموش گوچیدین پر نیز و سفر بگردین
گر یا سفر نخواهی ناک یا سفر یاری

شمس الحق نیز نری اند ناز دلاو نری
گر خسته جگر خواهی تنگ خسته جگر یاری

آؤخ آؤخ چو من فاداری
 آن جفا پا کہ کردہ با من
 آؤخ آؤخ طیب خونریزی
 گفتش قصد جان من داری
 عشق جز بیگناہ می نکشد
 ہر زمان گلشنے ہمیشہ
 شہر با از سپاہ من ویران
 گفتش از کمینہ بازی تو
 اے زہر نارسوئے طرہ تو
 درختناے چونتو دلدارے
 نکتہ بیچ یار یا یارے
 بر زار زار بیجا رے
 بیخدا و گناہ گفت آ رہے
 عقل پر دوسر گناہ کارے
 تو چہ باشی بہ پیش من خاک
 تو چہ باشی شکستہ دیوارے
 سر نہروہ اسنہ بیچ عیارے
 سرنگون سار بہتہ طرارے

گر بیانم و گر که نه زمین شرح
ماقم و مات مات من باری

تنگ سپهر کی که تو خاص آن کی پرستش بانی
مفروض بی تو نیست این ازلان کی تو موسی بانی
بعضا شکاف دیبا که تو می پران
بدران قیامه را که تو در وسط طغیان

سید

سید علی اور اعظم عظیمی
 دہم دیگر بادشہ کے متعلق
 رسید کوٹن انہو سپہ
 دہم بدو کا ویرا پتو زارما

[illegible][illegible]

مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی

گفتم ایجان خبر بنویس را چکنم
بهر خبر خود که روز تو مگر به خبری
چو زلفت باد که شمع پیرو مشعل
بیخطر و خوف کسی به شمع و شورش
گفت بگو شمع نشان چون سخن نهان
برو مرا شاه ز سر کرد مرا خبری

وله قدس

ای زمین بیوی ببری
نیز به دم پیدایش ببری
شکلی از بهرین

قصه دراز است به آه ز مکر و دغله

گر ننماید کرش این شب مار اسحر

یک حمله و یک حمله کا دشت تاریکی
چتی کن و ترس کن شرمی و نایکی
داریم سر کا کسری تن برید چو سر
گر گردن ما دارد در عشق تو پایکی
شاهیم نه شهر و نه علیم نه بهر و نه
عشقم نه سستی منیم نه از سبکی
من بنده خوابم هر چند بدم گویند
بازشت نیامیزم هر چند کنی سبکی
عشاقی به دار من از حد ایانا
بیگانه هجیاشم از غایت نری سبکی
رو پوش کن او هم از حرم ما حرم
گویند قتلان بنده است گویند بوی

مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی

طغی است سخن گفتن مردیت سخن کردن

تو رستم چالاکی نه کوک چایسکه

آند ز نای دولت بار دگر نواپه
ایجان بزن تو دوشی و دل بکوبی

مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی
مردمانم با تو مصطفی

و تیاوقت گم از تو نشیند
 دور افراق او پیوستندی
 و بیکدیگر وصل بدو نماند
 بپایه در دره سمرقندی

فصل زده در دهم سر دوست
 سر غم فانی که چون سر دوست
 پند ده سر که پیری بپیری

و آنکه دیوانه است خود چو
 قلمی نیست کان نه پنهان است
 هر که این حرف را بود منکر
 آشنایست بلکه یگانه است
 قطعه

در نداری که به نیتش خوری
 سر تو تو نیست ز انوار ذات
 مطلع آن نوز جمیع صفات
 سر بخت است چنانست بود

بجز رای که ملکش از عظمت
 در خم آسمان نمیگنجد
 که نه دوری و آرزو مندی
 سختم در بیان نمیگنجد
 قطعه

دیوان و دیوانی هم
 سر بخت است چنانست بود

آنکه چون ابر خواند کف ترا
 که دیدار بر خرد مندی
 کاه همی بخشد و همی بگیرد
 تو همی بخشی و همی خندی
 هر چه یوسف گناه تو خوبی است
 چرم تو وارش است و خرسند
 او چو سر که است میکند ترشی
 دوست قناعت میکند قندی
 خشم ترنج دارد آن دشمن
 تو چو دوست زهره می بندی
 اے دل اندر وصول اصل گریه
 که بے در فراق جان کنی
 قطره بازر و سوسه دریا
 بنسگر تا پیش او چندی

نیکو بخت
 سر بخت است چنانست بود

و آنکه دیوانه است خود چو
 قلمی نیست کان نه پنهان است
 هر که این حرف را بود منکر
 آشنایست بلکه یگانه است
 قطعه

بیدار بیدار
 بیدار بیدار
 بیدار بیدار
 بیدار بیدار

رباعی

دل زود نوشته بود حق فرقت با
 از بهر چه بود و چراغ دل و دشت با
 گرد بودم برستی از رحمت با
 ورنیک بدم یا و کنی صحبت با

وله

زباده چو حل ناب نشد گوهر با
 آمد لفقان ز دست سبزه با
 زبیکه بهیچوریم می بر سر می
 ما در سر می شدیم و می در سر با

وله

آناه کند و مانده این دمد مرا
 وز هم بدر و گرگ فنا این رستا
 بذر سر هر کس غور است و
 سیله اجل قضا ز نداین همه را

وله

انبار دلا بخود ره غم را
 مگزمین بجهان صحبت نامحرم را
 تره و نانے چو قناعت کردی
 بر تره سنج سبب عالم را

وله

بر گذر بلا نهادم دل را
 خاص از پی او پای کشا و دم را

وله

در پی تو دم بختم از زاری ما
 گریا تو دم بختم از زاری ما
 بجان الله در دوش پندار ما
 بجان الله در دوش پندار ما

وله
 بیدار بیدار
 بیدار بیدار
 بیدار بیدار
 بیدار بیدار

دیوان مولوی

عالم که ظهور است و شیخ اوست

وله

عشق آید از غیرت و کراخت مرا
 در داشت بلطف روان بیدار مرا
 شکر است قدر آید که ماند شکر
 در آب وصال یزدین بیدار مرا

عاشق که بیاورد از نوخت
 باخویش از دیدن از دین
 اندر دو جهان دلبر و دلبر
 هم پرتوشت هر جا بود
 سلطان ملاحت نه موز
 در سلسله شش این کن
 بیجا گذشت خون جگر
 هر چند که خاک و باران
 در سلسله شش این کن

تا عرش ز سودا رخت و لوله است
 از باد و او بر کف جان بلبهاست
 در سینه ز بار زرخ غلغلهاست
 در گردن دل ز زلف او سلسله است

رباعی

سرمایه عشق سر دیوانگی است
 دیوانه عشق مرد فرزانی است
 آنکس که شد آشتائی دل در درد
 با خویشش هزار بیگانگی است

ول
 باخویش از دیدن از دین
 غنچه بلبل در اندیشه است
 باز آمد رخت باز بنیاد و بنیت

این فصل بهار نیست و گراست
 مخموری هر چشم ز وصله و گراست
 هر چند که شاخها همه فصاحت
 چنین دین هر شاخ ز اصاله و گراست

دیوان مولوی دم
 لقمه تنگف دوسه در پیشین
 بنیت و کون نقش آباد و بنیت

یار خاندانکه پایار بساخت
 مفلس نشد آنکه باخیرداری است
 نواز آن گرفت کز شب زید
 گل بوئے از آن یافت که باخار

انه همه خنده و سیماش خوش است
 خشم و خطو کمینه و صفراش خوش است
 خواست زمن اگر دهم باندیم
 سر را چه محل یک تفاضش خوش است

ول
 نواز شمع ز آسمان پرواز
 چون کن تو کز شمع چو یان پرواز
 عشق تو درون جان من دارد
 دین طوفان که از جان پرواز

ول
 آنکس که سرت بید غمزه تو است
 آنکس که سرت بید غمزه تو است
 آنکس که سرت بید غمزه تو است
 آنکس که سرت بید غمزه تو است

در غم زار و یار گوید زرق است
 چون زرق بود که دیده در خون
 تو پنداری که هر دلی چون لالتش
 نهی نه غلطی میان دلهای فرست

رباعی

دل شکم و دیدار تو در مان من است
 بے رنگ رخسار زمانه زندان
 بهر بیج دلی مباد و بهر بیج تنی
 آنچه از غم هجران تو بر جان من است

وله

در تیکده تاجیل مشوقه ماست
 رفتن بطواف کعبه از عین خطاست
 گر کعبه از دگر بگذارد و کنش است
 با بوسه وصال او کنش کعبه است

وله

تار سیر تو طبع بد آموز بود
 بخت تو پندار که پیر و ز بود
 تو خفته بصبح و شب عمرت کوته
 ترسم که چو بیدار شوی ز در بود

وله

در مسلخ عشق جز نکور نکشند
 لاغر صفایا ز شست و شو نکشند
 گر عاشق صادق ز کشتن بگریزد
 مردار بود هر آنچه او مار نکشند

ز عشق تو دیباچه نشود آگینیش
 ز عشق تو دیباچه نشود آگینیش
 ز عشق تو دیباچه نشود آگینیش
 ز عشق تو دیباچه نشود آگینیش

رسیدیم از آن روز لغت بنید
چون نام از آن دولت بنید
آیند که دیدار تو صبح اندر
آفرینم خجسته خجسته اندر
از آن که خجسته اندر بنید
از آن که خجسته اندر بنید
از آن که خجسته اندر بنید
از آن که خجسته اندر بنید

از شنیدن عشق خاک آدم گل شد صد دفتر عشق بر گنج روح زدند
صد فتنه و شور در جهان حاصل شد یک قطره از و چکید و نامش دل شد

بیانی

عشق تو بهر صومستی دارد   بازار بتیان از تو شکستی دارد
دست غم تو بهر دو عالم برسد   الحق غم تو در ازوستی دارد

۲۹

مستغان غمت بار دگر شوریدند
دیوانه دلانت سر مره را دیدند
آید سر مره سلسله حیاتیدند
پیر این صبر و غفل را دیدیدند

42

اکنون که رخت جان چها بر بود
در خانه نشنت کجا دار و سو
آرزو که مه شری نیداشتی
کا گشت نمایی عالمی خواهی بود

29

اشتب شب آن نیست که از خانه
اشتب شب آنست که چاهها خشک شود

از لطف تو بچ منده فویدند
مقبول تو بر منقل پاویدند
لطفت یکدام تو پویدند
از تراد تو پویدند

در آیت فیم تو فیهم شود
آن صورتی که به طالب علم
علم همه اینیات معلوم شود
بیک خطه اگر نفس تو حکم شود

بسم الله الرحمن الرحيم

جو دشت ہمہ آن کند کہ دریایا کند
ویندم گرمیت وعدہ فردا نکند
عاجت نمود از تو تقاضا کردن
کز شمس کے نور تقاضا نکند

خون در دل عاشقان چو چوگون
جسم تو چو آسیا و آتش عشق است

عاشق چو کفی بر سر آبنخون گردد
چون آب نباشد آسیا چون گردد

از یاد خدا چو مرد مطلق خیزد
بنگر که ز نور حق چه رونق خیزد
این باطن مردان چه عجایب است
چون موج زند از وانا الحق خیزد

هرگاه که غزه تیز زن می آید
اعضا از بسکه میر ما بیدارند هم
جایم زیارت بدن می آید
یک تیز تو بر تمام تن می آید

هر لحظه که غمزه آن دلاور بزند
عاشق ز بلا چگونه پرهیز کند
یاد است نصیحت جهان در گوشم
اما بادی که آتشم تیر کند

این غلبت خلقی هم بسیار باشد
آنکه که حقیقتاً این درگاه دارد
این درگاه این که چو درگاه دارد
اینکه که حقیقتاً این درگاه دارد
اینکه که حقیقتاً این درگاه دارد

بیای بیای بیای بیای بیای بیای
چون بخت بد ز جام عشق کشید
چون بخت بد ز جام عشق کشید
چون بخت بد ز جام عشق کشید

چون بخت بد ز جام عشق کشید
چون بخت بد ز جام عشق کشید
چون بخت بد ز جام عشق کشید

کامل صفته راه فنا می پیوید   ناگاه گذر کرد ز دریا وجود
یک موس ز سلتیش بر او پاتی بود   آنموس بچشم فقر ز نار نمود

رباعی

آنحال که دیده بر رخ می بیند   مشکلی است که جز بر گل نشیند
نی فی غلظم که در گلستان رخ   زنگی بچهره برهنه گل میچیند

وله

در ویش که اسرار جهان می بخشد   هر دم ملکه بر ایگان می بخشد
در ویش که نیست که نان میخواست   در ویش که بود که جان می بخشد

وله

عاشق که تواضع نماید چکند   شهباه که بکوس تو نیاید چکند
گر بوسه بد زلف ترا طیر و شو   دیو اده که زنجیر نخاید چکند

وله

دوری ز برادر منافق بهتر   پرهیز ز بار ناموافق بهتر
خاک قدم یار موافق حق   از خون برادر منافق بهتر

عاشق که تواضع نماید چکند
گر بوسه بد زلف ترا طیر و شو
دوری ز برادر منافق بهتر
خاک قدم یار موافق حق

چون بخت بد ز جام عشق کشید
چون بخت بد ز جام عشق کشید
چون بخت بد ز جام عشق کشید

دیوان مولوی ارم

چون بخت بد ز جام عشق کشید
چون بخت بد ز جام عشق کشید
چون بخت بد ز جام عشق کشید

چون بخت بد ز جام عشق کشید
چون بخت بد ز جام عشق کشید
چون بخت بد ز جام عشق کشید

دل بهر جهان شادمانی
دل بهر جهان شادمانی
دل بهر جهان شادمانی
دل بهر جهان شادمانی

مهر فخر دوسوی فقر
مهر فخر دوسوی فقر
مهر فخر دوسوی فقر
مهر فخر دوسوی فقر

عاشق چون میشود بر چشم بریں
صدکاری و صد رنگی و صد چهره
در کاشه سرچوبیت باو عشق
در مطبخ مدخلان برو کاشه

عالم کله ضلع و نور
عالم کله ضلع و نور
عالم کله ضلع و نور
عالم کله ضلع و نور

از عداوت جهان زانیده ترس
از هر چه رسد چوبیت پابنده ترس
این یک عمر را غنیمت میدا
از رفته بیندیش و زانیده ترس

دور است شوق و شعله
دور است شوق و شعله
دور است شوق و شعله
دور است شوق و شعله

امروز حریف عشق بانگی زوفاش
گر او باشی جز براو باش مباحش
دی نیت شده این بیندیشش
فروا کنیاده است از و متراش

دیوان مولوی و دیگر
دیوان مولوی و دیگر
دیوان مولوی و دیگر
دیوان مولوی و دیگر

آن دل که من آن خویش شنیدمش
بالد بهر هیچ دوست نگذاشتمش
بگذاشت مرا تا او آمد بر تو
نیکو داشت که من نکو داشتمش

این عشق شعله او شعله
این عشق شعله او شعله
این عشق شعله او شعله
این عشق شعله او شعله

بیچاره دلسوخته محنت کش
در آتش عشق تو همیوز و دوش
عشق بمن سوخته دل چون افتا
آری همه در سوخته گیر و آتش

سفر و سیاحت و سیاحت
سفر و سیاحت و سیاحت
سفر و سیاحت و سیاحت
سفر و سیاحت و سیاحت

سلطان گل از سیرت چو چو
بیرون آمد بعد از آن یک
چون دیدمش از آن یک
چون دیدمش از آن یک

چون دیدمش از آن یک
چون دیدمش از آن یک
چون دیدمش از آن یک
چون دیدمش از آن یک

رباعی
 چو جان بدست بر نیلوان
 از چرخ جهان گویایه زمین
 عاشق نیم ز شاعری نان
 از قفس لافم و غم نان

عشقه دارم پاکتر از آب لال
 این باختن عشق مرا گشت حلال
 عشق من و محشوق مرا نیت زوال
 عشق و گدازان بگرد از حال کمال

رباعی

نومیدم شوا میدارای دل
 در غیب عجایب است بسیار ایدل
 گر جمله جهان قصد بجان تو کند
 تو دامن دوست را بگذازی ایدل

رباعی

عشقه بکمال و در پای بجمال
 دل پر سخن و زبان ز گفتن شلال
 این نادرت کجا بود هرگز حال
 من نشسته و پیش من دان آلال

وله

گفتم که مگر عشق بود در مانم
 که دانستم که با عشق در مانم
 اد از مهر لطف گفت در ما تو صحبت
 گفتم وصلت گفت بدین مانم

وله

در باغ شدم بر پر گل مجیدم
 از دیدن باغبان ہی ترسیدم
 ناگه سخنی ز باغبان شنیدم
 گل را چه محل یاغ بنو بخشیدم

فایده هوس تو ای دوست
 بلام می علی با توام
 تو ای غم و اندیشه طلال
 ای دوست که توام
 کان در دله من را دوست دارم
 ای دوست که توام

ایدل

رباعی
 چو می روی می بینم
 چو می روی می بینم
 چو می روی می بینم
 چو می روی می بینم

دیوان مولوی روم
 اکول اگسک دو بی بی تو
 بر عکس توین دو بی بی تو
 من دوست تو در دست آیدم
 دل بر تو ز دوست تانم
 از دوست یادگار و دوستم

ولہ
 دل تو ہر کسے نشینی ہے کہم
 دل تو ہر کسے نشینی ہے کہم
 دل تو ہر کسے نشینی ہے کہم

دل تو ہر کسے نشینی ہے کہم
 دل تو ہر کسے نشینی ہے کہم
 دل تو ہر کسے نشینی ہے کہم

ایدل جو بہر کسے نشینی ہے کہم
 عالم ہمہ از جمال نور و شن شد
 تو دیدہ نداری کہ بہ بینی ہے کہم

رباعی

دشمار سر و جہ من ہر سہ ہم
 تشنیدنی تو نام من در عالم
 قیمت کرد و نیکد رم چیزے کم
 من سچیکم نہ سچ ہم چیزے کم

ولہ

ایدرست قبول کم کن و جانم بشان
 باہر چہ دلم قرار گیر و بے تو
 مستم کن و از ہر دو جہانم بشان
 آتش بمن اندر زن و انجم بشان

ولہ

ایدل تو بہر خیال مغر و مشو
 تا خود بینی تو از خدا دور شو
 پروانہ صفت گشتہ ہر نور مشو
 نزدیک خود آبی و از خدا دور شو

ولہ

اسی زندگی تن و تو انجم ہمد تو
 تو ہستی من شدی از آنی ہمین
 جانے و دے اسی دل و جانم ہمین
 من نیست شدم در تو از آنم ہمین

ولہ
 وہ کہ بیدار تو چشم نشینی
 من نبیند آن دو عالم ہمین
 عالم ہمین بہر کسے نشینی
 عالم ہمین بہر کسے نشینی

ولہ
 دل تو ہر کسے نشینی ہے کہم
 دل تو ہر کسے نشینی ہے کہم
 دل تو ہر کسے نشینی ہے کہم

تجارت و صنعت

وزیر پیدائش اینٹن بنا داتا کے

بد میکنی و نیک طبع میداری   هم بد باشند سراسے بد کرداری
با آنکه خداوند کریم و رحیم   گندم ندید بار چو جو میکاری

عاشا کہ بجاہ گویت میمانی
یا چون قد تو سرو بود لبانی
مہ را لب لعل شکرافتان ز کجا
در سرو کجاست جنبش روحانی

رفتیم بہ طیب گفتیم اسے بینائی
نیزک کسخت و محو وجودم فرما

اقتادہ عشق راجہ میفرمائی
یعنی کہ زہر چہست پیر و ناپی

خواهی که همیشه شاد و خرم باشی
هر جا که روی عزیز و محرم باشی
پاکیزه شو و راست بزی علم آموز
تا تاج نیکوکان آدم باشی

وایب بتو که دل زیبارو داری
گردل داری که دل زیبارو داری
میبار و بر تو زواری

[illegible]

پس

والله اعلم

بیتادف دست ستم خانووم
نور باب نغمات خانووم

دیوان مولوی م

مجلس شورای اسلامی
جمهوری اسلامی ایران

100

رباعی
 سبکدوشی و درویشان
 بپایان حدیث نال و تشنه
 چون ابرو را بزم و چون
 کشتن و در جان کس و کس
 در زور و دران
 در زور و دران

گر صبر کنی پرده صبرت بدریم
 و خواب شوی خواب نیستیم
 گر کوه شوی در آتش بگذریم
 و بر شوی بجله آبت بخوریم

رباعی

ماهی فارغ ز چار و ده می بینم
 بجهنم بسوی ماه روی بینم
 گوئی که همه جهان از آب شد
 و ده که درین آب چه می بینم

وله

ماییم که بے باد و بیجام خوشیم
 گر بدنامیم و گرنه نام خوشیم
 گوئید سر انجام ندارید شما
 ماییم که بے هیچ سر انجام خوشیم

وله

من مهر تو بر تارک افلاک نه
 دست سنت بر دل غمناک نه
 هر جایی که بر روی زمین پایی
 پنهان بروم دیده بر خاک نه

وله

من یک جانم که صد هزار است
 خود را تکلف دگر ساخته ام
 چه جان و چه تن که هر دو هم خوشیم
 تا خوش باشد اندر که راکه نم

وله

ایزد و یسک سرایم همه
 بیکدگر این زیادهای تن و عین
 اور است قدرتی که ایام همه
 بایک قدرت فدایم همه

رباعی
 سبکدوشی و درویشان
 بپایان حدیث نال و تشنه
 چون ابرو را بزم و چون
 کشتن و در جان کس و کس
 در زور و دران
 در زور و دران

دیوان مولوی روم
 سخن میباش تا نمانشی مرده
 در سخن میباش تا نمانی زنده

وله
 ای که تو بر خاک من دانسته
 تو در این جهان خاک پیدا شده
 بر خاک تو خوش خوش نگاشته
 و این که اصل است بگذاشته

در دلو توئی یوسف و در خندان پنهان یوسف
 در خنن در خندان یوسف و در خندان یوسف
 در خنن در خندان یوسف و در خندان یوسف

تمام شد
 بی بیاری دو کشتی
 بی بیاری دو کشتی
 بی بیاری دو کشتی
 بی بیاری دو کشتی

اے در دل من میل تنہا ہے تو   و ندر سر من مایہ سودا ہے تو
 ہر چند بروے کار در میگویم   امروز ہمہ توئی و فردا ہے تو

رباعی

در کوئے خیال خود چہ بیوگی تو   وین دیدہ بخون دل چہ پیشوگی تو
 از فرق سہرت تا بقدم حق دارد   اسے یحیر از خویش چہ میجوگی تو

ولہ

من بندہ تو بندہ تو بندہ تو   من بندہ آن لبان پر بندہ تو
 اے آب حیات کے زمرگ اندیشہ   ہر کس کہ چہ خضر گشت نوشندہ تو

ولہ

از کم خوردن زیر کف ہشیار شوی   و ز پر خوردن ابلہ و بیکار شوی
 پر خواری تو جملہ ز پر خواری تست   کم خواری شوی اگر تو کم خواری شوی

ولہ

خواہی کہ در این زمانہ فردی کردی   یاد رہ دل صاحب درد گردی
 این را بجز از صحبت مراد طلب   مردی کردی چہ کرد مردی کردی

پانچ

جہانگیر
 جہانگیر
 جہانگیر
 جہانگیر

جہانگیر
 جہانگیر
 جہانگیر
 جہانگیر

ضمیمہ کتاب حال کتاب و مصنف

یعنی

حضرت مولانا جلال الدین مولوی دہلی رحمۃ اللہ علیہ

بسم اللہ الرحمن الرحیم

ابن نامہ کہ گنج پردہ قایق خوانند باغی است کہ پر گل و شقایق دانند
خورشید خفاقیست ز بید کاغذی ہم نام بر آن شمس خفایق دانند
بنیش و ران ویدہ اندود انشوران ہمیدہ اند کہ بیزار از دراک خفایق و اکتاب قایق و
وقوف بر مناجات تویم و ساوک بر ساک مستقیم نفس را بچیت و نقل الذی فی منہ نور عینہ و ارباب
ذوق و اصحاب شوق دانند کہ سخن منظوم را بر منشور فزونی است و میان زریا و حدیث و لکشی
مفرح خاطر و تقوی خیالات درونی علی ہذا سخن موزون مؤثر سے غریب و مشہور سے عجیب
و مے شرابہائے شوق در پیماہائے دل اہل ذوق ریزد و گیسے از آب وجود آتش شہود را بیک
اسرار بزرگ و صورت ترا در لباس حرف و صوت در آرد و گوہر ہائے معانی را در اصداف
اسماع و قلوب جمالی پرورد و خاصہ خلاصہ اشعار کلام ارباب قلوب اصحاب کمال است و
زبان ایشان کلید کوثر تحت العرش خداوند و اجمال چنانکہ در خبر آہ ان تقدیر سخن اولی
کنوز و مخافتہا السنۃ الشہر بلانہ شکر از حکمت است کلام فضلائے دین و عرفا بالیقین است
و قد وہ و زبدہ آمان مولانا جلال الدین است چون دیوان خفایق بنیان آئینہ ناب بکرت
محیط و اسفہاست بیطیرون از اندازہ سیاحت است و افزون از مرتبہ سیاحت
مملو از چندین ہزار گوہر آبدار است و شجون بر چندین ہزار جوہر تابدار از مرتبش بزرگے

از قاعده بعید است وند و پیش از ترتیبی مخالف قوانین بر
تقدیم و تاخیر حرف و تبحر را رعایت نه کرده اند و از بدایت تا نهایت
مرتب آورده اند و قطع نظر ازین امر نموده غزلیات فصاحت قرین و تغزل
آئین و ترجیحات معارف ضمیمه او بیکدیگر اندر آویخته است و چون شیر و شکر بهم آمیخته
است و غالباً اشعار نیست که در حالات مختلفه از عقل و عشق و وجد و سکرم و محو و سماع و ادب
شده فی الواقع مقبول هر جمعی و مطبوع هر سحری شود و چنانکه بزرگه گفت
بهر فاسن کان جن جننا و سایر الناس لنا منکر و ن

پیدا است که سخنان کامل در سجع جاهل فسانه آید و حالت عاشق و در چشم عاقل جنون نماید و نموده
داده و را در گوش کران چنانچه حسن یوسف را در نظر کوران چنانچه پیر زمان از مرد
پور وستان چنانچه یاسا را در خود از وجد و سکرم وستان چنانچه دانند و پیران در
سحارک ترکنازی کنند و کو دکان در معابر خاکبازی طفلان و بستان خواشیر از معلم علم
شمارند و خرازان دکان خود را از جوهر بیان اشرف به پندارند اگر طاعتی در آیات و
طعن کنند یا ناقصی در کمال و سستی شستند زند از عدم استحضار و غفلت از اخبار است

جان چه باشد جز خبر در از مومن هر کرا افزون خبر جانفش فزون
چونکه غزلیات مولانا در عجم نظمی و جدا بیکز عشق آید و نندیده ام و چنانکه بقدر دانش خود در
وادی تفکر و تدبر شتافته ام هیچکس را در مقام و مقال و ذوق و حال پیاپی و سستی یافت
ام آنقدر حقایق و دقائق حکمت و معرفت که در سخنان او که در حقیقت واردات ربانی
است مندرج است در کتب سحر که از محققین عرفا و متقدمین فقهائے سابقه ندیده و همانا
بقول یک از کابر مشایخ زمان ما لفظ و معنی هر دو بر منبر منبر مولوی معنوی وار و گردیده
غزلیات شیخ مصلح الدین عبداللہ السعدی شیرازی در کمال فصاحت و نهایت
ملاحت و بیکان غلب خیالات مجاز و مقالات ناز و نیاز خواهد بود و کشف حقیقتی و شرح

بن حلیہ و اندک در سخنان جناب مولوی منوی

باجل و کرم خاصہ الہی قسمتی و حقہ و یگاری بر بستہ

پائندہ و فضل و کمال و عشق و حال از روزگار ظہور وے الے

حسین کامل و متقین و اصل از وے برتری نیاید در سخنگوی نیر سخنگوی

ہے ہسری نشاید چون در ضمن اشعار مولانا اشعار می بنام شیخ شمس الدین تبریزی

ملاح الدین و شیخ برہان الدین و شیخ حسام الدین چلی شدہ اگرچہ حکایت

و ملاقات او با مشیخ در ہمہ کتب مفعلاً مسموعاً است در اینجا اجمالاً اشارتے بد آنہا

پوستہ پیدہ مانند نام مولانا جلال الدین محمد بن شیخ بہاؤ الدین بن شیخ حسن

نہا ہمہ اجدادش از اجداد بودہ اند و پدرش مرید شیخ نجم الدین کبری می بود و اولاد

مولوی در ششصد و چہار در بلخ اتفاق افتاد و والدش از خوارزمشاہ ریخید و از

ن گزیدہ زینشاہ پور شیخ فرید الدین عطار را ملاقات کرد و در آنوقت مولوی شش

ازون نداشت شیخ عطار سفارش ویرا سپردش کرد و اسم را نامہ بکبیا دگار داد

نفر کہ عمرے در قونیہ روم ساکن شدند و بہاؤ الدین رحلت یافت مولوی پرسند

ست و چہار ہجرت کرد و داشت و در شصت و دو سالگی چون شیخ شمس الدین

در رسید پس از ان استاد شاگردی گزید مجذوب شد و مطہون آمد و روزگارے اعلیٰ

و بمنون خواندندے تا از الامری پسش علاؤ الدین محمد شمس الدین شہید شد

بنایت شوریدہ و آشفته گردید در حالات مختلفہ دیوان غزلیاتے بنام شمس الدین

ت و پس از آن با استاد چلی حسام الدین مرید و محبوب خود دشمنی گوی فرمود و بہاؤ

کہ در ایام شباب مولوی رحلت کرد و دخترش در جہان نکاح پس مولوی بود و

از رکوب ہم ادا صاحب مولوی است و عشق دارا و ست مولانا

ام الدین مرید و خلیفہ مولوی بود و یکی مشیخ مولوی را تجید

فرمودہ اندیکے از انہایتیخ صدر ارباب
شیرازی بامولانا ملاقات بمختلفات مو

و دو عالم را بدو کرد و دو کجالم پائی آورد و از آثار
دیگری رساله مسییه یعنی مافی که قریب هزار بیت است و آن در
خطاب بعین الدین پرده اندر روی است و نسخه آن کتاب کیاست و در
که قریب پنجاه هزار بیت نظر آمده و خود مقصود الیهین است اگر چه این دیوان را
بیت و لفظ و نظم نیکوست و چون هکلی آنها بر وفق مشرب تمثالی التاق نیفا ده است
از ارباب فا و اصحاب صفار بمطالع آن میل تمام دیدم تیرتیب هکلی از تقررات
و ترجیحات شیرین تر از قدر و غزلیات دلنیز و رباعیات ارجمندان دیوان تحقیق
هفت هزار بیت انتخابی رفت و چون آن کتاب که فی الحقیقت شمس است پُر از احوال
و معارف آتیه و دقایق حکمیة آثار اشمس الحقایق مناسب منت نام نمود و بدین نام نیکو نام
از کرم عمیم خداوند کریم امید بیم دارد که این مجموعه و دیوان مطبوعه را از کید و دیوان موصول
دارد و ارباب ذوق و گفتق را از دیدار آن مستفیض و محظوظ آرد و بدینجاست که بدان
رفت اهل حرمان و خسارت زبان طعن برین مسکین بخشایند و فقیر را بیارادت وارده
بارده هدف سهام ملام نفرمایند چرا که گفته اند لم یولد
در کلام این و چون که وحی منزلت کے بودتت یادمانند یا ارض علی این فلک گرچه پُرست
همه خشنده اند و پُر نور اند گرنه اندر میان شان فقرت زانمیان مغفلت از
سود هم در بهشت نیک باند گرچه در نیکوئی همه حور اند

تاریخ تولد و وفات حضرات قبل

شیخ بهاء الدین بکلی	سویلی جمال الدین بکلی	شیخ شمس الدین تبریزی	شیخ حسام الدین بکلی	شیخ فرید الدین عطار سین
وفات ۷۸۵	وفات ۷۸۵	وفات ۷۸۵	وفات ۷۸۵	وفات ۷۸۵
شیخ برهان الدین	شیخ نجم الدین بکری	شیخ صلاح الدین	شیخ نجم الدین بکلی	شیخ حیثی بن وشرح
وفات ۷۸۵	وفات ۷۸۵	وفات ۷۸۵	وفات ۷۸۵	وفات ۷۸۵

١٥٢١

CALL No. ۸۹۱۵ ۵۱۳۱ ACC. NO. ۱۱۷۳۰
 AUTHOR رومی، جلال الدین
 TITLE دیوان شمس الحفائیک مولوی رومی

۸۹۱۵ ۵۱۳۱		۱۱۷۳۰	
۳۴۳۳			
دیوان شمس الحفائیک			
Date	No.	Date	No.

MAULANA AZAD LIBRARY ALIGARH MUSLIM UNIVERSITY

RULES:—

1. The book must be returned on the date stamped above.
2. A fine of Re. 1-00 per volume per day shall be charged for text-books and 10 Paise per volume per day for general books kept over - due.

